

παρά την προς τους νεοτούς ταύτην στοργήν, έχουσι και άλλην πολύ θαυμασιωτέραν την προς τους άσθε- νείς και τους γέροντας πελαργούς· τους περιβάλλουσι και τους περιποιούνται μετ' επιμελείας θανάσις, και κομίζουσι προθύμως τροφήν προς αυτούς.

Όσάκις δέ πρόκειται να μεταναστεύσωσιν άφ' ενός εις άλλον τόπον, συνέρχονται εις πεδιάδα, και εκείθεν άφίπτανται συναγελαστικώς.

Σημειωτέον ότι και το προκείμενον ξυλογράφημα λευκού πελαργού έχραχθη υπό μαθητού του Έλληνο- κού Πολυτεχνείου, του Κωνσταντίνου Ψυλλιάκου.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΕΥΡΕΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. 'Ο Οριγένης, ο ακάματος έκείνος εκκλησιαστικός συγγραφεύς της γ' εκατονταετηρίδος, είχε γράψει, ως λέγεται, εξακισχίλια συγγράμματα, έμπεριλαμβανομένων των διδασχών και των επιστολών, του, αλλά τα πλείστα άπωλέσθησαν. Ένός εξ αυτών, διαίρου μένου εις βιβλία δέκα, πραγματευομένου δέ περι των αίρέσεων, και θέλοντος ν' άποδείξη ότι 'οι χριστιανοί αίρεσιάρχαι ήρώθησαν τα όόγματά των εκ των αρχαίων φιλοσόφων, εν μόνον βιβλίον, το πρώτον, έσώζετο, και ήτον γνωστόν υπό τον τίτλον: Τα μισοσημεία. Αλλά μεταξύ των χειρογράφων όσα εν 1842 μετεκόμισαν εκ του 'Αγίου Όρους, εκ Κωνσταντινουπόλεως και άλλαχθέν εν ήμέτερος όμογενής Κ. Μινάς Μινωίτης, εύρέθησαν και του συγγραμματος τούτου τα επτά τελευταία βιβλία, περιεργωτάτα περιέχοντα αίδησεις περι των αρχαίων ήθών και φιλοσοφημάτων, και εκδοθήσαν υπό του Κ. Μίλλερ, βιβλιοθηκαρίου της ένθ. συναλεύσεως.

Μεταξύ των ανεκδότων χειρογράφων τούτων, δι' έν δ Κ Μινάς έπλούτισε την Γαλλίαν, ύπάρχει εν πολυτιμώτατον του Φιλοστράτου « περι Γορναστικής », άλλο του Γαλανού « περι Όσσιολογίας », και άλλα διάφορα, ουχι όλιγωτέρου λόγου αξία.

ΒΑΣΚΑΝΙΑ ΟΦΕΩΣ. Έσχάτως, εις πλατείαν τινα της Άλγερίας, πλήθος πολύ συνεβλήθετο περι τινα των βασκαιόντων τους όφεις, όστις αναπαύρας από τον σάκκον του πολλούς τοιούτους, και καθήρας κατά γης, έπαιξε μετ' αυτών άπαγγέλλων προσευχάς τάς όποιας ήκουον με φόβον δεισιδαιμονίας, οι περιεστώτις διότι οι βασκαιίναντες τους όφεις θεωρούνται ως μάγοι. Μεταξύ των έρπετων τούτων ύπήρχον και μικρά, και μεγала, και μακρά, και βραχεία, άλλα μόν, κατά το φαινόμενον, άβλαβή, άλλα δέ επικίνδυνα. Ο θαυματοποιός λαμβάνων αλληλοδιαδόχως εις χείρας αυτά, ποτέ μόν τα έτύλισε περι τον λαιμόν και τους βραχιόνιας, ποτέ δέ τα διέτασσε να διαγκάνωσι τα χείλη, την γλώσσαν, ή και τα βλέφαρά του. Μετά πάσαν δέ τοιαύτην δουμην, το πλήθος, εκτοκτικόν και επευρημόν, μετιβίβαζεν εις τού- πόδας του όρεούχου μέρος των περιεχομένων εις το βαλάντιόντου.

Αλλ' ένώ ή προσοχή όλων είχε προσηλωθή εις

τινα τερατουργίαν περιεργωτέραν των άλλων, εις των μεγαλητέρων όφειων, αναπαυόμενος έως τότε, διήλθε πλησίον των γυμνών ποδών των χαϊνόντων ανδρών και γυναικών, και διευθύνη έρπων προς την όδόν. 'Απαντήσας δέ κυνάριον ώρμησε προς την κοιλίαν του, και συσπειραθείς περι το σώμα του, άνύψωσε την κεφαλήν άπέναντι των ώτίων του κυναρίου, το όποιον, στρεφόμενον ταχέως περι έκαυτό, έβάλλε ζητών βοήθειαν· άλλα κανείς δέν έτόλμα να το συνδράμη. 'Ο θαυματοποιός όμως, μαθών το συμβάν, έτρεξε προς τον κίνδυνον, και χωρίς να έγγιση διόλου το έρπετόν, έπρόφερε λέξεις, τινός, αίτινες μόναι ήρκεσαν να το πείσωσι να εκτυλιχθη όλίγον κατ' όλίγον. Μετά ταύτα εξαπλωθέν κατά γης συνελήφθη από τον κόρην του άνευ της ελαχίστης αντίστασεως.

Περι των βασκαιόντων τους όφεις και της κατά την 'Ασίαν μαγείας, έγγραψε πρό πολλού ή Πανδώρη εν τώ II' φυλλαδίω αυτής.

ΚΟΥΑΚΕΡΟΙ. Έντός της άμάξης δι' ής ποτε μετέβαινον από των άρκτικών «αρχαίων της Γαλλίας εις Παρισίους, ήταν και τρεις Κουάκεροι, κομβωμένοι μέχρι πώγωνος, και σιωπηλοί. Καταβάντες εις μικρόν χωρίον διά να προγευθώμεν, έζητήσαμεν, έγώ μόν έψητόν, αυτοί δέ τίτον. 'Αλλ' ή ξενοδόχος, ως γυνή δόκιμος, έφερεν εις εμάς μόν έψητόν και τίτον, εις έκείνους δέ τίτον και έψητόν. Το εύφές τούτο στρατήγημα έχρησιμειν εις το να αυξήση τα εισοδήματά της. Εις μάτην είπομεν εις αυτήν ότι ή όρείς μας απέκρουε το επίμετρον τούτο· αυτή δέν ήθέλησε κατ' ουδένα τρόπον να ύπακούση 'Απορών τί να πράξω, έσρησα τους όφθαλμούς προς τους κομβωμένους συμπότας μου, έχων άπόφασιν να μιμηθώ την φρόνησίν των κατά την δυσχερή εκείνην περιστάσιν· και αυτοί μόν έπιον το τίθον των, έγώ δέ κατεβόχθησα το έψητόν μου. Μετά ταύτα έπρόσπερον εις την ξενοδόχον μόνην την τιμήν του τίθου των, έπλήρωσα δέ και έγώ, κατώπο αξιομίμητον αυτών παράδειγμα, μόνην την τιμήν του έψητού μου. 'Η ξενοδόχος έρώναξε, έσύριξε, απέβαλε τα χρέματά μας, έπιμένοντα να πληρωθη και το επίμετρον. — 'Αδελφή, είπεν ο σκυθρωπότερος και ισχνότερος εν ταυτώ των άλλων, θέλεις τα χρέματά σου;

— 'Όχι, ανέκραξεν ή ξενοδόχος, δέν τα θέλω. 'Ο καλός σου Κουάκερος τα επανέφερεν άμέσως εις το βαλάντιόν του, εκόμβωσε το τελευταίον κομβίον του επενδύτου του, έσηκώθη, και ακολουθούμενος από τους δύο συντρόφους του οίτινες, μιμηθέντες το παράδειγμα του, έτοποθέτησαν τα ήράγκα των εις την πρώτην θέσιν των, έξήλθε του ξενοδοχείου. Δέν ήτο άρα αξιομίμητον και το παράδειγμα τούτο; 'Εκόμβωσα λοιπόν και έγώ τον επενδύτην μου, έβαλον εις το θυλάκιόν μου τα χρέματά μου και ήκολούθησα καταπόδας τους συνοδοιπόρους μου. 'Η ξενοδόχος μά; έξεκώφει με τάς φωνάς της· άλλ' ουδεις των Κουακέρων μου έσρηψε το πρόσωπον, ουδεις συνέστειλε τάς όφρυσ του. 'Ανέβημεν εις την άμικαν, και σιωπηή βαδισάτη επεκατήρην επί πολλήν ώραν. 'Ηπί τέλους ο προσηύτερος ανοίξας το στόμα ήρώτησεν — αδελφοί, ποία είναι ή σημερινή τιμή του λουλακίου εις Λονδίνον; Ν. Δ.

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Μεταφρασίς).

(Συνέχεια. Ίδε Φυλλ. 28.)

— Ίδού έγώ κεκλεισμένη! είπεν ή Χριστίνα, κεχωρισμένη από την άλλην οικογένειαν! κεκλεισμένη! Ω! ένόμισαν λοιπόν ότι το λιβάδιον αυτό είναι μεγαλήτερον του δέοντος ως προς έμέ, ότι ή οικία είναι ευρυχωρότερα άφ' ότι μ' έχρειάζετο· ήθέλησαν φυλάκην στενωπέραν, της όποιας οι τοίχοι να ήναι έπιστοιγώ- τότροι! Μι άφήρσαν τον όλίγον άέρα τον όποιον άνέπνεον, την όλίγην έλευθερίαν την όποιαν κατώ- θωσα να άποκτήσω!

'Ηνοιξε δέ το παράθυρον όσον ήτο δυνατόν να ανοιχθή, και, στηριχθείσα επί του δρυφάκτου, έκύτταζε τον ούρανόν. 'Ο ούρανός ήτο σκυθρωπότατος· βυθεία

ΠΑΝΔΩΡΑ

ήδη επεκράτει νύξ· πυκνά άννερα έκρυπτον όλους τους άστέρας, ουδέμία φωτός άκτίς καθήρχετο άνω- θαν εις την γην· μόναι οι διάφοροι του σκότους χρωματισμοί ύπεδείκνυον τα διάφορα γνωστά εις την Χριστιαναν αντικείμενα, αι ίτέαι έκείναι, αι ποσούτον ώραται διά της παρουσίας του ήλιου και του 'Αρβέρτου αναφανόμεναι, δέν παρίστανον ήδη εις τους όφθαλμούς· ειμή μαύρον και ακίνητόν τινα όγκον· βυθεία σιωπή επεκράτει άπανταχοῦ· έλπίδα εὐτυχίας ουδέμιαν ήδύνατο να έμπνεύση ή άψυχος και σκουτεινή έκείνη φύσις. 'Η Χριστίνα είχε πυρετόν και ήσθάνετο έκαιτην πιεζομένην υπό μυρίων και ποικίλων συμφορών, υπό της άδιαφορίας των συγγενών, υπό της θελήσεως του δεσπότου έκείνου πατρός, και υπό της νυχτός αυτής, ήτις απέβαινε ψυχρά και γροσώδης, ως πάντα τα περιστοιχούντα την κόρην δεινά. 'Η καρδιά της έπαλλε σφοδρώς έντός του στήθους της και έσφάδαζεν.

Ήθελε να κατισχύση της έγκαθείρσεως, περιπέταε, και Φυλλ. 29.

ἐσκόνησεν εἰς τοὺς τοίχους· ἤθελε νὰ κατισχύσῃ τοῦ σκότους, ἤθελε νὰ ἴδῃ τι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐκοπιᾶσαν ματωρῶς συγκεντροῦμενοι εἰς πράγματα ἀράματα. Ἦθελε νὰ κατισχύσῃ τῆς ἀδιαφορίας, ἤγάπη, ἤγάπη περιπαθῶς; βίβη τῶν ψυχρῶν ἐκείνων καρδιῶν, καὶ ἐκέρυττε τὸν ἔρωτά τῆς ἀγερώχως καὶ εὐροσύνως· ἀλλ' οὐδεὶς ἦτο πρῶτον διὰ τὴν ἀκούσῃ, καὶ οὐκ ἐκέρυττε; ἀνεμῶς ἀπῆγε μακρὰν πύσης ἀνθρωπίνης ἀκοῆς; τοῦ ἐρωτικῆς λόγους, τοῦς ὁποῖους ἐπρόφραζεν τὰ χεῖλη τῆς.

— Ἔγω λοιπόν, ἔλεγεν ἡ Χριστίνα, ἀς κάμω δ, τι θέλουν! ἀς μὲ καταστήσω δυστυχῆ, δὲν θέλω παραπονεθῆ. Ἐπειδὴ μὲ ἀναγκάζουν νὰ κάτχω ἕνεκα τοῦ ἔρωτός μου, καθιστοῦν τὸν ἔρωτά μου ἱερὸν ἐν ἡμῖν εὐτυχῆ; ἤθελον ἴσως ἐντραπῆ νὰ ἀγαπῶ τοσοῦτον; ἀλλὰ φυλακίζομαι, πάσχω, κλαίω... Ἀ! ὅπου γὰρ διότι ἡ καρδία μου πάλαι ἐστὶ ἐν μέσῳ τοσαύτων συμφορῶν. Πᾶν τὸ προξενεῖον ὄρθρον εἶναι σεβατόν. Τὰ πάθη μου θέλουν ἐξευγενίσαι τὸν ἔρωτά μου καὶ θέλουν ἀναδείξει αὐτὸν μέγαν εἰς ἐκείνους ὅσοι ἐμειδίον δμολοῦντες περὶ αὐτοῦ.— Ἐρθετε, ψυχὴ μου Ἐρθετε, τί κάμεις ἄρα τὴν στιγμὴν αὐτήν; ἡσμεῖς ἴσως φανταζόμενος τὸν αὐρινὸν ἥλιον, κυττάζεις ἴσως τὸν ἱστὸν σου, διὰ νὰ ἴδῃς ἂν τίποτε δὲν ὀλεῖ τὸν ἐμποδίζει νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸν ἀνεμὸν καὶ νὰ σὺρῃ τὸ ἀκάτιόν σου ταχυπετώσ; ἢ μήπως κοιμώμενος ἀνεκρεῖται τὰς γηραιὰς ἰτίας τοῦ λιθαδίου, τὸ ὕδωρ ψιθυρίζον ἀνὰ μέτρον τῶν κλάδων αὐτῶν, τὴν φωνὴν τῆς Χριστίνας λέγουσαν· *Θέλω ἐπαρῆλθε!* Ὁ! ὄχι Ἐρθετε, δὲν ἔχει ὀψως τὸ πρᾶγμα· δὲν εἶναι δυνατὸν ψυχῇ τοσοῦτον ἠνωμέναι νὰ αἰσθάνωνται τοσοῦτον διαφύρου κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐντυπώσεις. Εἶσαι κατηφῆς, φίλε μου, καὶ δὲν ἠξέουεις διατί; ἐγὼ δὲν εἶμαι κατηφῆς, γινώσκουσα τὴν δυστυχίαν μου, ἰδοὺ ἡ μόνη διαφύρα ἡ μεταξὺ ἡμῶν ἕνεκα τοῦ χωρισμοῦ μας ὑπάρχουσα... Ἦθες θέλω σὲ ἰδεῖ πάλιν, Ἐρθετε; δὲν τὸ ἠξέουω; ἀλλὰ θέλω βεβαίως πάλιν σὲ ἰδεῖ Ἄν ὁ Θεὸς μὲ δώσῃ ζωὴν, θέλει μ' ἐπιτρέψει νὰ σὲ ἀγαπῶ.

Ἡ Χριστίνα, κλείσασα τὸ παράθυρον, ἔπειθεν ἐνδεδυμένη εἰς τὴν κλίνην. Ἐπειδὴ δὲ ἠγθάνθη ψυχῶς, ἐπῆρε τὸν μακρὸν αὐτῆς ἐκενδύτην, ἐκπέπληθη μὲ αὐτὸν καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς κατέπευεν ἡρέμα ἐπὶ τοῦ στήθους. Αἱ χεῖρές τῆς κατ' ἀρχὰς ἐπριγμύεναι πρὸς ἀλλήλας διὰ νὰ κρατῶσι τὸ ἐνδύμα τὸ ὁποῖον τὴν ἐκάλυπτεν, ἠνεώχθησαν μετ' ὀλίγον καὶ ἔπεσον ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτὴ δὲ ἐκοιμήθη κλαίουσα.

Αἱ πρῶται τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου ἀκτῖνες, ἀν καὶ ὠχραὶ καὶ ἀμυδραὶ, ἐξῆκνισαν τὴν Χριστίναν· τιναχθεῖσα δὲ βιαίως ἀπὸ τὴν κλίνην.

— Ὁ Ἐρθετος μὲ περιμένει! ἀνέκραξε. Διότι εἰς τὴν ἡλιάν τῆς, ὁ ἀνθρωπος ἐνδυμειται εὐκολώτερον τὴν εὐτυχίαν παρὰ τὰ δάκρυα· ὅθεν ἀμυδρῶς τὴν αὐγὴν ὑπέλαβεν ἀμέσως ὅτι θέλει ὑπάγει καὶ εἰς ἐντευξίν τοῦ φίλου τῆς· ἀλλὰ μόλις ἐκινήθη ὀλίγον καὶ ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν μνήμην τῆς τὰ γενόμενα, ἡ δὲ κεκλεισμένη θύρα τῆς προσέβαλε τοῦς ὀφθαλμοῦς αὐτῆς. Ἦθες ἐστράφη πρὸς τὸ παράθυρον,

ἐστρηίχθη ἐπ' αὐτὸς κλιθῶς τὴν προτερσίαν καὶ ἐκῆταξε τὴν φύτιν κατηφῆς. Εἰς μέγαν τοῦ οὐρανοῦ γωνίαν ἐκρύπτετο ἑστία φωτός, τοῦ ὁποῖου ἡ λάμψις δὲν ἔφθανε μέχρι τῆς γῆς; εἰμὴ ἀμαυρωθεῖσα ὑπὸ τῶν συννεφῶν δι' ἂν διήρητο. Τὸ ὑπόλευκον φύλλωμα τῶν δένδρων ἐψιθύριζεν χαλαρῶς ἀνεμὸν ὑπὸ ἀέμου τοσοῦτον ἀθινοῦς; ὦ; τα μόλις ἐλύγριζε; ἐν φύλλον, ὄχι δὲ καὶ κλάδων τὸ λεπτὸν καὶ ὑψηλὸν τοῦ λιθαδίου χόρτον μόλις ὑπερβαίνο ἀνὰ μέτρον τοῦ βυγχιλώδους καλύμματος, τὸ ὅπου ἡ γῆ; δὲ; εἶχεν ἐτι δεικνύει. Ὁ θροῦς ὁ τυνοδῶν; τὴν ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐγερσιν τῆς φύτις; δὲν εἶχεν ἐτι ἀρχίσει. Μετ' ὀλίγου λευκὸς ἵστος ἐβίβη τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ, ἀπλούμενος καὶ σχίζων ἑλαφρῶς τὸν ἀέρα, ὡς πτέρυξ ἀνοικτῆ πτηνοῦ ὠρταίου. Ἐπέρασε δὲ πολλὰς ἐμπροσθεν τοῦ λιθαδίου συνειστάλη πλησίον τῶν δένδρων, ἔπειτα ἀνεπετάσθη πάλιν, κατακλίνων πρὸς τὸ ὕδωρ τὸ φερόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἀκέντην. Μυρία; δὲ ἰποῖε περιττορῶς ἐντὸς μικροῦ διαστήματος καὶ ἐφάνητο προσηλωμένος εἰς ἐν σημείον τῆς ὄχθης, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου δὲν ἠδύνατο νὰ μακρυνθῇ. Ἐκ διαλειματικῶν μακρῶν, ὁ ἀνεμῶς ἔφρασαν ἀνεπιαιθότητος; τινὰς ἤχους φωνῆς ἀδούτης, ἔπειτα τὸ ἀκάτιον ἐπαναλάμβανε τοῦς ἐξελίγμους; του καὶ ὁ ἱστὸς του ἠπλοῦτο εἰς τὸν ἀέρα. Τὰ λευκὰ τῆς αὐγῆς χρώματα διεδέχθη τὸ θερμότερον φῶς τοῦ ἡλίου· ἡ ἀμμος καὶ τὸ ὕδωρ ἤρχισαν νὰ χρυσιζῶνται διαβάται ἐφάνησαν εἰς τὴν βύθην· πλοῖα ἄρα φορητὰ ἐκάλυψαν τὸν ποταμὸν· ὅλα τὰ παράθυρα τῆς μικρῆς ἐρυθροπλίνθου οἰκίας ἠνεώχθησαν, διὰ νὰ δεχθῶσι τὴν πρωινήν αὔραν. Τὸ ἀκάτιον κατέβατε τὸν ἱστὸν του, καὶ ἀπεμακρύνθη βραδέως, παρατυρῶμενον ὑπὸ τοῦ βεῦματος.

Ἡ Χριστίνα ἐκύτταξε καὶ ἔκλαιεν. Δις ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἡ Γοθὼν ἦνοιξε τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς; νέας κάρης, κομίζουσα τὸ λιτόν τῆς φαγητόν καὶ δις ἀπῆλθεν ἡ Γοθὼν χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξει ἢ ἡμέρα ὅλη διήλθεν ἐν σιωπῇ καὶ ἐρημίᾳ.

Ἡ Χριστίνα δὲν ἠξέουε τί νὰ κάμῃ διὰ νὰ περάσῃ τὰς ἀτελευτήτους ἐκείνους ὥρας. Ἐγονάτιζε κατὰ γῆς, ἐνώπιον τῆς; εἰκόνας τοῦ Ἰησοῦ, κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας τὰ πατερναῖα τῆς; ἔχουσα δὲ τὴν κεφαλὴν ἐτραμμένην πρὸς τὸν σταυρὸν, προσνηχθῆ ὑπὲρ τοῦ Ἐρθετου, προσνηχθῆ διὰ νὰ τὸν ἴδῃ πάλιν δὲν τὴν ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἐπιπέσει τὴν ἐξ ὕψους; βούθειαν διὰ νὰ τὸν λητμονήσῃ. Ἐπειτα παρέλαβε τὴν ἀνητημένην εἰς τὸν τοίχον κιβήραν, ἐπέρασε εἰς τὸν λαίμον τῆς τὴν κυανὴν ταινίαν, ἦτις, ἀπὸ Σαβιλλίας ἐπιπροσδεθεῖσα εἰς αὐτήν, εἶχεν ἤδη χάσει ὄλον τῆς τὸ χρώμα, ἀλλὰ δὲν ἀλλάζετο ὑπὸ τῆς μητρὸς τῆς; ἔδοκίμασε νὰ τραγώδῃ τὰ ἀγαπητὰ τῆς ἀτμᾶτα, ἀλλὰ ἡ φωνὴ τῆς ἐπνίγετο καὶ τὰ δάκρυά τῆς ἔτρεξαν ἀφθονώτερα ἐμάζευσε τοῦς μικροῦς τῶν ἱστῶν κλάδους καὶ τοῦς ἔβαλε μεταξὺ τῶν φύλλων ἐνὸς βιβλίου τῆς; διὰ νὰ ζηρανθῶσι καὶ νὰ διατηρηθῶσιν, ἀλλ' ἡ ἡμέρα ἦτο μακρὰ καὶ ἡ τελλιμμένη νέα ἡγωνία ἐν τῇ φυλακῇ τῆς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δεινότερον. Ἦ κεφαλὴ τῆς ἐφλέγετο, τὸ στήθος τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναπνεύσῃ. Τελευταίον ἦλθεν ἡ ἔσπερα. Ἦθες καθήσασα

πλησίον τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου τῆς; ἐπραβύθη ὀλίγον ὑπὸ τῆς δρόσου· ἀλλὰ φῶς δὲν τὴν ἔβιδον, καὶ αἱ ὠραι τὴν ἐφάνησαν ἐτι μακρότεροι.

Ἐνῶ δὲ ἡ Χριστίνα ἐλειονόλογε ἑαυτήν, ἡ Γουλιελμῖνα ἐκάθησε κατὰ τύχην εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, καὶ κλάθουσα, ἤρχισε νὰ τραγώδῃ χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Ἡ Χριστίνα, ἐμπληθεῖσα ἀγαλλιάσεως, ὅταν ἤκουσε πλησίον τῆς τὴν φωνὴν ἐκείνην, ἔσκυψεν ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον.

— Ἄδελφῆ, εἶπε, τραγώδῃσε δυνατώτερα, παρηγόρησέ με μὲ τὴν φωνήν σου! Εἶμαι κεκλεισμένη, εἶμαι μόνη πρὸ πολλοῦ· δὲν ἔχω φῶς διὰ νὰ ἐργασθῶ· τραγώδῃσε, καλὴ μου ἀδελφῆ, διὰ νὰ σὲ ἀκούσω!

— Σὲ λυποῦμαι, Χριστίνα, ἀπήτησεν ἡ Γουλιελμῖνα, δὲν πιστεύω ὁ πατήρ μου νὰ θυμώσῃ διότι θέλω τραγώδῃσει εἰς τὸν κῆπον· εὐχαρίστως θέλω σὲ διασκεδάσει μερικὰς στιγμάς.

Ἡ Γουλιελμῖνα ἐτραγώδῃσεν ἐν ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα ἀσμάτια τῆς Ὀλλανδικῆς ποιήσεως, τοῦ ὁποῖου αἶψα τετριμμένη ἐνοιαν μυριάκις ἐπανέλαβον ὅλα αἱ γλώσσαι τοῦ κόσμου· ἀλλ' ἡ φωνὴ τῆς νέας κόρης ἦτο λιγυρὰ καὶ αἰθρία· αἱ λέξεις ἀφελεῖς ἢ ἔσπερα ὠραία καὶ ἡ Χριστίνα ἤκουσε.

Ἴδου τὸ ἀρχαῖον ἀσμάτιον·

*Ἦπὸ δένδρον πυκνὸν καθήμενῃ,
Πρὶν εἰσεῖτε τὸ σκότος λυθῆ,
Ἄσμα φάλλει παρθένος ἑαυτῆ
Καὶ τὸν φίλον αὐτῆς περιμένει.*

*Καθ' ἐκάστην γυμνῶπος ἐκείνη
Τῆς κυλάδος τὰ χόρτα πατεῖ,
Ἀλλὰ μάτην τὸν φίλον ζητεῖ,
Χωρὶς θελεῖς δάκρυα χύρει.*

*Ἦ τί ζητεῖς, ὦ χαρίεσσα νέα,
Ἐρωτᾷ εἰς ἱσπότης περὶν;
Ἦ μήπως χόρτον συλλέγεις χλωρὸν,
Μήπως ἀνθὴ συλλέγεις ὠραία;*

*Ὅταν μ' ἀνθὴ τὴν κόμην ἐλλίσσης,
Ὅταν μύρτα καὶ ἄσπρας φορῆς
Ἦ ὄσφιρεθεῖσαι δύξαι; Ἦ θάρρειτε
Ὅτι στέμμα κρατεῖς βασιλείας;*

*Ἦ εἰς τὸ δάσος μὴ γρήγαν' ἀβρολίχης
Σὺ παρθένος τοσοῦτον καλῆ;
Σοῦ κατόπιρ θὰ σπεύσουν πολλοί,
Εἰς τὸ δάσος μὴ μόνη βαδίχης.*

*Μήτε χόρτα, μήτ' ἀνθὴ ζητοῦσα
Εἰς ἐρήμην πλατῶν' ἐξοχῆν.
Τῆς ψυχῆς μου ζητῶ τὴν ψυχῆν,
Ἀλλὰ φεύγω ματαίως θρηνοῦσα.*

*Ἦ πῶρ δύξαι καὶ θρόνον ἀκόμα
Τὶν καλὸν μου λατρεύω ἐγὼ,*

*Συμφορᾷ μου! σκιάν κυνηγῶ,
Ἦ ἴσως κίβηται; τερπὸς εἰς τὸ χῶμα.*

*Ἐγὼ, κόρη, τὸν φίλον σου εἶδα
Μεγαλειῶν καὶ πλοῦτου μεστόν,
Ἀλλὴν τῶρ' ἀγαπᾷ, δὲ αὐτὸν
Χάσει, κόρη μου, πᾶσαν ἐλπίδα.*

*Ὁ Θεὸς ν' ἀγάσῃ τὸν τόπον
Ὅπου πνέει τὴν αὔραν καὶ ἔη,
Μὲ τὴν νέαν του γλίην μαλὶ,
Εὐτυχέστερος πάντων ἀνθρώπων.*

*Δυστυχῆς ἐγὼ πρώτη του γλίη
Θέλω δάκρυα χύρει πολλά,
Θέλω κλαίει μὲ πόνον, ἀλλὰ
Δὲν θ' ἀνοίξῃ μερψέμοιρα χεῖλη.*

*Ὁ ἀδάμας αὐτὸς καὶ εἰς σκότος,
Καὶ εἰς σκότος ἐκλύμπει βαθύ,
Ἀδὲ δάρον ἀγάπης, ἑαυτῆ
Σὲ προδίδει ὁ φίλος ὁ πρῶτος.*

*Ἦ τί τὸ θέλω τὸ δάρον ἐκεῖνο
Ἐρωμένη ἐγὼ δυστυχῆς;
Πατὴρ δάρον καὶ πάσης εὐχῆς
Τῆς ψυχῆς μου τὸν πόνον προκρίνω.*

*Ὁ πιστὸς εἶμι ἐγὼ ἐραστὴς σου
Ὅρ ἡ γλίη ψυχῆ σου ποθεῖ,
Τὸν δακτύλιον λάβε, ἑαυτῆ,
Καὶ μὲ φόρημα γάμου ἀπολλίσου. (*)*

— Ἦκουσες, ἀδελφῆ; εἶπεν ἡ Γουλιελμῖνα, ὑψώσασα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Χριστίναν.

— Ναί, Γουλιελμῖνα, ἡ φωνὴ σου εἶναι γλυκεία, τὸ μέλος εἶναι λυπηρὸν, καὶ εὐχαριστῶν πολλὸ διότι τὸ ἤκουσα. Εἶπέ με, Γουλιελμῖνα, ἐπεριπάτησες σήμερον τὸ πρῶτ; Ἐπῆγες μακρὰν;

— Ἐπῆγα εἰς τὴν ἐπαυλιὴν μὲ τὸν πατέρα μας.

— Ὁ πόσον εἶσαι εὐτυχῆς, ἀδελφῆ οὐ ἡ περιπατήσασα εἰς τοὺς ἀγρούς! Ἦθες ζηλεύω τὸν χωρικὸν αὐτὸν ἐκεῖ κάτω ὅστις διαβαίνει ἱσπικος! Πόσον ζηλεύω τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πτηνὸν τὸ ὁποῖον περδᾷ ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ζητεῖ τὸ δένδρον εἰς τὸ ὁποῖον θέλει κοιμηθῆ αὐτὴν τὴν νύκτα; πόσον ζηλεύω τὴν μύταν αὐτὴν τὴν περιβεβούσαν καὶ περιπλανωμένην τῆδε κρείσσει; πόσον ζηλεύω πᾶν ὅ,τι ἐλεύθερον, ἀδελφῆ.

— Ἄν εἴμπορῶ ἄρα γε νὰ σὲ χρησιμίσω εἰς τίποτε, Χριστίνα; Μετανοῶ ὅτι ἐγέλασα σήμερον τὸ

(*) Ἡ μεταφράσις τοῦ ποιματίου τούτου καὶ ἕτερου τινὸς βραδύτερον, ἐν τῇ συνεχεῖ τῶν παρόντων διηγήματος, περιληφθεῖσθαι, ἀρκεῖται εἰς τὸν ἐπισημῶν καὶ γλωσσῶν κώμον τοῦ Κ. Ζαλακάστα. Καὶ τὸ ἐν προοίμῳ δὲ καταγραφέντων δύο ποιητικὰ ἱσοσημασία δὲν μετεφρέθησαν εἰς τὴν ἡλικίαν μας ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ πρὸ ἄλλου διηγήματος. Ὁραῖονταί εἰς εἰς κώμον τοσοῦτον φιλοπῶν, ὅστε ἠνομιάζωσιν ὅτι ἀτιμωρητὶ δυνάμεθα νὰ τὰ ἐπιτερίσωμεν.

πρωί διὰ τὰ δάκρυά σου, καὶ ἂν δύναμαι νὰ συντε-
λέσω κατὰ τι εἰς τὸ νὰ καταστήσω ὀλιγώτερον πι-
κρὰν τὴν φυλάκισίν σου, εὐχαρίστως θέλω τὸ κάμει.

— Εἶθα ὁ θεὸς νὰ σὲ ἀνταμείψῃ διὰ τὴν ἀγαθό-
τητά τῆς καρδίας σου, καλὴ μου Γουλιελμίνα. Βίμ-
πορες τῶνόντι νὰ μὲ προμηθεύσῃς παραμυθίαν τινὰ
ἀκίνδυνον, δι' ἐσέ, Ὄταν, ἐξερχομένη εἰς περίκατον,
δεύχεται ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ λιθαδίου, σὺναξε
μερικὰ ἀπὸ τὰ ἄνθη τὰ ὀποῖα φυτρώνουν ἐκεῖ, σχη-
μάτισε ἀπὸ αὐτῶν δέσμην καὶ ῥίψε μέ τιν ἀπὸ τὸ
παράθυρον. Βεβαίως θέλεις ἐπιτύχει τὸ παράθυρόν
μου, διότι ἀγαθὴ πράξις εἶναι τὸ νὰ δίδῃ κανείς ἄνθη
εἰς φυλακισμένον ἄνθρωπον· ἄγγελος δὲ ἀγαθὸς θέλει
ὀδηγήσῃ τὰ ἄνθη σου καὶ θέλει ῥίψῃ αὐτὰ εἰς τοῦς
πόδας μου.

— Ἀδύριον λοιπὸν, Χριστίνα! Ἴδου ἀνάπτεται ὁ
φανὸς τῆς αἰθούσης· ὁ πατήρ μου εἶναι ἐκεῖ καὶ
πρέπει νὰ ὑπάγω τώρα· ἔχε ὑπομονὴν καὶ πραΰτητα,
ἔχε θάρρος, ἀδελφε.

— Καλὴν νύκτα, Γουλιελμίνα· σὲ εὐχαριστῶ
διότι μὲ ἐλάλησες. Φίλησε τὴν μητέρα μου· μίαν
φορὰν περισσότερο παρ' ὅτι συνειθίζεις, θέλει ἐν-
νοήσῃ ὅτι τὸ φίλημα τοῦτο ἔρχεται ἀπὸ ἐμέ.

Ἡ Χριστίνα ἐπλαγίασεν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲ εἶχε γυ-
μνασθῆ καὶ κινήθῃ, καθὼς ἦτο συνειθισμένη, ἐπειδὴ
πρὸς τούτοις ὑπὸ πολλῆς ἐθασανίζετο ἀνησυχίας, ἡ
δυστυχῆς κόρη δὲν εἰμπόρεσε νὰ κοιμηθῆ· ἐσηκώθη,
ἐπερίπληκτε ἐν τῷ σκότει, ἐπλαγίασε πάλιν, ἡ δὲ
ἀνάπαυσις δὲν ἦλθεν οὐδὲ πρὸς ὦραν νὰ κατευνάσῃ
τὰ πάθη τῆς· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς, ἐρυθροὶ ὑπὸ δακρύων
καὶ κόπου, εἶδον ἤδη τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα, ἀνευ τῶν
ἀπατηλῶν τῆς προτερίας ἐλπίδων. Οὐδὲ στιγμήν
ἐλησμόνησεν ὅτι ἦτο φυλακισμένη· ἐκύτταξε μὲ ὀλί-
ψιν μακρόθεν τὸν λευκὸν Ἰσταν, ὅστις, πιστὸς εἰς
τὴν συνέντευξιν ἀπέτελλεν εἰς τὸν ὀρίζοντα, κατὰ
παῖταν πρωΐαν, ὡς ὁ ἥλιος.

Ὀλην τὴν ἡμέραν, περιέμενε τὴν Γουλιελμίναν
ἤλπιε τὴν ἀνθοδέσμην, ἀλλὰ ἡ Ποθὼνὴ μόνη διέκοψε
τὴν ἐντελῆ τῆς ἡμέρας· τῆς μόνωσιν. Ἰσως ἐγνώσθη
ἡ ἀλώκ αὕτη μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς συνδιέλεξις,
ἴσως ἀπηγορεύθη εἰς τὴν Γουλιελμίναν τὸ νὰ ἐπα-
νέλθῃ. Ἡ Χριστίνα ἦτον εἰς ἀπελπίσταν· ποτὲ μὲν
τετραγαμνὴ καὶ καταβεβλημένη ἄλλοτε, περιεπάτει,
ἐκάθητο, ἐκλαίεν, ἠγανάκτει κατὰ τῆς τύχης τῆς,
προσηύχετο. Τελευταίον ἐρθεσαν ἡ ἐσπέρα, ἀλλὰ τὰ
γλυκὰ τῆς Γουλιελμίνας ἄγματα δὲν ἐπανῆλθον. Τί-
ποτε δὲν ἐτάραττε τὴν κοινὴν σιωπὴν· ὅλα τὰ φῶτα
τῆς ἱερῆς πλίνθου οἰκίας ἐσβέσθησαν ἀλληλοδιεδόχως.
Νῦν καὶ σκότος βαθὺ ἐπεκράτησαν ἀπανταχοῦ. Ἡ
Χριστίνα ἔμεινε πλησίον τοῦ παραθύρου, στυμμένη
ἐξω, τείνουσα τὰς χεῖρας εἰς τὸν ἀέρα καὶ μὴ συναί-
σθανομένη ὅτι ἐκρόνον. Ὡμοίως δὲ τὰ πτηνὰ τὰ
πληγονόμενα εἰς τὰς κινκλίδας τοῦ κλωβίου των, χωρὶς
ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ αὐτῶν, καὶ ἐσκυπτε
τόσον ὥστε ἐκινδύνευε νὰ πῶσῃ. Ὁ ἄηρ, τὸ κενόν,
εἰλκυον ὡς μαγνήται τὴν ἐσκυμμένην κεφαλήν τῆς·
καὶ ἐπεκαλεῖτο ἅπαναν αὐτῆ· τὴν σφίγγειν ἵνα μὴ πα-
ρδοθῆ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὀποῖαν εἶχε τοῦ νὰ

καταπέσῃ ἐπὶ τοῦ ὕψους ἐκείνου χόρτου, τὸ ὀπίου
οἱ πόδες τῆς τοσάκις ἐπάτησαν. Αἰφνης ἡ Χριστίνα
ἀνετριχίασεν· ἐνόμισεν ὅτι ἤκουτε ψιθυρίζομενον κά-
τωθεν τὸ ὄνομά τῆς καὶ ἐπρόσεξε καλῆτερα.

— Χριστίνα! κόρη μου! ἐπανέλαβεν ἡ αὐτῆ φωνή,
— Ὡ! ἐνὸ εἶσαι, μήτηρ! ἐσὺ εἰς τοιαύτην φρι-
κτὴν ὦραν! ἔμβρα, ἔμβρα μέσα, σὲ παρακαλῶ!

— Ἦμην δύο ἡμέρας κληθήρης, τέκνον μου, διότι
ἐπάσχον ὀλίγον ἀπόψε ἠρθάνθην ὅτι ἦμην ὀλίγον
καλῆτερα, πρὸ πάντων δὲ ἠρθάνθην, ὅτι δὲν εἰμπορῶ
νὰ μείνω περισσότερο χωρὶς νὰ σὲ ἴδω, διότι οὐ
εἶσαι ἡ ζωὴ μου, ἡ δύναμίς μου, ἡ ὑγεία μου!
Ὡ! εἶχες δίκαιον, τέκνον μου, νὰ μὴ μ' ἐγκαταλί-
πης, ἢ θελ' ἀποθάνει χωρὶς σοῦ! Πῶς εἶσαι, Χρι-
στίνα μου; Σὲ δίδουν ὅτι ἔχεις ἀνάγκην; Πῶς ζῆς
μακρὰν τῶν ἀσπασμῶν καὶ τῆς ἀγάπης μου;

— Μῆτέρ μου ἀγαπητή, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ
μὴν ἐκθέτης περισσότερο ἑαυτὴν εἰς τὴν ὕψαιαν
τῆς νυκτός! ἔμβρα, ἔμβρα μέσα, σκοτόνεται τοιοῦτο·
τρόπως!

— Μία ἐδικὴ σου λέξις μὲ θερμαίνει· ζῶ ὅταν
σ' ἀκούω, τέκνον μου! Ὄταν ἦμαι μακρὰν σου κρυό-
νω καὶ λειποθυμῶ. Κόρη μου, μυρίους σὲ στέλλω
ἀσπασμούς.

— Μῆτέρ μου, τοὺς δέχομαι γονυπετῆς καὶ τεί-
νουσα πρὸς σὲ τὰς χεῖρας. Πῶς θέλω πάλιν σὲ
ἰδεῖ, μήτηρ μου;

— Ὄταν ἡ καρδία σου δειχθῆ εὐπειθῆς, ὅταν ὁ-
μύσῃς νὰ ὑποταχθῆς, ὅταν δὲν ζητήτης πλέον νὰ
ἀνταμώσῃς τὸν ἄνθρωπον τὸν ὀποῖον σὲ ἀπιγορεύουν
νὰ βλέπῃς. Τέκνον μου, ἔχεις χρέος νὰ πράξῃς
τοῦτο.

— Ὡ θεὲ, τί θέλω ἀπογίνει! . . . Ποτὲ, ποτὲ
δὲν θέλω ὑποσχεθῆ τοῦ νὰ μὴ τὸν ἀγαπῶ πλέον!
Ποτὲ, ὁσάκις εἰμπορῶ νὰ τὸν βλέπω, δὲν θέλω
παρατηθῆ τῆς εὐτυχίας τοῦ νὰ ὑπάγω νὰ ζήσω
μίαν στιγμήν πλησίον σου! Μῆτέρ μου, συγχώρη-
σέ με τὰ δάκρυα τὰ ὀποῖα χύνεις ἐξ αἰτίας μου!

— Σὲ συγχωρῶ, τέκνον μου, σὲ συγχωρῶ. Δὲν
αἰσθάνομαι τὰ ἐδικὰ μου πάθη, τὰς ἐδικὰς σου
ὀλίψεις δὲν εἰμπορῶ νὰ υποφέρω. Κόρη μου, κάλεσε
εἰς βοήθειαν τὴν γενναϊότητα καὶ τὸ λογικόν σου, δο-
κίμασε νὰ ὑπακούσῃς!

— Ὡ! μήτηρ μου, ἐνόμιζα ὅτι ἡ καρδία σου
θέλει θυγηθῆ νὰ ἐνοήσῃ τούλάχιστον ὅτι δὲν ἠρθάν-
θη! Ἐνόμιζα ὅτι θέλεις σεβασθῆ τὰ ἀληθῆ τῆς ψυ-
χῆς αἰσθήματα καὶ ὅτι τὰ χεῖλή σου δὲν ἤξευρον νὰ
προφέρωσι τὴν λήθην· ἀλλ' ἂν ἠδυνάμην νὰ λησμο-
νήσω, δὲν ἤθελον εἶμαι εἰμὴ μωρὰ τις, καὶ ἰδιότροπος,
καὶ ἀδίδοτος, καὶ ἀναξία τῆς στοργῆς σου κόρη.
Ἐάν τὸ πάθος μας δὲν ἐπιδέχεται θεραπείαν, εἶμαι
γονὴ εὐγενῆς, πάσχουσα καὶ θυσιάζομένη. Πῶς
θεὲ μου! πῶς δὲν ἐννοεῖς τοῦτο;

— Ἐννοῶ, ἐπιθύρσειν ἡ Ἀνουγκιάτα, ἀλλὰ μὲ
φωνὴν τόσον χαμηλὴν, ὥστε ἦτο βεβαία ὅτι ἡ κόρη
τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀκούσῃ.

— Παῦτε λοιπὸν, μήτηρ μου, ἐλπίζουσα τὸ τέλος
αἰσθήματος τὸ ὀποῖον δὲν θέλει τελειώσει εἰμὴ μὲ

τὴν ζωὴν μου. Δὲν εἰμπορῶ νὰ ἀφαιρέσω τίποτε ἀπὸ
τὴν καρδίαν μου.

Καὶ ἡ Χριστίνα, σκεπτικὴ καὶ ἐστηριγμένη ἐπὶ
τοῦ καθύψους βρυάκτου, ἐκύτταξε τὸν μαῦρον οὐ-
ρανόν, ἀπὸ τοῦ ὀποῖου βροχὴ ψιλὴ καὶ συνεχῆς κατέ-
πιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς.

— Εἶναι λοιπὸν ἀπαρδειγματίστον, θεὲ μου, τὸ
ν ἀγαπᾷ τις τόσον ὥστε ν' ἀποθνήσκῃ ἀπὸ τῆς
ἀγάπης του; Εἶναι λοιπὸν ἀπαρδειγματίστον νὰ
ἀπαντήσῃ τις, ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμούς, εἰκόνα ἀγα-
πητὴν καὶ νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτῆς τὰ βλέμματά του
μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν κλεισθῶτι διὰ παντός;
Εἶναι λοιπὸν ἀπαρδειγματίστον νὰ ἔχῃ τις εἰς τὴν
καρδίαν του αἰσθημα τοσοῦτον μέγα, ὥστε ἅπαντα
τὰ ἐπὶ γῆς πράγματα νὰ συντριβῶνται ἐπ' αὐτοῦ,
χωρὶς νὰ τὸ διασείσῃσι; Δὲν ἤξεύρω πολὺ τὸν κό-
σμον, ἀλλ' ἀκούω ἐν ἐμοὶ φωνὴν ἐνδύμουχον, κρῆνγα
ζουσαν πρὸς ἐμέ· δὲν θέλεις παῦσει τοῦ νὰ ἀγα-
πᾷς! . . . Μῆτέρ μου, ὕπαγε νὰ εὐχῆς τὸν πατέρα
μου· ἀνδρῖσου ὅσον δὲν ἀνδρίζεται ὡς πρὸς τὰ ἐδικὰ
σου πράγματα· ὀμίλησέ τον θαρραλέως, εἰπέ τον
ὅτι, σὲ εἶπα, ἀπαίτησε τὴν ἐλευθερίαν, ἀπαίτησε τὴν
εὐτυχίαν μου!

— Ἐγὼ! κόρη μου, ἐγὼ! ἀνέκραξεν ἡ Ἀνουγκ-
ιάτα ἐντρομος, ἐγὼ! νὰ τολμήσω νὰ φιλονεικῶσω
μὲ τὸν Κ. Ἀμβέργγην! νὰ προσβάλω τὴν θέλησίν του!

— Ὅχι νὰ τὴν προσβάλῃς, ἀλλὰ νὰ τὴν ἰκετεύ-
σῃς, ἀλλὰ νὰ βιάσῃς τὴν καρδίαν του νὰ ἐνοήσῃ
ὅτι, δοκιμάζει ἡ καρδία μου, νὰ τὸν ἀναγκάσῃς νὰ ἴδῃ,
ὡς ἀκούσῃ! Τίς ἄλλος εἰμπορεῖ νὰ πράξῃ τοῦτο, ἐκτός
σοῦ; Ἐγὼ, εἶμαι κεκλεισμένη· αἱ ἀδελφαί μου δὲν
ἤξεύρουσι τί ἐστὶν ἀγάπη τοιαύτη, ὁ θεὸς μου Γου-
λιέλμος δὲν ἠγάπησε ποτὲ. Γονὴ πρέπει νὰ λαλήσῃ
διὰ νὰ ἐκφράσῃ καλῶς ὅτι δοκιμάζει ἡ γονὴ.

— Ὡ τέκνον μου! ὁ κόρη μου! δὲν ἤξεύρεις τί
μὲ ζητεῖς! Ὁ ἀγὼν εἶναι ἀνώτερος τῆς δυνάμε-
ώς μου!

— Ζητῶ ἀπὸ τὴν μητέρα μου ἀποδείξειν τῆς ἀγά-
πης τῆς καὶ ἤξεύρω ὅτι θέλει μὲ τὴν δώσει.

— Ναί, ἀλλ' ἴσως ἀποθάνω διὰ τοῦτο! Ὁ Κ.
Ἀμβέργγης εἰμπορεῖ νὰ μὲ σκοτώσῃ μὲ τοὺς λό-
γους του!

Ἡ Χριστίνα ἀνετριχίασε.

— Τότε, μήτηρ μου, μὴν ὑπάγῃς νὰ τὸν εὕρῃς.
Συγχώρησέ με, διότι δὲν ἐσυλλογίσθην εἰμὴ ἐμὲ
αὐτὴν. Ἐάν ὁ πατήρ μου ἔχῃ ἐπὶ σὲ τοσοῦτον ἀπο-
τρόπαιον κράτος, μὴ πλησιάζῃς τὴν ὀργὴν του, ἄς
περιμείνωμεν, ἄς παρακαλέσωμεν τὸν θεόν.

Καὶ στιγμήμια ἐπῆλθε σιωπὴ.

— Κόρη μου, ἀνέλαβεν ἡ Κ. Ἀμβέργγην, ἐπειδὴ
ἐγὼ εἶμαι ἡ μόνη ἐλπίς σου, τὸ μόνον στήριγμά σου,
ἐπειδὴ ἐπεκαλέσθης τὴν βοήθειάν μου, θέλω ὑπάγει
καὶ θέλω τὸν ὀμιλήσει· ὁ δὲ ὕψιστος ἄς ἀποφασίσῃ
περὶ τῆς τύχης ὄλων ἡμῶν.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην, ἡ Ἀνουγκιάτα ἀφῆκε φωνὴν
τρόμου, διότι χεῖρ βρωμαλέα ἤρπασε τὸν βραχίονά τῆς,
καὶ ὁ Κ. Ἀμβέργγης, χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν, ἔσυρε τὴν
γυναῖκά του πρὸς τὴν θύραν τῆς οἰκίας, τὴν ἔβαλε

μέσα, παρέλαβε τὴν κλεῖδα, καὶ, ἀνοίξας τὴν αἰθου-
σαν, εἶπεν εἰς τὴν Κ. Ἀμβέργγην νὰ εἰσέλθῃ πρώτη.

Ὁ φανὸς ἔκαιεν ἀκόμην, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχεν εἰμὴ
ὀλίγον ἀκόμην ἔλαιον, τὸ φῶς του ἦτο ἀμυδρόν· καὶ
ἀνεβριτίζετο μὲν ἐκ διαλειμμάτων, ἀλλ' αἰφνης πάλιν
ὀλιγότευτεν. Αἱ γωνίαι τοῦ δωματίου ἔμεινον ὄλως
κλειστὰ, βαθυτάτη ἐπεκράτει ἀπανταχοῦ σιωπὴ· ὁ
φανὸς δὲν ἐφώτιζεν ἐντελῶς εἰμὴ τὸ πρόσωπον τοῦ Κ.
Ἀμβέργγου. Ἦτο δὲ ἀτάραχος, ψυχρὸς, ἀπαθής. Τὸ
ἀνάστημά του, τὸ δὲ τῶν γλαυκῶν ὀφθαλμῶν του
βλέμμα, ἡ αὐστηρά τῶν χαρακτῆρων του εὐρυθμία,
ὅλα ταῦτα ἀνεδείκνυον αὐτὸν τὴν νύκτα ἐκείνην κρι-
τὴν ἀμείλιχον.

— Ἡθέλατε νὰ μὲ ὀμιλήσετε, κυρία μου, εἶπε πρὸς
τὴν Ἀνουγκιάταν, ἰδοὺ ἐγὼ, ὀμιλήτατέ με.

Ἡ Ἀνουγκιάτα, εἰσελθούσα εἰς τὴν αἰθουσαν, κατ-
έπεσεν ἐπὶ ἐνὸς σκιμποδός· τὰ ἐνδύματά τῆς ἔτταζον
νερά· ἡ κόμη τῆς ποτισθεῖσα ὑπὸ τῆς βροχῆς, ἐξε-
πλάκῃ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς καὶ ἡ ὠχρότης ἡ διακεχυ-
μένη εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς ἀνεδείκνυεν αὐτὴν σκιάν
μᾶλλον ἢ θν ἐμφυχον. Ἀπέβαλε δὲ ἐκ τοῦ τρόμου
τὴν συνείδησιν τῶν ὅσα εἶχον διατρέξει, αἱ ἰδέαι τῆς
ἦταν τεταραγμέναι καὶ ἠθάνετο μόνον ὅτι ἔπασχε
φρικτωδῶς.

Ἀνετριχίασε δὲ ὅταν ἤκουε τὴν φωνὴν τοῦ Κ. Ἀμ-
βέργγου· οἱ λόγοι τοὺς ὀποιους οὕτως ἐπρόφερε συνέ-
δεσαν τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν τῆς· ἡ ἀσθενὴς ἐκείνη γονὴ
ἐνθυμήθη τὸ τέκνον τῆς, συνήγαγε, μὲ πολλὴν βίαν,
ὄλας αὐτῆς τὰς δυνάμεις καὶ ἐγειρομένη,

— Ἔστω καὶ τώρα, ὑπεψιθύρσειν, ἀφοῦ δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως.

Ὁ Κ. Ἀμβέργγης ἐπερίμενον ἐν σιωπῇ καὶ σταυ-
ρώσας τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους, στηλώσας δὲ
ἐπὶ τῆς γυναικός του τοὺς ὀφθαλμούς, ἔστεκεν ὡς ἀ-
γαλμα, οὐδὲ διὰ σχήματος, οὐδὲ διὰ λόγου βροηθῶν
τὰ ἀσθενὴς πλάσμα, τὸ ὀποῖον ἔτρεμεν ἐνώπιόν του.

Ἡ Ἀνουγκιάτα ὕψιστε πρὸς αὐτὸν τοὺς δακρυβ-
ροοῦντας ὀφθαλμούς τῆς. Πρὶν ὀμιλήσῃ, τὴν ἐκύττα-
ξε πολλὴν ὦραν, ἐνόμιζεν ὅτι τὰ δάκρυά τῆς θέλου
προκαλέσει δάκρυα εἰς τὸ ἐπ' αὐτῆς ἐστηλωμένον
βλέμμα· ἐνόμιζεν ὅτι μόνος οὕτω μὲ αὐτὴν εὐρισκό-
μενος καὶ θεωρῶν τὰς τόσας αὐτῆς ἐδύνας, ὁ Κ. Ἀμ-
βέργγης θέλει ἐνθυμηθῆ ὅτι τὴν ἠγάπησε, τὴν ἐκύτταξε
λοιπὸν πολλὴν ὦραν, συγκεντρώσασα τὴν ζωὴν τῆς
ὄλην εἰς τὰ βλέμματά τῆς· ἀλλ' οὐδὲ μὴς τοῦ προσ-
ώπου τοῦ Κ. Ἀμβέργγου ἐταράχθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ-
νος περιέμενον.

— Ἐχω ἀνάγκην τῆς ἐπιεικείας σας, ἐψιθύρσειν
ἡ Ἀνουγκιάτα· διὰ νὰ σὰς ὀμιλήσω πρέπει νὰ ἀγω-
μισθῶ φρικτὰ . . . συνήθως ἀπαντῶ μόνον εἰς θυμᾶς,
δὲν ὀμιλῶ πρώτη, φοβοῦμαι. Τρέμω τὴν ὀργὴν σας,
ἔστε ὀλίγον συμπαθῆς πρὸς γυναῖκα διατάξουσαν, τρέ-
μουσαν, θέλουσαν νὰ σιωπήσῃ καὶ ὀρεῖλουσαν ἐν τού-
τοις νὰ λαλήσῃ. Ἡ Χριστίνα! . . . Τὸ μέλλον τῆς
Χριστίνας εἶναι εἰς χεῖράς σας. Ἡ δυστυχῆς αὐτῆ
κόρη μὲ παρεκάλεσε νὰ δοκιμάσω νὰ κάμψω τὴν ἀβ-
στηρότητά σας . . . ἂν δὲν τὸ κάμω ἐγὼ, δὲν ὑπάρ-

χει επί γῆς ὃν ἐμφυγον δυνάμενον νὰ ζητήσῃ ἔλεον νὰ μὲ δμιλήτῃ τοιοιτοτρόπως! . . . Σιωπήσατε καὶ ὑπὲρ αὐτῆς . . . Ἰδοὺ διατὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς δμιλήσω περὶ αὐτῆς, κύριέ μου.

Στιγμιαία ἐπήλθε σιωπή. Ἡ Κ. Ἀμβέργη ἐσπόγγισε, μὲ τὰς τρεμοῦσας χεῖράς της, τὰ βέοντα ἐπὶ τῶν παρεῖδων της δάκρυα, καὶ ἀνέλαθε βαρβαλίως.

— Ἡ κόρη αὐτὴ εἶναι ἀξιολύπητος· ἐκληρονόμησε τὰ ἐλαττώματα τὰ ἴποια κατακρίνετε ἐν ἐμοί, ὅλα τὰ κακὰ τοῦ χαρακτῆρός μου μέρη· μὲ δμοιάζει δυστυχῶς. Ἄ! πιστεύσατέ με, κύριέ μου, ἐπεμειλήθη πολὺ νὰ πνέω τὰ σπέρματα τῆς ἀθλίας ταύτης φύσεως πολὺ ἠγωνίσθη, πολὺ συνεβόλεσα, ἐτιμώρησα, δὲν ἐρείσθη οὐδὲ προαινεύω, οὐδὲ παρακλήσεω· τὰ πάντα ἀπέθυσαν μάταια. Ὁ θεὸς ἠθέλησε νὰ μ' ἐπιβάλῃ καὶ αὐτὴν τὴν τιμωρίαν! Ὅ, τι δὲν εἰμώρησα δὲ νὰ κατορθώσω εἰς τὴν καρδίαν τῆς παιδὸς ἐκείνης, εἰμώρησεν ἔτι ὀλιγώτερον νὰ τὸ κατορθώσω τῶρα ὅτε ἔγινα σωστὴ κόρη. Ἡ φύσις της δὲν δύναται νὰ ἀλλάξῃ· εἶναι ἀξιοκατὰ κριτος . . . ἀλλὰ καὶ ἀξιολύπητος συγχρόνως. Κύριέ μου, ἡ Χριστίνα ἀγαπᾷ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης καρδίας. Εἰμώρησεν νὰ ἀποθάνῃ τις ἀπὸ τοιαύτην ἀγάπην, καὶ . . . καὶ . . . ἐάν δὲν ἀποθάνῃ, κάσχι φρικτωδῶς! . . . Κύριέ μου, διὰ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ . . . ἐπιτρέψατέ τὴν νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν ἀνδρῶπον τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ!

Ἡ Ἀνουγκιάτα ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν της εἰς τὰς δῦμας αὐτῆς χεῖρας, καὶ περιέμενε μὲ ἀγωνίαν νὰ λαλήσῃ ὁ σύζυγός της. Ὁ Κ. Ἀμβέργης ἀπεκρίθη·

— Ἡ κόρη σας εἶναι ἀκόμη παιδί· ἐκληρονόμησεν, ὡς εἶπατε, φύσιν δεαυμένην χαλινοῦ. Δὲν θέλω νὰ ἐνδῶσω εἰς τὸν πρῶτον παραλογισμόν τὸν ταραξάντα τὸν μωρὸν ἐκείνον ἐγκέραλον. Ὁ Ἔρβερος δὲν εἶναι εἰμὴ 22 ἐτῶν· δὲν ἤξεύρωμεν τίποτε περὶ τοῦ χαρακτῆρός του. Ἡ κόρη σας ἔχει χρεῖαν προστατάτου καὶ δὴγοῦ ἔμπροσθεν· πρὸς τοῦτους, ὁ Ἔρβερος οὐδὲ ὄνομα ἔχει, οὐδὲ περιουσίαν, οὐδὲ ἔργον. . . Ποτέ ὁ σπουδαστὴς Ἔρβερος δὲν θέλει νυμφεῦθῃ γυναῖκα φέρουσαν τὸ ὄνομά μου.

— Κύριέ μου, Κύριέ μου! ἀνέλαθεν ἡ Ἀνουγκιάτα, συνάψασα τὰς χεῖράς της καὶ μὲ συγκίνησεν τοσαύτην ὥστε μόλις ἀνέπνεε· κύριέ μου. Ὅτι ἀφραλέσπερον καθοδηγεῖ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ βίῳ, εἶναι τὸ νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ! Τοῦτο εἶναι ἡ καλλίτερη αὐτῆς ἀσπίς, τοῦτο τὴν κρατῶναι καθ' ἑλπίαν τῶν περιπετειῶν τοῦ μέλλοντος. . . Σὲ ἐξορκίζω, Κάρολε! ἀνέκραξεν ἡ Κ. Ἀμβέργη, πεσοῦσα εἰς τὰ γόνατα, δὲς εἰς τὴν κόρην μου βίον εὐκολόν! Μὴ ἐπιβάλλῃς εἰς αὐτὴν καθῆκον ἐυσεκλήρωτον· μὴν ἀπαιτῆς ἀπὸ αὐτῆν ὑπερφυῆ γενναϊότητά! Ἀσθενῆ εἶμεθα ὅντα. . . ἔχοντα χρεῖαν καὶ ἀγάπης καὶ ἀρετῆς! Μὴ τὴν βάλῃς εἰς τὴν φοβεράν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῶν δύο ταύτων ὄρον τῆς ὑπάρξεώς μας! . . . Ὁ θεὸς εὐελεῖ μὴν πρὸς αὐτὴν!

— Κυρία μου, ἀνέκραξεν, ὁ Κ. Ἀμβέργης, καὶ τις νευρικός σεισμός ἐτάραξεν ἤδη τὸν τοῦ τοῦ σώμα, κυρία μου, πολλὴ τῶνόντι εἶναι ἡ ἀσθένειά σας νὰ μὲ λέγῃτε τοιοῦτους λόγους. Ἔμεις, ὅμως! τολμᾶτε

διδάξατε τὴν κόρην σας νὰ μὴ διατάξῃ εἰς τὴν ἔκλογὴν αὐτῆς μετὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ τοῦ πονηροῦ. Ἰδοὺ τί πρέπει νὰ πράττεται, καὶ ὄχι νὰ κλαίετε πρὸ τῶν ποδῶν μου ματαιολογοῦσα.

— Ναι, κύριέ μου, αὐθαίως ἀνεδείχθη δμιλήσασα πρὸς ὑμᾶς τοιοιτοτρόπως. Ἰδού ἀλλοθεν ἐπορίσθη τὴν τόλμην ταύτην, ἢ ἀπὸ τῆς θλίψεώς μου; Πάσχω, ἀσθενῶ, ἡ ζωὴ μου δὲν εἶναι πλέον καλὴ εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ προσφερθῇ ὡς θυσίαν. . . τὴν προσφέρω λοιπὸν ὑπὲρ τῆς κόρης μου καὶ δμιλῶ ὑπὲρ αὐτῆς. Κρατεῖτε εἰς τὰς χεῖράς σας τὴν ὑπαρξίν τοῦ δυστυχῶς ἐκείνου κλάσματος, μὴ τὸ καταστρέψετε διὰ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἀποφάσεών σας. Ὁ ἀπόλυτος δικαστὴς καὶ δεσπότης, πρέπει νὰ ἐπιτηρῇ τὰς λέξεις καὶ τὰς πράξεις του· διότι θέλει δώσει λόγον περὶ αὐτῶν. Ὅστε θλιθῶν, φεισθήτε τῆς παιδὸς.

Ὁ Κ. Ἀμβέργης, προχωρήσας πρὸς τὴν γυναῖκα του, ἔλαβε τὸν βραχίονά της, καὶ, ἐπιθέτων τὴν ἐτίμωσαν χεῖρα ἐπὶ τῶν χειλέων της, τὴν εἶπε·

— Σιωπήσατε, τὸ ἀπαιτῶ. Μὴ τοιαύτας σηνᾶς ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, μὴ θόρυβον, μὴ δάκρυα. Τὰ τέκνα σας κοιμῶνται ἐδῶ πλησίον, μὴ ταραττετε τὸν ὕπνον των. Οἱ ὑπνέται σας εἶναι ἀνωθεν ἡμῶν, μὴ τοὺς ἐξυπνίσετε. Σιωπή! Ἄς ἐπανέλθωσι τὰ πάντα εἰς τὴν συνήθη τάξιν. Δὲν ἔπρεπε νὰ δμιλήσετε· δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς ἀκούσαι. Μὴν ἔρχεσθε τοῦ λοιποῦ ποτέ, ἀκούετε; νὰ συζητῆτε μαζί μου τὰς διαταγὰς τὰς ὁποίας νομίζω εὐλόγον νὰ δώσω· εἰς ἐμὲ δρεῖλαιον τὰ τέκνα σας ὑποταγῆν, εἰς ἐμὲ δρεῖλαιος ὑποταγῆν καὶ ὑμεῖς. Ὑπάγετε εἰς τὰ δωμάτιόν σας, καὶ ἔστε αὐριοὶ ὁποῖα ἤσατε γθές.

Ὁ Κ. Ἀμβέργης ἀνέλαθε τὴν συνήθη αὐτοῦ ἀταραξίαν καὶ ἀπῆλθε μὲ βῆμα βραδύ.

— Ὁ κόρη μου! ἀνέκραξεν ἡ Ἀνουγκιάτα μὲ ἀπελπισίαν, τίποτε λοιπὸν δὲν κατώρθωσα ὑπὲρ σοῦ; Ἦν νὰ γίνω, θεέ μου! Μεταξὺ, αὐτῆς καὶ αὐτοῦ, τί νὰ κόμω; Καὶ οἱ δύο ἀκαμπτοί.

Ὁ φανός, ὁ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἀσθενῶς φωτίζων τὴν θλιβεράν ταύτην σηνῆν, ἐσβυσεν ὅλως διόλου, καὶ βαθεῖα ἐπεκράτησεν σιωπὴ· ἡ βροχὴ ἐμᾶστιζεν ἐξωθεν τὰ παράθυρα, ὁ ἀνεμος ἐβόμβει, τινάττην δὲ ἐσήμανεν ὄραν τῆς πρωίας τὸ ὠρολόγιον τῆς μικρᾶς ἐρυθροπλίνθου οἰκίας. Ἡ Κ. Ἀμβέργη ἐπλησίασεν εἰς τὸν παράθυρον, τὸ ἤνοιξε· καὶ, μηδμίαν λαμβάνουσα περὶ ἐαυτῆς πρόνοιαν, ἐζήτησε πλησίον τοῦ παραθύρου τοῦτου τὸν εἰσερχόμενον κἀθυρον ἀέρα. Ἐκύτταξε δὲ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀμυδρῶ φωτός τοῦ προηγούμενου τῆς ἡμέρας, τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ ὀφθαλμοὶ της τοσάκις ἐστήριχθησαν. Ἡ νεότης αὐτῆς, καὶ ἡ ὄριμος ἡλικία, καὶ ἡ ζωὴ ἅπασα διήλθον ἐκεῖ, ἐνώπιον τοῦ λιθαδίου ἐκείνου καὶ τοῦ ποταμοῦ, ὑπὸ τὸν νεφελώδη ἐκείνον οὐρανόν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τασεῦτον ὀλίγη κατήρχετο θερμότης, τασεῦτον ὀλίγος ἥλιος. Ἐκύτταξε δὲ μὲ καρδίαν συντετριμμένην πλέον παρὰ ποτέ· ἐνόμιζεν ὅτι προαιθέτανται τὸν προσεχῆ αὐτῆς θάνατον καὶ παρεδίδοτο εἰς τὸ μελαγχολικὸν ἐκεῖνο αἰσθημα, τὸ

ὁποῖον μᾶς καταλαμβάνει ὅταν νομίζωμεν ὅτι βλέπομεν διὰ τελευταίαν φοράν τὰ περικυκλουμένα ἡμᾶς ἀντικείμενα. Ἐζήτησε ἀπὸ τῶν πραγμάτων τὸν ἔλεον τὸν ὁποῖον παρὰ τοῖς ἀνθρώποις δὲν εἴσπρακεν. Ἀνετίθετο καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἰς τὸν μόνοντον ὀρίζοντα, τὸ τέκνον τοῦ ὁποῖου εἶδεν τὴν γεννησιν. Ἐδείκνυεν εἰς αὐτὰ τὰ δάκρυα, τὴν μητρικὴν στοργὴν, τοὺς φόβους αὐτῆς· ἐζήτησε ἀπὸ ὅλα ὅσα ἐβλάπε νὰ ἀγαπᾷσι, νὰ προστατεύωσι τὴν Χριστίαν. Ἐτὸ ψυχὸς ἀπέθη πικρὸν, καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη ἠθιάνθη σφοδρὸν εἰς τὸ στήθος πόνου, ἢ ἀναπνοῆς της ἐκόπη. Καταβλήθειτα δὲ ὑπὸ τῆς θλίψεως καὶ τῆς φυσικῆς ἐβδύνης, ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῆς καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην της, ἀπὸ τῆν ὁποῖαν δὲν εἰμώρησε νὰ ἐγερθῇ ὅταν ἐξημέρωσεν.

Ἡ Χριστίνα εἶδε τὸν πατέρα της καταλαβόντα τὸν βραχίονα τῆς μητρὸς της, τὸν εἶδεν βιάζοντα αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν· ἔπειτα δὲ, διὰ τῶν λεπτῶν τῆς αἰκίας τοίχων, ἤκουσε δάκρυα, παρακλήσεις, ἐλέγχους. Ἐνόησεν ὅτι ἀπεφασίζετο ἡ τύχη της, ὅτι ἡ δυστυχὴς αὐτῆς μήτηρ προσέφερεν ἑαυτὴν θυσίαν ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς της καὶ ὅτι ἦτο ἐνώπιον τοῦ δεσπότη, τοῦ ὁποῖου δὲν ἐτόλμα νὰ ὑπομείνῃ ἐν μόνον βλέμμα.

Ἡ Χριστίνα διήρυξε τὴν νύκτα ὅλην εἰς ἀγωνίαν φρικτὴν, παραδιδομένη ἀλληλοδιαδόχως εἰς ἀθυμίαν ἢ εἰς ἐλπίδας χαρμωδύνας. Εἰς τὴν ἡλικίαν της, ὁ ἀνθρώπος δὲν ἀπελπίζεται εὐκόλως. Ὁ φόβος ὅμως ἐπεκράτει εἰς τὰς ἰδέας της, καὶ ἡ κόρη ἐκείνη ἤθελε δώσει τὸ ἦμισυ τῆς ὑπάρξεώς της ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἔλθῃ κίνεσι νὰ τὴν καλήτῃ, νὰ τὴν ἐπιθῇ τί συνίθῃ· ἀλλ' ἡ ἡμέρα παρήλθε χωρὶς ἡ Γουλιελμῖνα νὰ φανῇ εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῆς μητρὸς της· βελουτᾶτῃ ἀπανταχοῦ ἐπεκράτει σιωπὴ. Μόνον ἡ Γουλιελμῖνα εἰσῆλθε καὶ ἡ Χριστίνα ἰδοκλήμασε νὰ τὴν ἐρωτήτῃ τί τρέχει· ἀλλ' ἡ γραῖα ὑπερέτρησε εἶπεν ὅτι παρηγγέλη νὰ μὴν ἀπαντήσῃ.

Παρήλθε δὲ καὶ ἄλλη ἡμέρα, καὶ τίποτε δὲν διέκοψε τὴν ἐρημίαν τῆς Χριστίνας, τίποτε δὲν ἀνέσυρε τὸ κλύμαμα δι' οὗ ἐκρύπτετο ἀπὸ αὐτῆν τὸ μέλλον. Ἡ δυστυχὴς ἦτο ἐξηνητημένη καὶ δὲν εἶχε πλέον οὐτὴν τὴν δύναμιν τὴν ὁποῖαν παρεῖχεν εἰς αὐτὴν ἡ θλίψις της. Ἐκλαίεν ἡπίως, χωρὶς νὰ παραπονῆται καὶ σχεδὸν χωρὶς νὰ γογγύζῃ.

Ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, ἀπεκοιμήθη, πολλὰ φέρουσα ἐν τῇ καρδίᾳ της δάκρυα, πολλοὺς δὲ ἐν τῷ πνεύματι φόβους. Ἡ Χριστίνα ὑκνωττε πρὸ μιᾶς περὶκού ὥρας, ὅτε ἐξυπνίσθη ἀπὸ τὸν θόρυβον κλειδῶς ἐν τῷ κλειθρῷ στρεφόμενης· ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ ἡ Γουλιελμῖνα, κρατοῦσα λύχνον εἰς τὰς χεῖρας, ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην. — Σηκώθητε, κυρία μου, τὴν εἶπε μὲ φωνὴν σοδαράν, καὶ ἀκολουθήσατέ με — Ἡ Χριστίνα, νομίζουσα ὅτι δνειρεύεται ἀκόμη, ἔσπευσε νὰ φορέσῃ ἐνδύματά τινά καὶ ἠκολούθησεν ἐν σιωπῇ τὴν Γουλιελμῖνα, ὁδηγῆσάταν αὐτὴν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρὸς της. Ἡ ὑπερέτρησε, ἀνοίξασα τὴν θύραν, ὑπεχώρησε, διὰ νὰ περάτῃ ἡ Χριστίνα· φρικτωδῶς τότε θέγμα προσέβαλε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κόρης.

Ἡ Ἀνουγκιάτα, ὡρᾶ καὶ σχεδὸν ἄψυχος, ὑπέ-

φερε τὰς τελευταίας τῆς πρὸς τὸν θάνατον παλαιούσης ζωῆς ἀγωνίας. Τὰ προαισθητά της δὲν τὴν εἶχον ἀπατήσῃ, ἡ σφοδρὰ ἐκεῖνη συγκίνησις ἔθραυσε τοὺς ἀσθενεῖς δεσμούς, οὔτινες ἐκράτουν αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ὁ ἐν τῷ δωματίῳ λύχνος ἐρώτιζεν ὀλόκληρον τὸ πρῶτον καὶ ὄρατον αὐτῆς πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἡ ἀσθένεια δὲν ἤδυνήθη ν' ἀλλοιώσῃ· τὸ μέτωπόν της, λευκὸν ὡς τὸ προσκεφάλαιον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐστηρίζετο, ἔφερε τὸν τύπον τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς καρτερίας· χαρὰ δὲ τις ἐλαμπεν ἐν αὐτῷ ὅτε ἐφάνη ἡ Χριστίνα. Ἡ Γουλιελμῖνα καὶ ἡ Μαρία ἐκλαίον γονατισταὶ ἐμπροσθεν τῆς κλίνης τῆς μητρὸς των. Ὁ Γουλιελμῖνος, παραμέρα ὀλίγον ἰστάμενος, ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρά του βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ ἀναγνώτῃ προσευχὴν, ἀλλὰ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπετραπήσαν ἀπὸ τοῦ βιβλίου, διὰ νὰ κυττάξωσι τὴν Ἀνουγκιάταν· δύο δὲ μεγάλα δάκρυα κατήλθον ἀπὸ τῶν βλεφάρων του.

Ὁ Κ. Ἀμβέργης, καθήμενος εἰς τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης, ἐκράτει τὴν κεφαλὴν σκυμμένην ἐπὶ μιᾶς τῶν χειρῶν του, οὐδεὶς δὲ ἤδυνάτο νὰ ἴδῃ τὴν ἐκφρασίν τοῦ προσώπου του.

Ἡ Χριστίνα ἄρτη κραυγὴν σπαραγματώδη, καὶ ὄρησασα πρὸς τὴν Κ. Ἀμβέργη, ἤτις εἰδέχθη αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας της·

— Μητέρα μου, τὴν εἶπε, κολλήσασα τὸ πρόσωπόν της εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἀνουγκιάτας, ἐγὼ σ' ἐκδέχομαι! Ἐκαμὲς δι' ἀγάπην ἐμοῦ περισσώτερον ἀφ' ὅτι ἤδυνάτο νὰ κάμῃς!

— Ὅχι ἀγαπητόν τέκνον μου, ὄχι, ἀπήτησεν ἡ Ἀνουγκιάτα, φιλοῦσα τὴν κόρην της καθ' ὅσον ἐπρόφραεν ἐκαστὴν τῶν λέξεων τούτων. Ἀποθνήσκω ἀπὸ πάθος ἀρχαῖον καὶ πρὸ καιροῦ ἀθεράπευτον. Νομίζω δὲ εὐτυχῆ ἐμαυτὴν δυναμένη νὰ σὲ ἴδω τελευταίαν φοράν.

— Καὶ δὲν μὲ ἐκάλεισεν διὰ νὰ σὲ περιποιηθῶ μὲ τὰς ἀδελφάς μου! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα ἐγειρομένη, καὶ μὲ ἐκρυψεν τὴν ἀσθενίαν σου! μὲ ἄρτησαν νὰ κλαίω δι' ἄλλα; θλίψεις παρὰ τὰς ἐδικὰς σου, μητέρα μου!

— Φίλιπτον τέκνον μου, ἀπήτησεν πρῶτος ἡ Ἀνουγκιάτα, ἡ κρίσις αὐτῆς τῆς ἀσθενείας μου ὑπῆρξεν ἀπροσδόκητος· πρὸ δύο ὡρῶν οὐδεὶς ἤξευρεν ἀκόμη τὸν κίνδυνον ὅστις μὲ ἐπαπειλεῖ· ἔπειτα ἐγὼ αὐτὴ ἐζήτησα νὰ ἐκπληρώσω τὰ θρησκευτικά μου καθήκοντα, πρὶν σὲ καλέσωσι, διότι ἤθελα πρὸ πάντων ν' ἀφιερῶσω ὅλας μου τὰς ἰδέας εἰς τὸν Θεόν· τῶρα τελευταῖον εἰμωρῶ νὰ παραδοθῶ εἰς τοὺς ἀσπασμοὺς τῶν φιλιππῶν τέκνων μου. Καὶ ἡ κυρία Ἀμβέργη ἐσφιγχε συγχρόνως ἐπὶ τῆς καρδίας της τὰς τρεῖς αὐτῆς θυγατέρας, αἵτινες τὴν περιέβρεχον διὰ τῶν δακρύων των.

— Φίλιπτα κόραι, τὰς εἶπεν, ὁ Θεὸς εἶναι πολυέλεος πρὸς τοὺς ἀποθνήσκοντας καὶ καθιστᾷ ἱερὰς ἅπασας τὰς εὐλογίας τῶν μητέρων εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν. Σὺ, εὐλογῶ, κόραι μου· μὴ μὲ λησμονῆτε καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ.

Αἱ τρεῖς κόραι ἐκλίναν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὑπὸ τῆν

χειρα της μητρός των και τὰ δάκρυα αὐτῶν μόνα ἀπήνησαν εἰς τὸν ὑστατον ἐκείνον ἀποχαιρετισμόν.

— Ἀγαθὲ μου ἀδελφέ, ἀνέλαβεν ἡ Ἀνουγκιάτα, στρέφουσα τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν Γουλιέλμον, δεχτι τὴν ἐκύτταζε με βλέμμα πατρικόν, πλήρες ὀλλίψεως και στοργῆς; Ἀγαθὲ μου ἀδελφέ, πολὺν καιρὸν ἐξήσαμεν μαζί και πάντοτε ἐδείχθης πρὸς ἐμέ φίλος ἀφωσιωμένος, και ἐπιεικής, και πρῶτος σ' εὐχαριστῶ, ἀδελφέ μου.

Ὁ Γουλιέλμος ἀπέτρεψε τὴν κεφαλὴν, κρύπτων τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους κατέβαλλε διὰ νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του· ἀλλὰ ματαιῶς, ἡ οἰμωγὴ ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰ χεῖλη αὐτοῦ συγχρόνως με τὴν ἀναπνοὴν του, και τότε παύων τοῦ νὰ προσποιήται τὴν ἐπίπλαστον ἐκείνην ἀπαθειαν, εἶπε πρὸς τὴν Ἀνουγκιάταν, ἐπιδικνύων εἰς αὐτὴν τὸ ὑπὸ δακρύων περιβήχον και σεβαστὸν αὐτοῦ πρόσωπον.

— Μὴ μ' εὐχαριστῆς, ἀδελφέ, ὀλίγα ἔκμα δι' ἐσέ· δὲν διεσκέδασα πολὺ τὴν ἐρημίαν σου, ἀλλὰ τελευταῖον εἶναι βέβαιον ὅτι σέ ἠγάπησα. Ἐλπίζω, ἀδελφέ, ὅτι θέλεις ζῆσαι ἀκόμη.

Ἡ Ἀνουγκιάτα ἀνέστεισεν ἡπίως τὴν κεφαλὴν, ἀποχαιρετίσασα δὲ πάντας, ἐζήτησε διὰ τοῦ βλέμματός τὸν ἀνδρα της διὰ νὰ τὸν ἀπευθύνῃ τους τελευταίους αὐτῆς λόγους· ἀλλὰ αἱ λέξεις δὲν εἰμπόρεσαν νὰ διεξέλθωσι τὰ χεῖλη της· τὸν ἐκύτταξε περιδεῶς, κατηφῶς, ἔπειτα ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς· ὡτάν διὰ νὰ ἀναγκαιώσει ἐν δάκρυ τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τῶν βλεφάρων της.

Ἡ κυρία Ἀμβέργη ἐξησθένη ἐπὶ μᾶλλον και μᾶλλον ἐπαισθητότερον· μέγα βῆρος κατέπνιγε τὴν καρδίαν της και ὅσῳ μᾶλλον ἠθάνατο τὸν θάνατον προσεγγίζοντα, τόσῳ μᾶλλον ἐφαίνετο κυριευομένη ὑπὸ ἐσωτερικῆς ταραχῆς, προερχομένης ὄχι ὑπὸ πάθου πρὸς τὴν ζωὴν ταύτην. Ἡ ὑπομονὴ της δὲν ἦτο ἀτάραχος, και ἐπέπρωτο μέχρι τέλους ἡ ψυχὴ της νὰ πάσῃ και νὰ ταρασσεταί. Ἐκύτταζε τὰ τέκνα της, ἔπειτα ἀπέτρεπαν ἀπὸ αὐτῶν τοὺς καθύγρους ὑπὸ δακρύων ὀφθαλμοῦς της. Τὸ μέλλον μιᾶς τῶν θυγατέρων της καθίστα πικρὰς τὰς τελευταίας της ζωῆς αὐτῆς στιγμᾶς· και δὲν ἐτόλμα μὲν νὰ προσφέρῃ τὸ τῆς Χριστινᾶς ὄνομα, δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ καθικετεύσῃ ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως μυστοὶ φόβοι, μυσταὶ μέριμναι ἐπέεζον τὴν δυστυχῆ αὐτῆς καρδίαν. Ἡθελε νὰ οὐκίησῃ, ἤθελε δὲ και νὰ σιωπήσῃ· και εἰς τὴν ὑστάτην ταύτην στιγμήν ἀπεποιεῖτο ἑαυτῇ τὴν εὐχαριστίαν τοῦ νὰ δώτῃ ἕνα ἀσπασμόν πλειότερον εἰς τὴν ὀλιγώτερον εὐτυχῆ τῶν θυγατέρων της. Στενοχωρία ὀλιβερὰ παρηκολούθει αὐτὴν μέχρι τοῦ τάφου και ἀπέθνησκεν ὅπως ἔζησεν, ἀναγκαιώσασα τὰ δάκρυά της και κρύπτουσα τοὺς στοχαζομένους. Ἐκ διαλειμμάτων ἔστρεφε τὸ πρόσωπόν της πρὸς τὸν ἀνδρα αὐτῆς, ἀλλ' αὐτὸς ἐκράτει τὴν κεφαλὴν σκυμμένην ἐπὶ τῆς χειρός, οὐδ' ἐνεθάρρυνεν αὐτὴν διὰ βλέμματός ἐνός εἰς τὸ νὰ κλαύσῃ γεγωνιστῇ φωνῇ.

Ὁ σπασμός, δεχτις ἐμελλε νὰ θραύσῃ τὸ σθενὲς ἐκείνο ἐν, ἀπέβαινεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν σφοδρό-

τερος. Ἡ ἀγωνιώσα ἤδη Ἀνουγκιάτα ἐψιθύριζε, διὰ φωνῆς ἀκαταλήπτου σχεδόν.

— Σὰς ἀφίνω! Σὰς ἀφίνω! . . . — Τὸ βλέμμα της δὲν τὴν ὑπῆκαυε πλέον, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ εἰπῆ τις εἰς τί ἐζήτην νὰ προσηλωθῇ. Ὁ Γουλιέλμος, πλησιάζας πρὸς τὸν ἀδελφόν του και ἐπιθίσας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου του, — Κάρολε, τὸν εἶπεν εἰς τὸ σὺ, εἰς πρόπον ὡς ἐμόνος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ τὸν ἀκούσῃ, Κάρολε, ἀποθνήσκεις! δὲν ἔχεις λοιπὸν τίποτε νὰ εἰπῆς εἰς τὸ δυστυχῆς τοῦτο πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἐξῆσε πλησίον σου, τὸ ὁποῖον ὑπέφερε πλησίον σου, ἀδελφέ; Ἐνόσω ἐξῆ δὲν τὴν ἠγάπας πλέον, ἀλλ' ἰδοὺ ἀποθνήσκεις· μὴν τὴν ἀποχωρίζεσαι τοιοῦτοτρόπως! . . . Δὲν φοβείσαι, Κάρολε, μήπως ἡ ὑπὸ σοῦ τυραννηθεῖσα και βασανισθεῖσα αὐτὴ γυνὴ ἀπαγάγῃ ἀναθάνουσα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀγανάκτησιν τινὰ ἐντὸς τῆς καρδίας της; Παρακάλετέ τὴν λοιπὸν νὰ σέ συγχωρήτῃ πρὶν ἀπέλθῃ!

Ἐπῆλθε δὲ στιγμιαία σιωπὴ· ὁ κύριος Ἀμβέργης ἔμενεν ἀκίνητος.

Ἡ Ἀνουγκιάτα, κατακειμένη ἡπίτια, ἐφαίνετο ἡδὴ σχεδὸν νεκρά. Αἰφνης ἐκινήθη, ἀνετηκώθη μετὰ κόπου, ἔκλινε πρὸς τὸν κύριον Ἀμβέργην ἐζήτησε ψηλαφῶσα τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρός της και ἀρπάσασα αὐτὴν ἐσκυψε τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τῆς ἀκινήτου αὐτῆς χειρός, τὴν ἐφίλησε, τὴν ἐφίλησεν ἐκ νέου και ἐξέπνευσε μετὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον ἀσπασμόν.

— Γονατίσωμεν! ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος, γονατίσωμεν! Ἰδοὺ ἀπῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Παρακαλέσωμεν αὐτὴν νὰ προσευχηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

Και πάντες ἔπεσον κρηναίς.

Ἀφ' ὅλων τῶν προσευχῶν ὅσας ὁ ἀνθρωπος κατευθύνει πρὸς τὸν θεὸν ἐν ταῖς δοκιμασίαις της ζωῆς του, οὐδεμία εἶναι κατασκευαστέρα της προσευχῆς ἣτις ἐξέρχεται ἀπὸ τῆς τελημιμένης ἡμῶν καρδίας ὅταν ψυχὴ ἀγαπητὴ ἀνικταται ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, και κατὰ πρῶτον παρίσταται ἐνώπιον τοῦ δημιουργοῦ της.

Ὁ Κ. Ἀμβέργης ἠγέρθη.

— Ἀπέλθετε, εἶπε πρὸς τὰ τέκνα και πρὸς τὸν ἀδελφόν του· θέλω νὰ μείνω μόνος πλησίον της γυναικός μου.

Οἱ δὲ ἀπῆλθον βραδείως ἀπὸ τῆς νεκρικῆς κλίνης· ἡ θύρα ἠνεώχθη και ἔκλεισε πάλιν. Ἡμεῖς δὲ μόναι ἡ νεκρὰ Κ. Ἀμβέργη και ὁ σύζυγός της.

Ὁ Κάρολος Ἀμβέργης, ἰστάμενος ἐρῶδες πλησίον τῆς κλίνης του, ἐκύτταζεν ἀτενῶς τὸ ὄχρον ἐκείνο πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀνέλαθε, διὰ τῆς ἀταραξίας τοῦ θανάτου, ἀπασαν τὴν καλλονὴν της νεότητος. Ἐν δάκρυ, τὸ ὁποῖον αἱ ὀδόντις της ζωῆς εἶχον καταλίπει ἐπὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐκείνου, ἐν δάκρυ, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἕτερον ἐμελλε νὰ παρακλιουθήτῃ, ἔλαμπεν ἐπὶ τῆς παγωμένης παρεῖδς της θανούσης· ὁ εἰς τῶν βραχιόνων της ἐκρέματο εἰστίει ἰχθὺς της κλίνης, ὡς ἐκ τοῦ κινήματος τὸ ὁποῖον εἶχε κἀμει διὰ νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τοῦ Κ. Ἀμβέργη· ἡ κατακεκλιμένη αὐτῆς κεφαλὴ εἶχε μείνει ἐκεῖ ὅπου εἶχε φιλήσει τὴν αὐστηρὴν ἐκείνην χεῖρα. Ὁ Κ. Ἀμβέργης τὴν ἐκύτταζε, και ἡ καρδία του, ἡ καρδία ἐκείνη τὴν ὁποῖαν

κρυσταλλώδες ἐφαίνετο καλύπτουσα περιβλήμα, ἐθραύσθη τελευταῖον.

— Ἀνουγκιάτα! ἀνέκραξεν, Ἀνουγκιάτα!

Πρὸ δεκαπέπτε ἐτῶν τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κ. Ἀμβέργη. Ἐπεσε δὲ εἰς τὸ σῶμα της γυναικός του· τὴν ἀγκάλιασε· τὴν ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον.

— Ἀνουγκιάτα! τὴν εἶπε, δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἰσθάνεσαι τὸν ὄσπασμόν αὐτὸν της εἰρήνης, τὸν ὁποῖον σὲ δίδα περιπαθῶς! Ἀνουγκιάτα, ἀμφοτέροι ὑπεφέραμεν πολὺ! Ὁ θεὸς δὲν μᾶς ἔδωκε τὴν εὐτυχίαν! Ἀνουγκιάτα, σὲ ἠγάπησα ἀπὸ της εὐτυχούς ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν σὲ εἶδα, παῖδα ἐτι ζωῆράν, ἐν Ἰσπανίᾳ, μέχρι της φρικτῆς αὐτῆς ἡμέρας καθ' ἣν σὲ σφίγγω νεκρὰν εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Ὁ Ἀνουγκιάτα, πόσα ὑπεφέραμεν!

Ὁ Κ. Ἀμβέργης ἔκλεισε.

— Ἀναπαύθητι ἐν εἰρήνῃ, δυστυχῆς γυνὴ, ἐψιθύρισε, και εὐρὲ ἐν οὐρανοῖς τὴν εἰρήνην τὴν ὁποῖαν ἡ γῆ σὲ ἀπειποιήθη!

Ἡ χεῖρ του τρέμουσα προσήγγισεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της Ἀνουγκιάτας, και ἔκλεισε αὐτούς.

— Τώρα, εἶπεν, δὲν θέλεις πλέον κλαῦσαι. Οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἔκλεισαν διὰ νὰ κοιμηθῶσι τὸν αἰώνιον ὕπνον.

Ἐλαθε δὲ και τὰς χεῖρας της γυναικός του, και τὰς ἐπλησίασε τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην.

— Αἱ χεῖρές σου, ἐψιθύρισε, ἠνώθησαν πολλὰ· κίς διὰ νὰ προσευχηθῶσιν· ἄς μείνωι διὰ παντός ἡνωμένοι!

Ἐπιτα ἐτοιμάσθη νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπον της Ἀνουγκιάτας.

— Οὐδεὶς ἀνθρώπου ὀφθαλμός, εἶπε, θέλει ἴδει πλέον τὸ μέτωπον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ θεὸς ἔδωκε τσαυτὴν καλλονὴν· τὸ φέρετρον θέλει καλύψῃ διὰ παντός τὴν ὠραίαν ταύτην κεφαλὴν. Ἐπανέρχεται εἰς τὸν θεόν, Ἀνουγκιάτα, κεκοιμημένη ἐτι ὑπὸ τῶν δῶρων τὰ ὁποῖα σ' ἔδωκε· σὲ βλέπω τελευταῖαν ταύτην φορὰν!

Ἡ χεῖρ του ἀρῆκεν ἐπὶ της Ἀνουγκιάτας τὸ σάβανον τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ τὴν περικαλύψῃ. Ὁ Κάρολος Ἀμβέργης ἐγονυπέτησε.

— Θεὲ μου, ἀνέκραξεν, ἐγὼ ὑπῆρξα αὐστηρὸς σὺ, ἔσο πολυεσπλάγγνος!

(*Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον).

ΣΩΛΗΝΩΤΗ ΓΕΦΥΡΑ.

Ἐάν θέλωμεν νὰ κρίνωμεν ὀρθῶς περὶ της μελλούσης τύχης ἔθνους τινός, ἀνάγκη νὰ σπουδάσωμεν τὰ κοινωφελῆ ἔργα εἰς ἃ ἰδίως ἐνασχολεῖται. Τὰ συμπεράσματα ἤθελον εἶσθαι, καθ' ἡμᾶς, ἐσφαλμένα, ἰὸν ἐξήγοντο ἐκ μόνης της φιλολογικῆς αὐτοῦ καταστάσεως· διότι, πολλάκις θυελλὰι πολιτικαὶ γεννῶσι μεγάλους ποιητὰς ἡ και βήτορας, και πολλάκις ὁ μονήρης

και ἀναχωρητικὸς βίος, ἡ και μόνη ἡ θεὰ της ἀγρίας και ἀνημέρου φύσεως, ἐξάπτουσι τὴν καρδίαν και ἀναπεροῦσι τὸν νοῦν.

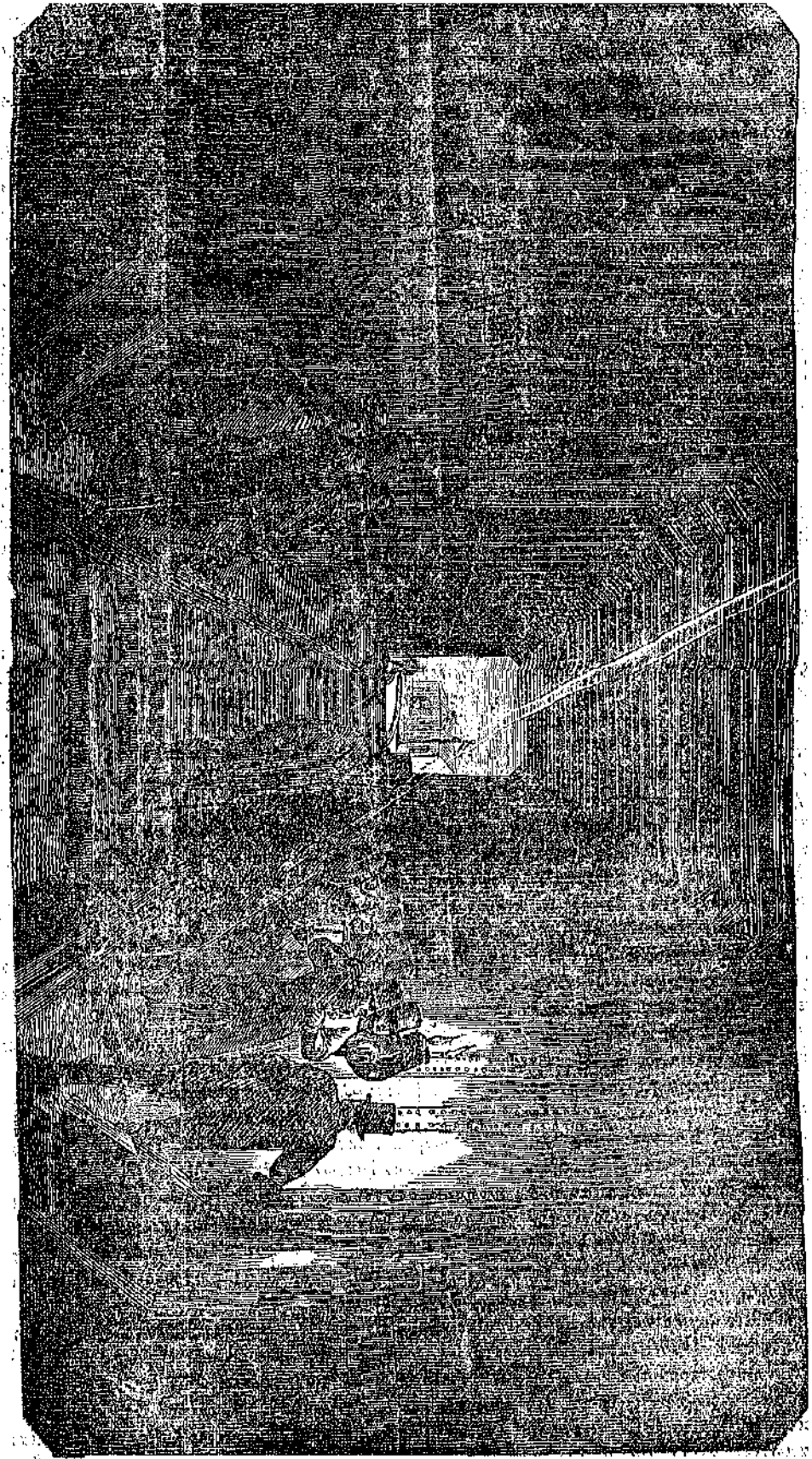
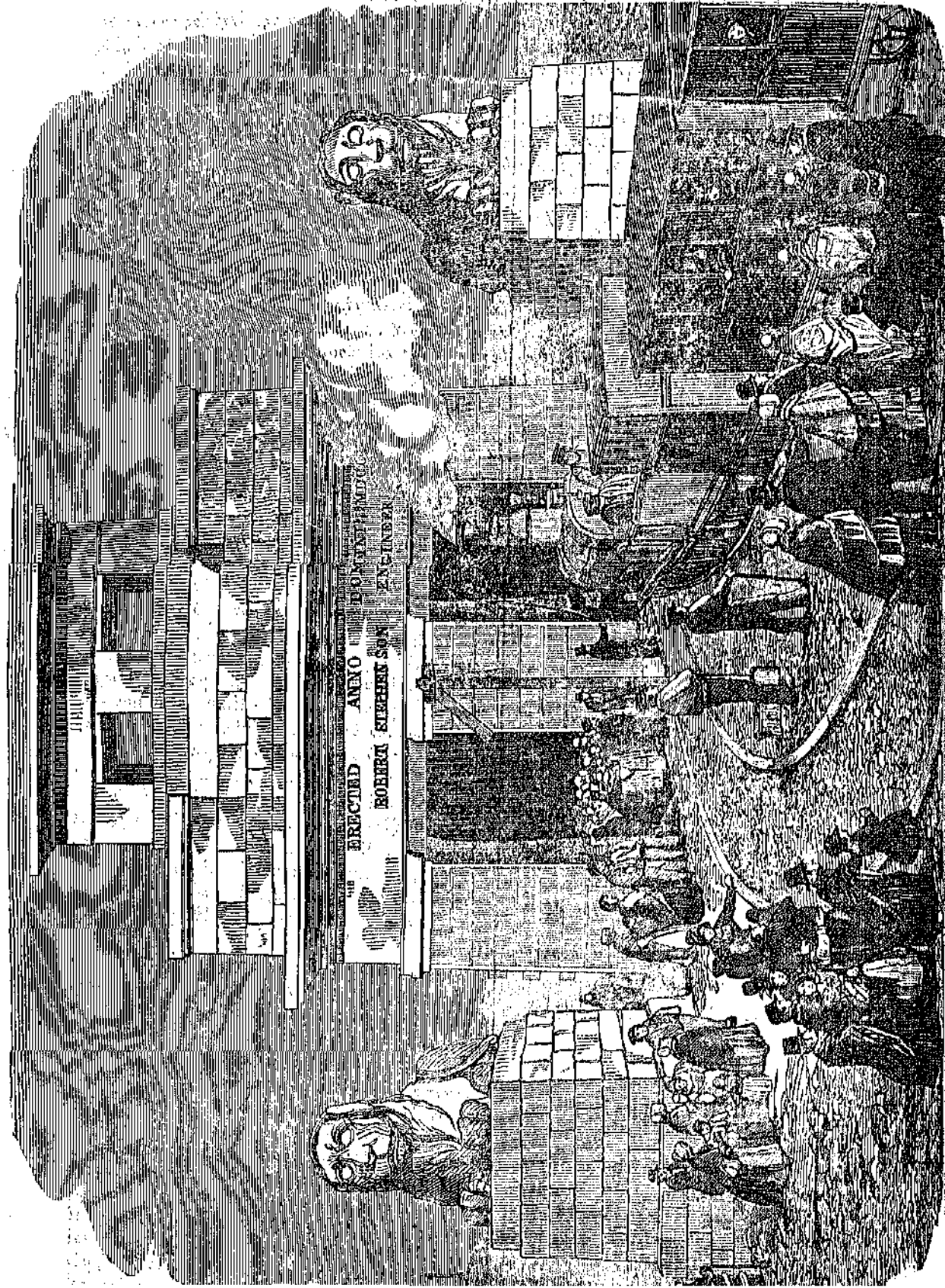
Ἀποδείξιν πειστικώτερον της ἀληθείας ταύτης θέλωμεν ἄλλην πλὴν τοῦ παραδείγματος της ἀληθῶς Μεγάλης Βρετανίας; Τὴν ἐνεστῶσαν ἰσχύν, τὸ ἐνδοξότερον μέλλον αὐτῆς, δὲν ἀποτελεῖ ἡ σοφία οὐδ' ἐγγυῶνται τὰ γράμματα, ὡς δὲν ἐξησφάλισε τὸ μέλλον της ἀρχαία Ἑλλάδος ἡ σοφία τῶν Ἀθηναίων, ὡς δὲν θέλουσιν ἐξασφαλίσαι τὸ της νεωτέρας τὰ γυμνάσια και τὰ πανεπιστήμια. Πρὸ τριῶν περίπου ἑκατονταετηρίδων ἡ Ἀγγλία ἦτο μικρὰ, πτωχὴ και ἀδύνατος, και οἱ κατοικοὶ της Λιβερπόλης, πολυανθρώπου και πλουσιωτάτης πόλεως σήμερον, δὲν εἶχον πῶς ν' ἀποτίσωσιν οὐδὲ πέντε λίρῶν ἡ 145 δρ. φρόνον. Ἄλλ' ἔκτοτε, ἡ ἐνδελεχῆς και ἀκάματος φιλοπονία τῶν κατοίκων αὐτῆς, προστατευομένη ὑπὸ νόμων φιλελευθέρων τιμίως και ἐδουνηθῆτος ἐφαρμοζομένων, κατέστησεν αὐτὴν μεγάλην, πλουσίαν και κραταιοτάτην μεταξὺ τῶν κραταιοτέρων ἔθνων της Οἰκουμένης. Διὰ τρεῖς αὐτὴν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς και ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον, και παντοῦ θέλεις ἴδει ἀκμαζόντα τὰ ἔργα της Βρετανικῆς φιλεργίας, παντοῦ θέλεις θαυμάσει τὴν καλλιέργειαν της γῆς, τὸ τέλειον της βιομηχανίας, τὸ ἀξιόλογον τῶν λεωφόρων και τῶν ἐργοστασίων, ἅτινα πλημμυρίζουσι τὰς ἀγορὰς τοῦ κόσμου ἔθλου διὰ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄλλὰ τὸ θαυμαστότερον, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ἡ ἀδιάκοπος προσπάθεια τῶν Ἀγγλῶν τοῦ νὰ συντέμωσι μὲν τὰς διαστάσεις τοῦ χρόνου, ν' αὐξάνωσι δὲ τὰ προϊόντα της ἐργασίας αὐτῶν, και τοὶ γινόμενης ἐντὸς βραχυτέρου χρονικοῦ διαστήματος. Ὀνομάζουσι τὸν χρόνον νόμισμα — time is money —, και ὡς τοιοῦτον θεωροῦντες αὐτὸν, σκέπτονται ἀδιαλείπτως πῶς νὰ κερδαίνωσι πλειότερον. Εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην πρέπει κυρίως ν' ἀποδοθῇ και τῶν ἐπιτηροῦντων και τῶν σιδηροδρόμων, και αὐτοῦ τοῦ θαυμαστοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου ἡ ἐφευρέσις και τελειοποίησις. Μεταξὺ δὲ τῶν τραπεζῶν τούτων ἐργῶν, θαυμαστοτάτη εἶναι και ἡ ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ κατασκευασθεῖσα ἐναέριος σχεδὸν σωληνωτὴ γέφυρα, τὴν ὁποῖαν περιεγράψαμεν ἐν τῷ Η'. φυλλάδιῳ της Πανδώρας.

Ὡς ἐνθυμείται ὁ ἀναγνώστης, ἐπρόκειτο πῶς νὰ ἰδρωθῇ γέφυρα ἀνω τοῦ πορθμοῦ της Μενάης, δι' ἣς νὰ συναφθῶσιν αἱ σιδηραὶ ὁδοὶ τῶν δύο ἀντικειμένων παραλίων, ὅτι αἱ φυσικαὶ δυσκολαὶ δὲν ἦσαν τόσῳ δυσκαταμάχητοι ὅσῳ αἱ παρεμβληθεῖσαι ἀπὸ αὐτὸ τὸ ναυτικὸν διευθυντήριον, και ὅτι ὁ μηχανικὸς Στέφενσον, ὑπερηθῆσας και αὐτὰς, κατώρθωσεν ἐν τῶν καταπληκτικωτέρων μεγαλοεργημάτων τοῦ 19. αἰῶνος, ἀπαθανάτισας συγχρόνως τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἡ Πανδώρα, ἐπιθυμοῦσα νὰ παραστήσῃ ψηλαφῆ τώτερον πρὸς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς τὸ μεγαλοῦργημα τοῦτο, διὰ ν' ἀποδείξῃ και ψηλαφῆτότερον, εἰ δυνατόν, τὴν ἐκ της φιλοπονίας ἐθνικὴν ὠφέλειαν και δόξαν, δημοσιεύει σήμερον δύο εἰκόνας, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη παριστᾷ τὴν εἰσοδὸν της σωληνωτῆς γεφύρας ἐφ' 2.

ἡ ἐγκατάληψις τοῦ ἔργου μηχανικοῦ, ἢ δὲ πηγυόντα μόνον τὸν τελευταῖον ἥλον, δι' οὗ συμ-
δεύεται τὸ ἐπιτελεσθέν αὐτῆς, καὶ τὸν Κ. Στεφενσοναί πληροῦται ἡ ποσότης δύο ἑκατομμυρίων Ν. Δ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΡΟΝΟΥ ΤΡΕΓΚ.

(Εκ του 'Αγγλικού.)

Τὰ πρῶτα συμβάντα καὶ ἡ φυλάκισίς του.

Ὁ Βαρόνος Φρεδερίκος Τρέγκ, ὅστις κατέστη περίφημος δι' ὅσα ὑπέφερε, ζήτας τὸ πλεῖστον τοῦ βίου του ἐν πολιτικαῖς φυλακαῖς, ἐγενήθη ἐν Κοινογυβέρῳ τῆς Πρωσίας, τὴν 16 Φεβρουαρίου, 1726 ἐξ ἐνός τῶν εὐγενεστέρων οἰκῶν τοῦ τόπου. Ὁ πατὴρ του ἦτον ἀντιστράτηγος τοῦ ἱππικοῦ μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ, συμβάντα ἐν 1740, ἡ μήτηρ του συνῆψε δεύτερον γάμον, καὶ ἐγκαταλείψασα τὴν Πρωσίαν, κατώκησεν εἰς Βρεσλάου. Ἐἶχε δὲ ἀκόμη ὁ Φρεδερίκος καὶ δύο ἀδελφοὺς καὶ μίαν ἀδελφὴν, καὶ ὁ μὲν νεώτερος τῶν ἀδελφῶν του συνώδευσεν τὴν μητέρα των εἰς Σιλεσίαν, ὁ δὲ πρεσβύτερος εἶχε βαθμὸν ἀνθυπαπιστοῦ εἰς τὸ ἱππικόν, καὶ ἡ ἀδελφὴ του ἐνυμφεύθη τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ στρατηγῶν Βαλδοῦ, ὅστις παραιτηθεὶς τῆς ὑπηρεσίας, εἶχε ὡς ἰδιώτης ἐπὶ τῶν κτημάτων του ἐν Βραδενούργῳ.

Ὁ δὲ Τρέγκ, τραφεὶς ἐν κοινωσίᾳ ἐκδεδηγμένη καὶ ἡμιβαρβάρῳ, ἐξέκλινεν εἰς ἀνωτίαν καὶ δεικαίτη ὑπὸ φιλοδοξίας πολεμικῆς, ἥτις ἦν τότε τὸ ἐπικρατοῦν ἐν Εὐρώπῃ πάθος. Ὅλοι ἀνειρεύοντο κατακτήσεις, καὶ ἐν Πρωσίᾳ μάλιστα, ἥτις ἤρχιζεν ἤδη ἀπογεμνοῦσα τοῦ γείτονός της πρὸς ἰδίαν αὐξήσιν, ὁ ζήλος αὐτῶν ἐκορυφῶτο μέχρι παραφορᾶς καὶ μέχρις ἐγκλήματος. Τοιαύτην τάσιν πνεύματος εἶχε καὶ ὁ Τρέγκ· εἶχεν ὅμως συγχρόνως καὶ μεγάλην ἰκανότητα. Φιλομαθὴς εἰς βαθμὸν ὑπέρτατον, εἶχε ταμιεύσει εἰς τὸν νοῦν του πᾶν εἶδος ἀρχαίας καὶ νέας γνώσεως, πολλῶν τῶν πρακτικῶν ἐπιστημῶν ἦτον ἐμπειρος, καὶ εἰς τῶν εὐρέστων ἀσκήσεων πολλὰς εἶχε γυμνασθῆ, ζωγραφῶν, ξιφαστικῶν καὶ ἱππέων ὡς εἴτις καὶ ἄλλος. Τοῦ θρησκευάματος ὡν τῶν διαμαρτυρομένων, εἶχε πολλὴν ἀνάγνωσιν τῶν γραφῶν, ἀλλ' ὅλα ταῦτα οὐτε τὴν φιλοπόλεμον αὐτοῦ ὁρμὴν κατέσταλλον, οὐτε εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀνωτίας τὸν ἀνεχαίτιζον, οὐδ' ἐταπείνον τὴν οἴησίν του ἥτις τὸν καθίττα διαχαλίνωτον καὶ τὸν ἐκρήμιζεν εἰς παντοίας καὶ ὀλεθρίας ἀπάτας. Ἀποπειράσας τὰς σπουδὰς του ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κοινογυβέρῳ, καὶ πλήρης τῶν χρηστοτέρων ἐλπίδων, μετεκλήθη εἰς Βερολίνον, ὅπου ὑπὸ τοῦ ἀρίστου οἰωνοῦ παρουσιάσθη εἰς Φρεδερίκον τὸν Βασιλέα τῆς Πρωσίας, ὅστις τὸν εἰδέχθη εὐμενέστατα, καὶ τὸν κατέταξεν εἰς τὴν σωματοφυλακὴν τῶν ἐφιθῶν. Τότε ἦτον ὁ Τρέγκ ἐκκαδικαέτης μόνον, καὶ ἠρθάνθη μεγίστην χάριν διὰ τὸν διορισμὸν τοῦτον, διαπλεγεθεὶς συγχρόνως ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ διακριθῆ ὅπως δῆποτε. Οὐδεὶς ποτὲ, ὡς γνωστὸν, εἶδει εἰς βαθμὸν ὑπέροχον τὴν δύναμιν ἢ ἀμετάστροφος θέλησιν, ἀσκουμένη σταθερῶς καὶ μετ' ἰπιμονῆς, ὅταν Φρεδερίκος ὁ Β', ὅστις ἀπειράσασα ν' ἀναδείξῃ διὰ τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας μέγαν ἐν τῶν σχετικῶς ἀσήμεν τῆς Γερμανίας λαῶν, καὶ τὸ κατώρ-

ῶστε. Καὶ μεγάλους μὲν στρατοὺς δὲν εἶδονατο νὰ συλλέξῃ ἐκ τῆς μικρᾶς του ἐπικρατείας, ἀλλ' ἐπεμλήθη ὥστε ἡ ἐμπειρία ν' ἀναπληρῆ τὴν ὑλικὴν δύναμιν. Ποτὲ ἴσως ἀνθρώπος βαθύτερος περὶ τὴν τακτικὴν ἐπιστήμην δὲν ἀναδείχθη· καὶ τὸ στρατεύμα του ὡμοίως σοφὴν μηχανὴν, ἥς ὅλα τὰ μέλη θαυμασίως ἰσορροποῦντα, εἶχον ἐν γενικῶν καὶ κοινῶν ἐλατήριον, αὐτὸν τὸν ἴδιον. Ἡ σωματοφυλακὴ δὲ ἰδίως, εἰς ἣν ὁ Τρέγκ εἶχε καταταχθῆ, ἐχρηζόμενος ὡς σχολεῖον καὶ ὡς ὑπόδειγμα ὅλου τοῦ ἱππικοῦ τῆς Πρωσίας. Ὅλη συνίστατο εἰς μίαν μόνην ἑλιν, ἐκλελεγμένην ἀριστήν, ἣν ἐξ ὅλου τοῦ στρατοῦ, καὶ ἔφερε στολὴν πολυτελεστάτην, ὅποιαν οὐδὲν στρατιωτικὸν σῶμα ἐν πᾶσι τῆ λοιπῇ Εὐρώπῃ. Διοχίλια δίστηλα μόλις ἤρχον εἰς ἐνδυμασίαν ἐκείνου ἀξιωματικοῦ· ὁ ὄμορξ ἦτον ὀλοῦ ἐπαργυρος, καὶ ἐξακόσια δίστηλα ἦν ἡ τιμὴ τῆς ἱπποσκευῆς. Συνέκειτο δὲ ἡ ἑλιν ἀπὸ μόνους ἐξ ἀξιωματικῶν, καὶ ἀπὸ 144 στρατιωτῶν, καὶ προσέτι πεντήκοντα ὡς ἐξήκοντα ὑπεραρίθμους, καὶ ἱαποὺς ἴσως τὸν ἀριθμὸν. Ὁ Βασιλεὺς κατέταττεν εἰς τὴν σωματοφυλακὴν ταύτην τοὺς ὠραιότερους τῶν ἀνδρῶν ὁσους ἀπήντα, καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἦσαν οἱ ἐμπειρότεροι τοῦ στρατοῦ, διδασκόμενοι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Φρεδερίκου. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπῆρχοντο αὐτοὶ εἰς τὸ ἱππικόν, διδάζοντες ὁσους ἐξελεγμένους ἐμάνθωνον περ' αὐτοῦ. Ἄν ἡ διαγωγή των ἦτον καλὴ, ἦτον ταχεῖα ἢ πρόοδος των. Ἀλλὰ διὰ τὸ ἐλάχιστον πταίσμα ὑπεβιβάζοντο, καὶ ἐτιμωροῦντο προτέτι ἀποπεμπόμενοι εἰς τὰ τάγματα τὰ κατὰ πόλεις φρουροῦντα.

Οἰδαμοῦ στρατιῶται ἀποκύντα ὡς ἤσκειτο ἡ σωματοφυλακὴ ἐκείνη. Τὰ γυμνάσια ἤρχιζον εἰς τὰς τέσσαρας ἀπὸ πρωίας, καὶ ἐγένοντο ἀπόπειραι ὅλων τῶν μεταρρυθμίσεων ὅσας ὁ βασιλεὺς ἐμελέτα νὰ εἰσάξῃ εἰς τὸ ἱππικόν του. Οἱ ἱππεῖς ὑπεχρεοῦντο ἄλλοτε νὰ κηλῶσι τὰς τριῶν, τεσσάρων, πέντε καὶ ἕξ ποδῶν, ἢ φραγμοὺς διαρῶν ὕψους, ἄλλοτε νὰ δρμῶσιν ἀπὸ ῥυτίδος κατ' ἀλλήλων ὡς εἰς τὰ ἱπποδρόμια. Αἱ αὐταὶ δ' ἀσκήσεις ἐκανελαμβάνοντο καὶ μετὰ μεσημβρίαν ἐπὶ νέων ἱππῶν, καὶ πολλὰκις συνέβαινε ν' ἀκούῃ ἢ πόλις τοῦ Ποτσδάμου δι' τῆς νυκτός παιανίζόμενον τὸ πολεμιστήριον. Οἱ ἱπποὶ ἐτρέποντο εἰς τὰ βασιλικὰ ἱπποστάσια, καὶ ὅστις δὲν ἐνεδύτο, ὠπλιζέτο, παρεσκευάζε τὸν ἵππον, ἐπέβαινε καὶ ἐφαίνετο ἱππέων ἐμπρὸς τῶν ἀνακτόρων ἐν διαστήματι ὀκτώ λεπτῶν, αὐτὸς ἐστάλλετο εἰς δεκατεσσάρων ἡμερῶν κράτησιν. Μόλις δ' ἐκλείον οἱ στρατιῶται τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν ὕπνον, καὶ πάλιν ἤχει ἡ σάλπιγγ, ὅπως ἐθεσθῶσι νὰ εἶναι ἀγρυπνοὶ. Τὰ γυμνάσια ταῦτα ἐφάνεον πολλοὺς καὶ ἱπποὺς καὶ ἀνθρώπους· ἀλλὰ περὶ τούτου ὁ Φρεδερίκος ποσῶς δὲν ἐφρόντιζεν.

Ἐνίοτε εἰς τινα ἀποσπάσματα ἐπετρέπετο ν' ἀπέρχωνται πρὸς διάχυσιν εἰς Βερολίνον· οἱ μᾶλλον εὐνοούμενοι τῶν ἀξιωματικῶν προσεκαλοῦντο εἰς τινας περιστάσεις εἰς τὸ γεῦμα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς σκαμνίαν ἐπισημοῦς ἡμέρας εἰς τὸ τῆς βασιλείας, ἥτις ἀντίμεμβε πολλαπλατίως τὸν διηγετικὸν κίνδυνον εἰς δι' ἐξέθετον ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, καὶ αὐτὴν

τὴν ζωὴν των. Ὁ Τρέγκ μετὰ αὐτῶν, ἔχων τινα οὐκ εὐκαταφρόνητα κτήματα ἐν Οὐγγαρία, ἄτινα τῷ ἐχορήγουν καὶ τοῦ βαρόνου τὸν τίτλον, οὐδεμίαν εἶχεν ἀνάγκην νὰ θηρεύῃ αὐλικῆς εὐνοίας. Ἐκ φιλοδοξίας ὅμως τὰς ἐπεζήτησε μετ' ἀπερισκέπτου ζήλου καὶ ἠθροκίμησεν εὐαρεσθητῶς τῷ ἡγεμόνι. Ἐκ καὶ δικῆς ἡλικίας εἶχε μνημονικὸν παραδόξως εἶδον, καὶ μόλις τινὰς ἐβδομάδας μετὰ τὴν κατὰ τὰξιν του εἰς τοὺς σωματοφύλακας, ὁ βασιλεὺς τὸν ἐξέτασε περὶ τοῦ ἀξιολόγου προτιρήματος τούτου. Πρῶτον τῷ εἶδωκε ν' ἀποσημῆσιν τὰ ὀνόματα πεντήκοντα στρατιωτῶν, καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ ὁ Τρέγκ τὰ ἤξευρεν· ἔπειτα τῷ ἐπρότεινε τὴν ὑπόθεσιν δύο ἐπιστολῶν, καὶ ὁ Τρέγκ ἀμέσως τὰς συνέταξε, τὴν μὲν Γαλλιστί, τὴν δὲ Λατινιστί. Μὲτὰ ταῦτα τὸν διέταξε νὰ διαγράψῃ ἐκ μνήμης γνωστὴν τινα θέσιν, καὶ εἰς τοῦτο ἐπέτυχεν ἐπίσης ὁ νέος σωματοφύλαξ. Τότε ὁ βασιλεὺς τὸν ἐπροβίβασεν εἰς ἀνθυπαπιστήν, καὶ τῷ εἶδωκε λαμπροτάτην στολὴν διὰ τὴν νέαν ὑπηρεσίαν του.

Οὕτω προοδεύσας ὁ νέος βαρόνος, εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ ἡγεωμένην τὴν ὁδὸν πρὸς τοὺς ἀνωτάτους βαθμοὺς, ὅταν ἐξ ἰδίας ἀφορμῆς κατέστρεψεν πᾶν τὸ μέλλον του. Φαίνεται ὅτι ἐν τῷ διεμένει ἐν Βερολίνω, ἠράσθη μῆδ' αὐτῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως, ἥτις καὶ αὐτὴ ἀπερισκέπτως ἐνεθάρρυνε τὸ ἐπικίνδυνον αἰσθημά του, καὶ τὸν καρέτισεν ἐτι μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ἠραϊστίου, ὅπερ ἔχαιεν ὑπὸ τοὺς πόδας του, ἔτοιμον εἰς πᾶσαν στιγμὴν νὰ τὸν καταβροχθίσῃ. Κατ' εὐτυχίαν ὁ βασιλεὺς δὲν ἐνόησε τὸ ἀτύγμυστον τόλμημά του, εἰμὴ ἀπ' οὗ ἐν τινι ἐστρατείᾳ κατ' Αὐστρίαν· ἔβωκεν ὁ Τρέγκ μεγάλα ἀνδρείας δείγματα. Διὰ τοῦτο ὁ Φρεδερίκος δὲν εἰδέχθη τὸσον εἶδος εἰς τιμοῦσαν τῆς ἀλλόθου οἰητέως του, ὅσαν ἄλλως ἦτον ἐκόμενον· οὐδὲ ἐπῆλθε μάλιστα ἡ ποιητὴ μέγιστος οὗ νὰ εἰδέθῃ αἰτία ὀργῆς, ὅτι ὁ Τρέγκ εἰδέχθη πρὸς τοῦ ἐξεδέλου τοῦ Φραγκίσκου, ἀρχηγῶν τῶν Πανδούρων εἰς Αὐστριακὴν ὑπηρεσίαν, δῶρον ἱσπαν καὶ φιλικὴν ἐπιστολήν, ὅπερ ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Φρεδερίκον ἀμφιβολίας περὶ τῆς πίστεώς του. Τὸ διπλοῦν τοῦτο σφάλμα ἐπέφερε τῆς τύχης του τὴν καταστροφὴν.

Ἡ κράτη κυβερνώμενα ἐλευθέρως, ἐγκλήματα ἀληθῆ ὑποτιθέμενα κατὰ τοῦ δημοσίου ἢ κατ' ἰδιωτῶν ἀάξονται, καὶ ἂν δὲν ἀποδειχθῶσιν, ἀθωοῦνται ὁ ἐγγυόμενος. Ἀλλ' οὐδεμία ὑπάρχει ἐγγύησις κατὰ τὴν ἀδικίαν εἰς κράτη ὅπου ἀρχεὶ δεσπότης, ὅπου αὐτὸς κατὰ τὸ δοκοῦν ἢ εἰσάγει εἰς δίκην, ἢ ἀμέσως ἰαδικάζει τὸν ὑποπτον. Φρεδερίκος ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας πολλὰ ἐκέρυττε περὶ τῆς εὐθυδικίας του· καὶ τῷ ὄντι συνήθως, ὅταν δὲν ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ ἢ ἰδίου καὶ τῆς πολιτικῆς του, ἐπέτρεπεν εἰς τὰς ἀσκήσεις νὰ δικάζωσιν ἐλευθέρως. Ἦδη ὅμως νου κολλῶν προδικασιῶν, διέταξε κατὰ τὸ μᾶλλον ἀδύνατον τρόπον νὰ συλληφθῇ ὁ Τρέγκ, καὶ νὰ πεμθῇ δέσμιος εἰς τὸ φρούριον Γλάτς. Τῷ ὄντι δὲ συνεβῆ ἐν Ἰουλίῳ τοῦ 1765 ἔτους, κατὰ τὸ δέκατον ἱατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ ἐντελῶς ἀπροσδοκῶς, ἀνεξέταστος, ἀδικάστος, ἀναπολογητῶς, ὡς ἐγκληματίας, πεντήκοντα ὀκτώσροιο τῶν

ἔσσαν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅλη του ἡ πλοῦσία ἀποσκευῆ ἐγένετο τὸ ἐρμικιον τινῶν καλῶν τοῦ βασιλέως, καὶ ἡ θέσις του ἐδόθη εἰς ἄλλον. Ὁ Τρέγκ ἦτον τῷ ὄντι ἐνοχος πολλῆς ἀφροσύνης, ἴσως ἦτον καὶ πραγματικοῦ ἐγκλήματος ἐνοχος, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς καταδικῆς καὶ τῆς φυλακίσεως του ἦτον κηλὶς εἰς τὸν Φρεδερίκον, τὸν Μέγαν, ὡς ἐκαλεῖτο συνήθως. Καὶ δικαίως δύναται τις νὰ ἐπιφανήσῃ ὡς ὁ Τρέγκ ἔγραπεν ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης· « Δυστύχης ὁ λαὸς ὅπου ὑπάρχει ἰσχυρὸς ἀνωτέρα τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, ὅπου ἡ αὐτὴ τύχη ἐπικρέμαται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀθώου ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνόχου! Δυστύχης ὁ τόπος ὅπου τὸ παντοδύναμον θεῶν ὑπερισχύει τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, καὶ ἀποτίνει στερεὴ τὸν πολιτικὴν περιούσιας, ζωῆς καὶ τιμῆς! »

Οὕτω κατεκλείσθη ὁ Τρέγκ εἰς Γλάτς, ἰσχυρὸν φρούριον κείμενον μετὰ τῶν ὀρέων. Ἄν ἤξευρε νὰ ἐνδῶσθαι εἰς τὰς περιστάσεις, ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ τῆς ἀντιθέσεως συγχωρησὶν ἀπὸ τὸν Φρεδερίκον. Ἀλλὰ τὴν συνειδήσιν ἔχων τῆς ἀθωότητός του, καὶ πλήρης ἰγανανκτησίας, ἐζήτησε νὰ καθυποβληθῇ εἰς στρατοδικεῖν, καὶ δυστηρέτησε διὰ τῆς τόλμης του ταύτης ἐτι μᾶλλον τὸν Φρεδερίκον, ὅστις οὐτε ἀπήντησεν εἰς τὴν αἰτήσιν του. Τότε ἀπελπισθεὶς νὰ δικαιοθῇ καὶ νὰ ἐλευθωρθῇ, καὶ δυσανασχετῶν πρὸς τὸν ἀδικον περιορισμὸν του, ἀπεράσισε ν' ἀποπειραθῇ νὰ δραπέτευσθ. Δὲν ἐστρεφέτο οὐτε φίλων οὐτε χρημάτων, καὶ ἐφρόνει ὅτι εὐέλως ἤθελε δελεάσει τοὺς φρουροῦντας αὐτὸν ἀξιωματικούς. Τὸν ἐβόηθον δὲ εἰς τοῦτο τὸ σγέδιόν του εἰς ὑπολογιστὸν Πιάσκη, καὶ εἰς Σημαιοφόρος Ρέιτς καλοῦμενοι, ἀμρότεροι προτείναντες νὰ δραπέτευσθαι μετ' αὐτοῦ. Ἐπειτα δὲ ἔλαθε συνωμότην καὶ ἑκα λοχαγὸν Μάγκετ, καταδικασθέντα ὑπὸ στρατοδικεῖου εἰς δεκαετὴ φυλάκισιν. Ἀλλ' ἀπ' οὗ τὰ πάντα προπαρασκευάσθησαν ὅπως δραπέτευσθ μετὰ τῶν ἀνθρώπων ταῦτων, αἴφνης ὁ Μάγκετ τὸν ἐπρόδωκεν, ἐξαγοράσας διὰ τῆς αἰσχερᾶς ταύτης τιμῆς τὴν χάριν καὶ τὴν ἐλευθερίαν του· ὁ Πιάσκης ἐλειπετάκτησεν, ὁ Ρέιτς ἐφυλακίσθη ἐπὶ δυέτες καὶ ὑπεβιβάσθη, τοῦ δὲ Τρέγκ ἡ καθεῖρις ἐγένετο ἀυστηροτέρα καὶ συντομωτέρα ἢ ἐπαγρόπνησις. Ἡ ἀπόπειρα αὐτῆ ἠβῆσε τοῦ βασιλέως τὰς ὑπονοίας καὶ τὴν ὀργήν, καὶ οὐδεμία πλέον ἔμενεν ἐλπίς χάριτος ἢ δικαιοσύνης.

Ἀπὸ τοῦδε ἀφήνομεν αὐτὸν τὸν Τρέγκ νὰ διηγηθῇ τὰ περαιτέρω συμβάντα του, συντέμνοντες μόνον τὴν ἐκθεσίν του ὅπου φαίνεται ἀναγκαῖον.

Καθεῖρις ἐν Γλάτς.

Μόνος καὶ εἰς ἐμαυτὸν ἐγκαταλειπθεὶς, ἐθεώρησα τὴν θέσιν μου ὑπὸ τὴν χειρίστην ἐποψίν, καὶ ἀπεφάσισα ἢ νὰ φύγῃ ἢ νὰ φοιτηθῶ. Ἡ ἀνυπόμονος κράσις μου ἐξανίστατο κατὰ τῆς μακρᾶς φυλακίσεώς μου, ἀλλὰ δὲν ἀπηλευθέρωσιν νὰ δελεάσω τὴν φρουράν, διότι αὐτὴ ἤξευρεν ὅτι εἶχον χρήματα, ὡς καὶ ἐγὼ ἤξευρον ὅτι πρὸς τάγμα πτωχόν, οὗ οἱ ἀξιωματικοὶ εἰσὶν ὅλοι δυστηρεστημένοι, διότι συνήθως ἐστάλλοντο εἰς

Σχορδαίρος είχε προμηθεύσει ίππους, και έπρόσφερε να τον συνοδεύει ε ίθως εις την Βοημίαν. Άλλά τί έπραξεν ο καλός κάγαθος αυτός άνθρωπος εν τη στιγμή του κινδύνου; ώρμησε προς την φυλακήν μου, και

— «Φίλε, ανέκραξεν, έπροδόθημεν. Έλθε μετ' εμου, αλλά μη μ' αφήνεις να πέσω ζών εις των έχθρών μου τας χείρας.»

Ήθέλησα να όμιλήσω, αλλά διακόπτων με, μ' έλαβεν από τής χειρός και

— Ακολουθεί με, ειπεν' ά: μη χρονοτριβώμεν.

Έσβησα λοιπόν μετά σπουδής τα υποδήματα και τή ένδυσά μου, χωρίς καν να δυνηθώ να λαβω τή όλίγη χρήματα όσα μοι έμενον. Έν ώ δ' εξηρχόμην τής φυλακής, ο Σχέλλιος ειπεν εις τον φρουρούτα στρατιώτην

— Μεταφέρω τον φυλακισμένον εις τή δωμάτια των αξιωματικών. Μείνε εις την θέση σου.

Και τώ δυτι εις εκείνα δευδύνημεν τή δωμάτια, άλλ' εισελθόντες διά τής μιās θύρας εζήλωμεν διά τής άλλης, και ο Σχέλλιος σκοπόν ειχε να διαβώμεν πλησίον του όλίγον απέχοντος όλοσταςίου. να εισέλθωμεν εις την κεκαλυμμένη σύριγγα, και πηδύσαντες τή χαρακώματα, να φύγωμεν όπως δυνηθώμεν. Άλλά μόλις έπροχωρήσαμεν εκατόν βήματα, και απηθήσαμεν τον ύπασπιτόν μετ' του ταγματάρχου Κουάδου. Τότε ο Σχέλλιος ενράπη εις φυγήν άμέτως, επήδησεν εις τή τεύχος, και εκείθεν εβρίθη έξω, διότι τή ύψος πολύ δέν ήτον. Τό παράδειγμα του έ μιμήθη και εγώ εν τώ άμα, και επήδησα άβλαβής, εντός μόνον ότι εζεδάρη ο ώμός μου. Ο δυστυχής φίλος μου όμως εζήλωσε τον πόδα του, και άκίνητος κείμενος, άμα έφθασα πλησίον του, έσυρε τή ξίφος του, μοι τή παρουσίασε, και με παρεκάλεσε να τον φονεύω και να φύγω. Ήτον δέ μικρός τή σώμα και άσθενής: ώστε άντι να εκπληρώσω τήν παρακλήσίν του, τον έλαβον εις τας άγκάλας μου, τον έβρίψα ύπέρ τή χαρακώματα, και μετ' ταύτα, φορτωθείς αυτόν εις τον ώμόν μου, ήρχισα να τρέχω, χωρίς να ήξεύρω πού διευθύνομαι.

Δέν είναι περιττόν όμως ν' αναφέρω τας περιπτώσεις άπειρες συνετέλεσαν εις τήν φυγήν ήμών. Ηδύτον ο ήλιος ειχεν ήδη δύσει όταν εδραπετεύομεν: έπειτα δέ ειχεν άρχίσει να πίπτη πάχνη ψυγρή. Ουδέεις ετόλμα να πηδήση κατόπι μας, και ήκούσαμεν μόν προμερόν ύόρυθον κατόπι μας, και ήξεύρομεν ότι μās εγνωρίζον όλοι. Άλλά πριν διέλθωσιν όλον τή φρουρίον και όλην τήν πόλιν διά να έλθωσιν εις δίωξιν ήμών, ήμεις εδυναμέθα να προδώμεν ήμισείας ώρας δρόμον.

Άλλά μόλις έμακρύνθημεν εκατόν βήματα, και ήκούσαμεν τή πυροβόλον τής άγγαλιās, όπερ κατετάραξε τον φίλον μου. διότι ήξευρεν ότι εις ταιούτας περιστάσεις ει-αι άδύνατον να διαφύγωσιν οι δραπεταί, άν δέν ήταν ήδη πολλές ώρας μακράν του φρουρίου, και όλοι αι έξοδοι καταλαμβάνοντο άμέσως από τούς χωρικούς και τούς επαγρυπνούντας ίππείς.

Και τώ όν. i, πεντακόσια βήματα ειχόμεν έως

προχωρήσει, όταν τή πάντα εμπρός και όπισω ήμών ήσαν εις κίνησιν. Όταν επηδήσαμεν τή χαρακώματα, ήτον φως άκόμη και όμως τή επιχείρημα ήμών επέτυχε θαυμασίως. Αποδίδω δέ τούτο εις τήν περίσκεψίν μου, και εις ήν ειχον φήμην, ότι ήμην επικινδύνος και εις δύο ή και εις τρεις άν. ετόλμων να με προσβάλωσι. Προσέτι δ' ενομιζόμεθα καλώς ώπλισμένοι, εν ώ πραγματικώς ο Σχέλλιος ειχε μόνον τή ξίφος του, και εγώ μίαν παλαιάν μάχαιραν δεκανέως.

Μόλις δ' ειχον φέρον τον φίλον μου επί τριακόσια βήματα, και τον απέθεσα κατά γής, ρίψας περίε τή βλέμματά μου. Άλλ' ή νύξ ήτον τόσον σκοτεινή, ώστε ούτε τήν πόλιν εδυναμήν να διακρίνω ούτε τή φρούριον. Επομένως ούτε ήμεις εφαινόμεθα. Είς τήν στιγμήν εκείνην ή περίσκεψις δέν μ' έγκατέλιπε, και «θάνατος ή ελευθερία» ήτον ή σταθερά μου άπόφασις.

— Πού είμεθα, Σχέλλιε; ήρώτησα τον φίλον μου. Πού κείται ή Βοημία; εις ποίαν όχθην του ποταμού Νείσσου;

Εκείνος δέ μ' έδειξε πλαγίως, χωρίς να δυνηθώ να όμιλήσω τή σημείον δέ αυτό εγώ έννοήσας, τον επήρα εις τούς ώμους μου πάλιν και τον έφερα προς τον Νείσσον. Τότε δέ ήκούσαμεν εύκρινώς τή έναγγελτήριον κροτού εις όλα τή περίε χωρία. Και οι χωρικοί όστινες έμελλον να μās αποκλείσωσι, περιεφέροντο πανταχού, διαδίδοντες τή άγγελίαν.

Άμα δ' εφθάσαμεν εις τον Νείσσον, όστις ήτον όλίγον πεπηγμένον, ειπήλθον εγώ, φέρον πάντοτε τον φίλον μου επί των ώμων, όταν εδυναμήν να περιπατήσω. Τούτο όμως διήρκεσε μόλις δεκαοκτώ βήματα: έπειτα δ' εκείνος περιεπτύθη περί έμέ, και ούτω κολυμβών τον έφερα και ετώθη και εγώ εις τήν αντίπεραν όχθην. Ο πατήρ μου ειχε διδάξει εις τούς υιούς του να κολυμβώσι, και πολλές εύρον άφορμάς να τή εύγνωμονήσω διά τούτο: διότι επικειδέσθη τήν τούτην άπέκτησα εύκολώτατα εις παιδικήν ηλικίαν: μετ' ταύτα δ' αύ ή πολλάκις μοι έσωσε τή ζωήν, και με καθίστα προς τούς κινδύνους ήαββαλέωταρον. Εύκόλως δύναται να έννοήση ο άναγνώστης ποία αύτηρά δοκιμασία δι ήμās, να κολυμβήσωμεν εν μέσω του Δεκεμβρίου, και μετ' ταύτα να μείνωμεν εκτεθειμένοι επί δεκαοκτώ ώρας εις τον άέρα. Πέρι τας έπτά τήν πάχνην διεδέχθη παγιάς, και τή σκότος τελήνη. Αληθές μόν είναι ότι έθερμάνομην φέρον τον φίλον μου: άλλ' εγώ μόν ήρχισα ν' άπαυδά, εκείνος δέ υπέφερε τή πάνδεινι από τή φύχος από τον πόνον του εξηρωμένου μέλου του, ο ματαίως έπροσπάθησα να αναρρώσω, και από τον φόβον του επικειμένου θανάτου.

Άφ' όδ δ' υπερέβημεν τον ποταμόν, τον παρηκολούθησα επί ήμισείαν ώραν άκόμη, και ούτως εφθάσαμεν εις τή πρώτον χωρίον μετ' τήν δραπετεύσιν μας: ήπειδή δέ ο Σχέλλιος καλώς τή εγνωρίζε, τή διεβήμεν άσφαλώς, και κατ' εύτυχή συγκυρίαν εύρομεν εν άλιευτικόν άκάτιον δεδεμένον εις τήν όχθην του ποταμού. Είς αυτό πηδήσαντες, υπερέβημεν πάλιν τον ποταμόν, και μετ' όλίγον εφθάσαμεν εις τή όρη.

Ένταύθα εκαθήσαμεν επ' όλίγον εις τήν χιόνα, και

ή έλις επέλαμψεν πάλιν εις τας καρδιάς μας εν ώ συνεκπιτόμεθα περί του πρακτέου. Εγώ δέ κόψας ίσχυράν ράβδον, τήν έδωκα εις τον Σχέλλιον διά να βοηθηται: πηδών κατόπι μου. Όταν απηύδουν φέρον αυτόν, και ούτως εξηκολούθησαμεν τήν δόξιν μας, γενομένην ήδη πολύ δυσκολώτερον επί των χιονοσκεπών όρέων.

Όσα διευκτερεύσαμεν εις τήν χιόνα μέχρι τής όρφως βατεύοντες, και όλίγον προσδεύοντες: διότι σε νοποι κεχαραγμένοι δέν υπήρχον επί των όρέων και πολλαχού ήσαν αυτά άδιάβατα. Τέλος εξημέρωσε, και ίδομεν πλησίον ήμών, εις τήν ύπώρειαν, εν χωρίον, δύο δέ οικίας αυτού κεχωρισμένας των λοιπών, και ως τριακόσια βήματα άφ' ήμών άφεστώτας. Τότε έπενοήσαμεν στρατήγημα, όπερ και μās επέτυχεν.

Όταν επηδήσαμεν τή τείχη ειχόμεν απολέσει τούς πλους ήμών. Άλλ' ο Σχέλλιος ειχε διατηρήσει τήν ζωήν και τή περιλαίμιόν του, παράστημα σεβαστά μεταξυ των χωρικών. Εγώ έκοψα τον δάκτυλόν μου, ήμάτωσα τον χιτώνα, τή ένδυμα και τή πρόσωπόν μου, και έδεσα τήν χείρά μου, ώστε να φαίνωμαι επικινδύνος πληρωθείς. Ούτως έφερα τον Σχέλλιον εις τή όρρύν του δάσους, πλησίον των δύο οικιών. Έδώ δέ αυτός μοι έδωσε τας χείρας εις τή νύστα, άλλ' ούτως, ώστε εύκόλως εδυναμήν να τας λύσω εν ώρα άνάγκης, και ήρχισε βοηθεία τής ράβδου του να πηδή κατόπι μου, επικαλούμενος μεγαλοφώνως βοήθειαν. Τότε δύο γέροντες χωρικοί προσέψαν, και ο Σχέλλιος τούς διέταξε να τρέξωσιν άμέσως εις τή χωρίον, και να ειπωσιν εις τον δημοτικόν υπάλληλον να πέμψη μίαν άμαξάν άνευ άνισολής.

— Συνέλαβον αυτόν τον άρχαίον. έπρόσθεσεν, όστις έφόνευσε τον ίππον μου. Επί τής κάλης δέ εζήθρωσα τον πόδα μου: άλλ' ούχ ήττον τον επλήγωσα και τον έδεσα. Τρέξατε και φέρετε άμαξάν, μόν άποβανη πριν κρεμασθή υπό του ώμου.

Εγώ δέ ώδηγήθην άνευ περιτέτασως και ως ήμιθανής εις μίαν των καλυθών, εν ώ ο έτερος των χωρικών έτρεχε προς τή χωρίον. Είς τήν καλυθην υπήρχε μία γραία γυνή και μία ευειδής κόρη, και άμφοτεροι εφαινόnton ότι με λυπούνται πολύ, και μ' έδωκαν άρτον και γάλα. Άλλ' όποια εκπληξίς και όποια φρίκη όταν ο γέρον χωρικός προσωμίλησε τον Σχέλλιον όνομαστί, και τώ ειπεν ότι ήξευρεν ότι είμεθα δραπεταί, διότι τήν προτέραν νύκτα εις εν των παρεκειμένων καπηλείων ειχεν άπαντήσει τον διώκοντα ήμās: αξιωματικόν. όστις τώ ειπε τή όνόματα, διηγήθη τήν φυγήν ήμών, και μās περιέγραψε. Ο χωρικός μάλιστα εγνωρίζε τον Σχέλλιον. διότι ο υιός του υπηρέτει εις τον αυτόν λόχον, και πολλάκις ώμίλει περί αυτού.

Περίσκεψις και άδιστακτος τόλμη, άλλη σοτηρίας έλις δέν μās έμενεν. Εγώ λοιπόν έτρεξα προς τον σταύλον άμέσως, εν ώ ο Σχέλλιος εκράτει εις τή καλυθην τον γέροντα. Άλλ' αυτός ήτον άνθρώπος άγαθός, και τώ έδωκεν όδηγίαν περί τής όδοϋ τής άγούσης εις Βοημίαν. Μόλις άκόμη απειχομεν επτά μίλια από Γλάτς, διότι ειχόμεν πλανηθή τήν

προτεραιαν πολλές ώρας εντός των όρέων. Η κόρη με παρηκολούθησεν εις τον σταύλον, όπου έβρον τρεις ίππους, άλλ' χαλινόν κανένα. Ηπομένως τήν παρεκάλεσα ενθέτως να με βοηθήση: και αυτή εβάνη συγκινηθείσα, κλίνουσα ήδη να μās παρακολουθήσχη, και μοι έδωκε δύο χαλινούς. Άμέσως έφερα τούς ίππους εις τήν ύψραν, εκάλεσα τον Σχέλλιον, και τον εβοήθησα ν' αναβή με τον χαλινόν πόδα του. Τότε ο γέρον χωρικός ήρχισε να κλαίη και να μās παρακαλή ν' μη λάβωμεν τούς ίππους του. Κατ' εύτυχίαν όμως δέν ειχε τή θάρρος, έως ουτε τήν θέλησιν να μās έμποδίση. διότι μόνον τήν δικήν ή άλλο τι γεωργικόν εργαλείον άν ελάμβανεν εις τας χείρας, εις τήν τότε έλειπην κατάστασιν ήμών, εδύνατο να μās έμποδίση, τούλάχιστον μέχρις ου φωνάξη και επικαλεσθή βοήθειαν από τή χωρίον.

Ήδύ λοιπόν ήμεις έπιπαι, άλλ' χωρίς έπιπαι, και χωρίς πάλιν εις τήν κεφαλήν, φορόντες δέ, ο μόν Σχέλλιος τής στολής τήν ζώνην και τή περιλαίμιον, εγώ δέ πάλιν του ταγματός μου τον επενδύτην. Άλλ' ότι είμεθα έπιπαι δέν ήκει άκόμη ο ίππος μου ήνείτο πεισματωδώς: βήμα να προσή από του σταύλου. Τέλος όμως, έμπειρος ών ίππους, τον εβίασα. Ο Σχέλλιος έπροσπορεύετο: μόλις δ' έπροχωρήσαμεν τριακόσια βήματα, όταν είδαμεν όλους τούς χωρικούς σωρηδόν εξορμάντας εκ του χωρίου. Όταν εφθάσαμεν, ήσαν όλοι εις τή εκκλησίαν, διότι ήτον έορτή τήν ήμέραν εκείνην, και εις βοήθειαν κληθέντες διά να μās συλλαβώσι, μόνον τώρα ειχον εξέλθει. Εύτυχώς όμως είμεθα εμπρός αυτών, και μετ' όλίγον εντός κινδύνου του να μās φθάσωσι.

Κατά δυστυχίαν είμεθα ήναγκασμένοι να διέλθωμεν διά τής πόλεως Βαυσελβούργ, όπου ο Σχέλλιος εστάθμευσε πρό ενός μηνός, και όπου ήτον γνωστός τοίς πύται. Η ένδομοσία μας, ή έλλειψις των πάλιν και των έπιπαιών μās επρόδιδον ως δραπεταί. Οι ίπποι μας όμως εξηκολούθουν πάντοτε, και τέλος ήτύχησαμεν να διαβώμεν διά τής πόλεως χωρίς να προσέξη κανείς εις ήμās, και περί τας ένδεκα, όδηγούντος πάντοτε του Σχέλλιου, όστις εγνωρίζε τήν έδόν, εφθάσαμεν εις Βραουνόου, πέραν των προυσικών όριών.

Ο ευσεβής ποτε εις τήν ήμετέραν θέσιν δύναται να φαντασθή, ουχί όμως και να περιγράψη τήν άπειρίστον χαράν ήμών. Άθώς, θνήσκων εν άδικω εϊρκτή, άναλαβών δέ άφ' έαυτού διά καρτερίας και διά γενναίαν άγώνων τήν ελευθερίαν του εναντίον όλης τής τυραννικής δυνάμεως ήτις τον εκράτει δέσμιον, τοτούτον φλογερών αισθάνεται τή κατά του δισποτισμού μίσος εις ταιούτας στιγμάς, ώστε δέν ήδυναμήν τότε να έννοήσω πώς ήτον ποτέ δυνατόν να ζώ εις τόσον όπου ή περιουσία, ή τύχη, ή τιμή, ή ζωή, ή ελευθερία των πολιτών εξαρτώνται από ενός μόνου τή άσθαίρετον βλέμμα: ουδέποτε δι' όλης τής ζωής μου πριν ή μετ' ταύτα δέν ήσθάνθη γλυκυτέραν έκείνης στιγμήν. Ο φίλος μου ειχεν εκτεθί δι' έμέ εις τής άγούσης εις Βοημίαν. Μόλις άκόμη απειχομεν επτά μίλια από Γλάτς, διότι ειχόμεν πλανηθή τήν

σα και αυτων και εμε' διότι εννοείται ότι εν ουδεμιᾳ περιστάσει ηθέλωμεν υπομείνει να μάς φέρη τις ζώωντας πλέον θύσω εις Γλάτζ.

Ούτως, ελεύθερος ηδη εν Βραουνάου, εντός των Βοημικών ορίων, απέπεμψε τους δύο ιππους, και την μάχιστον του υπαξιωματικού εις Γλάτζ. Έγραψα δε και εις τον βασιλέα, εξιστορών τα κατ' εμέ, δίδων αναμριλέτους αποδείξεις της αθωότητός μου, και επικαλούμενος την δικαιοσύνην του. Απόκρισι' όμως δεν έλαβον.

Ημην λοιπόν εν Βοημία, φυγάς και ξένος, άνευ χρημάτων, άνευ φίλου, άνευ προστάτου, και την ηλικίαν νόμις εκκοιτάτης. Έπί της εκστρατείας των 1744 είχαν σταθμεύσει εν Βραουνάου, και κατοικήσει εις την οικίαν ενός ύφαντοῦ, εις θ' είχαν δώσει την συμβουλήν να θάψη τα κειμήλιά του, όπως τα προσολάξη διαρπαγής. Ο αγαθός ούτος άνθρωπος; μάς εδέχθη και τότε μετά χαράς και ευγνωμοσύνης. Πρόδω έτών είχαν διατελέσει εν τη οικία του ως απόλυτος άρχων αυτού και της τύχης του' είχαν τότε εν ένα ιππους και πέντε υπηρέτας, υπό του; άριστους οίονου; και της μεγαλύτερας προσδοκίας, περικλεάς και μέγα ελπίων το μέλλον' και ήδη ήρχόμην φυγάς, ζητών προστασίαν, και απολέσας πᾶν ὅ,τι νεος οίος; εγώ εδύνατο ν' απολέσθ. Το βελάντιόν μου περιείχε μόνον εν γαλλικόν φλωρίον, το δε του Σχελλίου τριών η τεσσάρων δραχμῶν γερμανικόν νόμισμα. Ούτος ήτον βλος; ο πλούτος ὅστις έμελλε να μάς διαθρήψη εν ξένη γῆ και να θεραπεύη του Σχελλίου τον πόδα.

Τῷ ὄντι μετά τριών εβδομάδων διαμείην εν Βραουνάου θεραπευθῆ ο φίλος μου. Έρχομεν δε αναγκασθῆ να παλήσωμεν, εγώ μὲν το ὁρολόγιόν μου, εκείνος δὲ την ζώνην και το περιλαίμιόν του, και μάς έμεινον ακόμη τέσσαρα φιορίνια. Έκ των εφημεριδων έμαθον ὅτι ο εξαδέλφος μου, ο εν Αὐστρία Γρέγκ, και τοῦτο απέτέλεσεν, ὡς εύκόλως το έννοεῖ εκαστος, δεινὴν εντύπωσιν ἐπ' εμέ. Μέχρι τοῦδε ποτέ δὲν είχαν αἰσθανθῆ της πτωχείας την στενοχωρίαν. Έχον πόρους αφθόνους, είχαν ζήσει πάντοτε μεταξύ της ανωτάτης τάξεως των συμπατριωτῶν μου, αγαπώμενος και τιμώμενος ὡς αὐτῶν. Ηδη δὲ ήμην άπορος, άβοήθητος, μη γνωρίζων τί να επιχειρήσω όπως διακριθῶ η και όπως ζήσω κᾶν.

Τέλος απέφρασα ν' απέλθω πεζός να επικτηρθῶ την αδελφὴν μου, και μετά ταῦτα να έμβω εις Ρωσικήν υπηρεσίαν' και ο Σχελλιος, οἷ η τύχη ην πλέον άβήρητως συνδεδεμένη μετά της έμης, έμελλε να με ακολουθήσθ. Έλάβομεν επομένως ψευθῆ δυνάματα, η μάλλον ανεγραμματίσαμεν τα ήμέτερα, και εγώ μὲν μετανομάσθην Κιέρτ, εκείνος δὲ Δέσχιος. "Επειτα δὲ, λαβόντες διαβατήρια ὡς άπλοι δραπετῆται του Προυσικού στρατοῦ, ανεχωρήσαμεν από Βραουνάου την 21 Ιανουαρίου την επέραν, χωρίς οδδείας να μάς ἰδῆ, και δευθύνθημεν προς την πόλιν Βίλιας της Πολωνίας. Έν Νευρώδη είχαν φίλον ὅστις μοι εδωκε δύο μικρά πιστόλια, εν πυροβόλον και τρία φλωρία, και ὡς εξηκολούθησαμεν την ὁδοποιρίαν.

Μερίγραφῆ της πεζοδρομίας ήμῶν εν μέσω του

χειμῶνος ἐπὶ 800 μίλια Ἀγγλικά ἀπὸ Βραουνάου τῆς Βοημίας δι' ὅλης τῆς Πολωνίας εἰς τὴν πόλιν ἑλβίγγην, εδύνατο αὐτὴ ἡδη νὰ πληρώσθῃ τόμον ὁλόκληρον· ἀλλὰ περιορίζομαι εἰς ὀλίγας μόνον περιστάσεις αὐτῆς.

Τὴν 22 Φεβρουαρίου (1747), μεθ' ὁδοποιρίαν ἐπί πονον ἐφθάζομαι εἰς χωρίον καλούμενον Σμείγελ, ὅπου παραδόξῳν τι συνέβη. Οἱ χωρικοὶ εὐθυμούντες, ἐγύρουν, ἀθλίου τινὸς μουσικοῦ ξένου τὰς χορδὰς βιολίου. Ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔλαβον ἐγὼ τὸ δργάνον και ἤρχισα νὰ τοῖς παίζω. Τοῖς ἤρρεσε δὲ ἡ μουσικὴ μου κολύ' και ὅταν ἀπαυδῆσαι; ἤλειατα νὰ παύσω, μετ' ἠγάγασαν πρῶτον με ἀδιάκριτον ἐπιμονήν, και μετὰ ταῦτα και δι' ἀπειλῶν, νὰ παίζω ὅλην τὴν νύκτα. Ἐγὼ δὲ εἶχον ἀποκᾶμει ὥστε ἐκινδυνεύον νὰ λειποθυμήσω. Τέλος ἤλθον εἰς ῥῆξιν μεταξῶ των, και τότε, ἐν μέσω τοῦ θορύβου, και τῆς τυγχύσεως ἐδραπέτευσαμεν χωρὶς πλέον νὰ μάς ἐμποδίσωσι.

Πόσῃ ὄλην σκέψιμας περὶ τῶν τῆς τύχης στραφῶν μοι παρεῖχε μόνῃ ἐκείνη ἡ νύξ! Ἐγὼ, ὁ πρὸ τριῶν ἀκόμῃ ἐτῶν γορῶων ἐν Βερολίῳ μετὰ τῶν ἀδελφῶν και τῶν θυγατέρων τῶν βασιλέων, ἐγὼ δὲ ἡδη ἐντός καλύβης Πολωνικῆς, μουτικῆς βακενδύτης, σχεδὸν γυμνός, παίζων πρὸς διασκέδασιν ἀμαθῶν και ἀγροίκων ἡμιβαρβάρων, και ἀναγκασθεὶς σχεδὸν νὰ ἔλθω μετ' αὐτῶν εἰς χεῖρας διὰ ν' ἀπαλλαγῶ! Ἀνεγνώριζον δὲ ὅτι ἐπέφερον ἐγὼ ἐπ' ἐμαυτὸν τὸ δυσάριστον τοῦτο συμβᾶν' διότι ἂν ἐκ κενοδοξίας δὲν εἶχον θελήσει νὰ δεῖξω εἰς τοῦ; πτωχοῦς τοῦτους χωρικοὺς τὴν μουσικὴν μου ἐπιδειξιάτατα, ὅθ' ἐκοιμῶμην δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀσφαλῆς και ἀνενοχλήτος. Ἡ αὐτὴ ματαιόφρων ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἐπιδεικνύω πάντοτε ὅτι ἡμην πορώτερος ἢ ἐπιτηδειότερος ἀπὸ ἄλλους; ἀνθρώπους, ἐπέσυρε κατ' ἐμοῦ δι' ὅλου μου τοῦ βίου τὸν φθόνον και τὴν συκοφαντίαν. Ἄν ἡ φύτις μοι εἶχε δώσει σῶμα ἢ ἀσθενέστερον ἢ ἀσχημότερον, ὅθ' εἴκονον τὴν προσοχὴν ὀλιγώτερον, ὀλιγώτεροι θὰ μ' ἐπιζήτου, ὀλιγωτέρως θὰ εἶχον περιποιησεις, και τὰ συμβάντα και ἀτυχήματά μου θὰ ἦταν και αὐτὰ ὀλιγώτερα. Οὕτω τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἀνθρώπων πολλάκις κακοφρόνως ἐπιδεικνυόμενα ἀποβαίνουσι πρὸς βλάβην αὐτῶν. Οὕτως ἡ ἄρκτης, μαλοῦσα νὰ χορεύῃ, ζῆ και ἀποθνήσκει δεσμία.

Τὴν ἐπιούσαν δεινῶς ὑπερέκρινεν. Διερχόμενοι δι' ἐνὸς χωρίου, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης, ἐπωλήσαμεν τοῦ Σχελλίου τὸν ἐπενδύτην, δεκαοκτῶ γροσίκια, και ἡ μικρὰ αὐτῆ ποσότης ἐξητηλήθη και αὐτῆ μετ' ὀλίγον. Μετὰ ταῦτα ἐφάνευστα ἔνα κόρακα και τὸν κατέφαγον μόνος, διότι ο Σχελλιος δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγγίτῃ τοιαύτην τροφήν.

Τὴν 27 ἐφθάσαμεν εἰς Ἄμμερ, τὴν Βραδενδουργικήν πόλιν, ὅπου διέμενον ἡ ἀδελφὴ μου, και ὅπου ἤλπιον νὰ εὖρω βοήθειαν. Ἄλλ' ἰφεύσθη τῶν προσδοκιῶν μου· διότι ἡ ἀδελφὴ μου και ὁ γαμβρός μου, ἐντρομοὶ εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ νὰ δεχθῶσιν ἀλήτην προγεγραμμένον, δὲν ἤλειασαν οὐδὲ νὰ με ἰδῶσιν, ἀλλ' ἀπήτησαν ν' ἀναχωρήσω ἀμέσως. Βαθίως συναισθανθεὶς τὴν ἀπαιτίαν, μετέβαλον σχέδιον, και διευθύν-

σαν πρὸς ἑλβίγγην, ὅπου εἶχον φίλους τινάς. Μετὰ πολλά δὲ παθήματα και πολλοὺς κινδύνους, ἀφ' οἷς ἐχωρίσθη και ἀπὸ τοῦ φίλου μου Σχελλίου εἰς μικρὴν οἰκίαν, ὅπου εὖρον εὐμενὴ ὑποδοχὴν, ἐφθασα τέλος εἰς ἑλβίγγην, ἐντελῶς ἀπειρηκῶς, βακενδύτης, και ἔχων καθυραγμένους τοὺς πόδας. Ἐδῶ δὲ ἀναλαβὼν ὁποσοῦν, και διὰ τῶν φίλων μου προμηθευθεὶς τινα χρῆματα, ἐξηκολούθησα τὴν ὁδὸν πρὸς Δάνζιγ και πρὸς Βαρσοβίαν. Ἦς τὴν πόλιν δὲ Ὄδρην συνητηθήν ἄλιν μετὰ τοῦ Σχελλίου, και ἀτήλθομεν ὁμοῦ εἰς Βιέννην, ὅπου ἐφθάσαμεν ἐν Ἀπριλίῳ τοῦ 1747. (Ἀκολουθεῖ).

ΟΥΑΙΖΕΜΑΝ.

Πολλὰκις περιτταίνεις ἐλαχίστης ἀξίας, ἢ και μηδεμίαν ἀξίαν θανειζόμενοι προ ἡμῶν, ἀρεοῦσι νὰ περιάψωσι φῆμην εἰς τὸ θεομάμας. Δὲν έννοῶ φῆμην ἐποία ἢ τοῦ Ἡροστράτου, ἢ τοῦ ἄλλου πυρκαϊῆς τοῦ ἀγγλικῶ βουλευτηρίου, τοῦ Γκαὺ Φάξ, τὴν μνήμην τοῦ ὁποῖου τελοῦσιν ἐναυσίως οἱ Βρετανοὶ ἀπαρκαλλᾶντας ὅπως ἡμεῖς τιν τῶν Ἑβραίων κατὰ τὴν μεγάλην ἐβδομάδα, ἢ τοῦ Φιέστη, τοῦ υἱοῦ ἐκείνου ὁλοφρόνου τοῦ Λαδοβίκου Φιέππου, ἀλλὰ φῆμην ἀγαθὴν, ὁποῖαν ἀποκτῶσι πολλοὶ ἀκουστικῶς, ἐν καιρῷ μάλιστα διχοστασίας, ὁποῖαν ἀπέκτησε και ὁ καρδινάλιος Οὐαίζεμαν, οἷ τιςος τὴν εἰκόνα παριστᾶ τὸ προκείμενον ἔκτυπον.

Ο Καρδινάλιος Ουαίζεμαν, Ἀρχιεπίσκοπος Οὐατικανότητος.

Ο μακροβιότατος πάπας, νομίσας ἀναγκαῖον νὰ διορίσῃ ἀρχιεπίσκοπον τῶν Καθολικῶν ἐν Λονδίῳ, ἐνόμασε τοιοῦτον τὸν πανοσιώτατον Οὐαίζεμαν, ἐκ πληροῦντα ἕως τότε καθήκοντα ἐφημερίου κατὰ τὴν πόλιν ἐκείνην. Ἄλλ' ὁ διορισμὸς αὐτὸς τοῦ ἀθῶου ἐφημερίου, ἐγέννησε τὰς συνελούσεις, (meetings) τὰς πρὸς τὴν βασιλίταν κατὰ τοῦ παπισμοῦ ἀναφορὰς, τὰς βουλευτικὰς συζητήσεις και τὰς ταραχὰς, αἵτινες δέσεισαν τὰ βάθρα τοῦ Βρετανικοῦ βασιλείου. Παρ' ὀλίγον ν' ἀνάψῃ ὁ κατὰ τῆς Ρώμης πόλεμος Ἐβρίκου τοῦ Η', ὅστις ὅμως τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἤθελε τελευτᾶν διὰ μόνον τῶν κεραυνῶν τῆς ἐκκλησίας.

Ἡ τότε ἀγαπάκησις τῶν Ἀγγλῶν ἦτο πᾶσα ἀδικαιολόγητος; ἢ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ τίτλος μόνος τοῦ Καθολικοῦ ἀρχιεπισκόπου συνείραξε τὸ θετικόν ἔθνος τῶν Βρετανῶν; Ἐὶν ἐξετάσωμεν τὰς ἀπὸ ἐξήκοντα ἐτῶν γενομένας ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸδους τῆς Καθολικῆς θρησκείας, θέλωμεν ἴτως ἀνευρεῖ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἀνακατήσεως. Ἐὶ 1792 κατ' ἄλλην τιν Ἀγγλίαν και τὴν Οὐαλλίαν, ὕπάρχον 35 ἐκκλησιαί Καθολικῶν· ἀλλὰ τὸ μὲν 1840 ἠριθμοῦντο περὶ τὰς 456, σήμερον δὲ περὶ τὰς 600. Κατὰ τὴν γενομένην τὸ 1780 καταγραφὴν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ Καθολικῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰς 69,400· ἐφ' σήμερον ὑπερτερεῖ και τὰ δύο ἑκατομμύρια. Αἱ ἐρηγορίδες τῆς Ἀγγλίας ἐγράφον πρὸ τινων ἐτῶν ὅτι ἐντὸς αὐτῆς τῆς πόσεως τοῦ Λονδίῳ κατέκονον τριακόσαιοι και ἐπίκεινα χιλιάδες ὁπάδων τοῦ Ρωμαιοῦ δόγματος.

Ο Ουαίζεμαν εἶναι Ἀγγλος, και λαμβάνει τὸν τίτλον ἀρχιεπισκόπου Οὐατικανότητος. Ν. Δ.

Ο ΚΑΛΙΦΗΣ ΟΜΑΡ ΚΑΙ ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ.

Λιέκδοτες Περιηκίον.

Ἐπί τῆς βασιλείας τοῦ διοικητοῦ τῶν πιστῶν, τοῦ Καλίφου Ὀμάς, ἀριθμῶς τις Ἰουδαίων ἐκ Συρίας ἐλόθοντες πρὸς αὐτὸν εἶπον·

— Ἡπειδὴ εἶσαι ἐξ ἐκείνων ὁτινες ὁμολογοῦσι τὸν Ἰσλαμισμόν, ἐργάμεθα νὰ σε ἀποτείνωμεν ἐρωτήσεις τινάς, και ἂν ἀποκριθῆς καταλλήλως εἰς αὐτάς, θὰ ἐναγκαλισθῶμεν τὴν θρησκείαν σου, συνομολογοῦντες ὅτι οἱ νόμοι τοῦ προφήτου εἶναι ἡ αὐτοαλήθεια.

— Προτείνατε τὰς ἐρωτήσεις σας, ἀπεκρίθη ὁ διοικητῆς τῶν πιστῶν.

— Εἰπέ μας, ἐπανελάθον οἱ Ἰουδαῖοι, ποῖον εἶναι τὸ κλειθρον τοῦ οὐρανοῦ, και τίς φυλάττει τὸ κλειδίον; — Πόσος εἶναι ὁ τάφος ὅστις συνεταξίδευσεν με τὸν ταφῆντα ἐν αὐτῷ; — Τίς εἶναι ὁ προφήτης ὅστις ἐκήρυξεν εἰς τὸν λαόν του, χωρὶς νὰ εἶναι οὔτε ἀπὸ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, οὔτε ἀπὸ τὸ γένος τῶν Τζίν; (τῶν ἐναερίων πνευμάτων); — Πόσος ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων αἵτινες ἐφάνησαν ἐπὶ τῆς γῆς; και συγκατηρήθησαν μετὰ τῶν ζώντων χωρὶς νὰ γέννηθῶσι; — Πόσος ὁ τάφος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ ἥλιος ἐβίβη μίαν μόνην φορὰν τὰς ἀκτίνας του;

Ὁμάρ, ὁ διοικητὴς τῶν πιστῶν, στραφεὶς πρὸς τὸν ἱμάκη τῶν πιστῶν, τὸν εὐσεβῆ Ἄλλ· βν· αβι· Ταλίβ, εἶπεν·

— Ἀπάντητον εἰς ταύτας τὰς ἐρωτήσεις.
— Ὁ Ὁμάρ, ἀνέκραξεν οἱ Ἰουδαῖοι, τίς εἶμι οὗτος πρὸς τὸν ἑκπῶν παραπέμψει τὴν ἀπάντησιν τῶν ἐρωτήσεών μας;

— Εἶμι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ προφήτου, ἀπεκρίθη ὁ Ὁμάρ.

— Ἀλήθειαν λέγει, ἐπανάλαβον οἱ Ἰβραῖοι ἐπειδὴ τὸ Τουράτ λέγει περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶμι ὁ κληρονόμος τῶν προφητῶν, καὶ πέλαγος γλώσσων.

Ἄλλῃ, ὁ εὐποδόδακτος τῷ θεῷ, ἀνοίξαι τὰ χεῖλη, εἶπε

— Τὸ κλειθρον τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ἡ εἰδωλολατρεία ἐπειδὴ, ὅταν ὁ ἄνθρωπος συγκαταριθμῆ μετὰ τὸν παντοδύναμον Θεὸν καὶ ἄλλους θεοὺς, τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἔργου δὲν εἰσέρχονται εἰς τὸν οὐρανόν· τὸ κλειδίον τοῦ κλειθρου τούτου εἶναι ὁ λόγος τῆς μαρτυρίας (1) διὰ τοῦ ὁποῖου ἠμολογοῦμεν τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ. — Ὁ τάφος ὁ συνταξιδεύτης μετὰ τὸν ταρῆντα ἐν αὐτῷ, εἶναι τὸ κῆτος τὸ ὁποῖον περιέφερε τὸν Ἰωνᾶν περὶ τῶν δακτύ θάλασσαν, καὶ οὗ τινος τὸ σῶμα κατέστητε διαφανὲς ὁ Θεὸς, διὰ τὴν βλέψην δι' αὐτοῦ ὁ Ἰωνᾶς, ὡς καὶ τῶντι εἶδε, τὰ θαυμάσια τῶν θάλασσαν τούτων, θαυμάσια περὶ τὴν θείαν χεῖρα. — Ὁ κηρὶξ κατὰ πρὸς τὸν λαὸν καὶ εἰπὼν ὅτι δὲ ἦτον οὗτε ἀπὸ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων οὗτε ἀπὸ τοῦ γένους τῶν Γζην, εἶναι ὁ μύμηξ τοῦ Σολομῶντος, ἐκλούμενος Μουρζιρ ἢ κήρυξ· διότι, εἰς τὴν κοιλάδα τῶν μυρμηκῶν προεδιποιεῖτε τὸν λαόν σου (2) καὶ εἶπεν· «Ἐπέλεθε, μύμηξες, εἰς τὰς φυλάξαις, μῆπως ὁ Σολομῶν καὶ ὁ στρατός του σὰς συντρίψωσι, χωρὶς νὰ σὰς παρατηρήσωσιν, ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν. — Οἱ ἐλθόντες ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς νὰ γεννηθῶσιν ἦταν ἕξ· ὁ Ἄδαμ καὶ ἡ Ἔβα, ἡ κάμηλος τοῦ Σαλέχ (3), ὁ κριὸς τοῦ Ἄθραξ, ὁ ὄρις τοῦ Μωυσῆως, καὶ τὸ πτηνὸν τοῦ Ἰησοῦ. (4) — Ἐλέος κἀντιῶν, ὁ τόπος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ ἦλιος ἐβόησε μὴν μόνον φορὰν τὰς ἀστίνδας του, εἶναι ὁ Νεῖλος (5), οὗτινος τὰ ὕδατα διμεριζήθησαν διὰ θαύματος τοῦ Μωυσῆως, ἐνῷ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ διέβαινον αὐτόν· τότε, φωνήεντος τοῦ βυθοῦ τῶν ὕδατων, ἐλαμψεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἦλιος, ἐπειτα δὲ ποτέ.

Ἀκούσαντες τὰς ἀποκρίσεις ταύτας οἱ Ἰουδαῖοι ἐνηγκαλισθήσαν ἰδιωτικῶς τὸν Ἰσλαμισμόν.

[1] Ἴπτοι, τὸ σφύβρον τῆς πίστεως, εὐὸν ἐστιν ἕλλοξ ἰσὶς πλὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ Μακμεθ ἰστιν ὁ προφήτης αὐτοῦ.
[2] Ὅτι ὁ Σολομῶν ἐπιβόησε ἐν στρατῶν αὐτοῦ, συγκαίμετον ἐκ πνευμάτων, ἀνθρώπων καὶ πτηνῶν, εἰς τὴν κοιλάδα τῶν μυρμηκῶν. Ἰβη Κορβάνιον Κερ. Κρ'. Στ. 18.
[3] Ἦν ὁποῖον ὁ προφήτης Σαλλῆ ἀνέστη διὰ θαύματος ἐκ βοσζ. γου, δὲ κατὰ τὴν ἐξέλιξιν ἐκλυομένης περὶ τῆς οὐρανοῦ ἀποστολῆς τοῦ Ἰβη Κορβάνιον, Κερ. Ζ'.
[4] Λιγνίεται τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰησοῦ δόντος ζῆλον, δὲ ἦτο περὶ βίου, εἰς πτηνὸν κερσασκευαλὸν ἐκ πηλοῦ ὅτι αὐτοῦ.
[5] Ὁ εὐποδόδακτος τῷ Θεῷ ἰσχυρῶς συγγέει τὸν Νεῖλον μετὰ τὴν ἐκρηξάν ὕδατων· εἰς τὸ αὐτὸ λάθος ὑπέκειται καὶ ὁ περιήρημος τῆς Ἰερουσαλῆμ, ὁ Σααδῆς, ἀμύλων περὶ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος.

Ἡ δὲ τὸ ἔτος 1851 ἐκδόσις τῆς ἐπιτροπῆς συγκειμένη· ὑπὸ τοῦ Πρωταίνως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀρχιεπισκόπου Κ. Μισαήλ Ἀποστολίδου καὶ ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Κ.Κ. Φιλίππου Ἰωάννου, Γ. Βενθόλου, Κ. Παπαβήροπου, καὶ Α. Ρ. Ραγκαβῆ.
Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀμβροσίου Ῥάλλη συστηθέντος ποιητικοῦ συναγωνισμοῦ.

Ἐδγενῆ ἠμολογουμένως ἰδέαν συνέλαβεν ὁ Κ. Ἀμβροσίου Ῥάλλη, ὁ φιλόπατρις θεμελιωτὴς τοῦ σήμερον ἐν δημοτελεῖ πανηγύρι βραβευομένου ποιητικοῦ συναγωνισμοῦ. Ἐν ᾧ πολλοὶ πολλαχῶθεν τῶν εὐπόρων ἠμογενῶν, τὸν φέρον τῆς ἀποσιώσεως αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα τελούντες, καλλιεργοῦσι δι' ἀδρῶν δωρημάτων τῆς ἐθνικῆς παιδείας τοὺς μούτοτρόφους λειμῶνας, ὁ Κ. Ῥάλλη ἀπέβλεψε πρὸς αὐτῆς τὰς μάλλον ἐσῆμους ἐτχαιτάς, τὰς κορυφάς, ἃς μόνον τὰ κελὰ δόδοντα πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ προσπελάσσει, καὶ ἐφ' ᾧ μόνον εἶναι ἡ ἀκαρπὸς δάρνη.

Οὐδέις ἠμφορῆθητε βεβαίως τῆς ποιήσεως τὴν εὐγενῆ κλήσιν, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ὑψηλὴν ὠφέλειαν εἰς τὰ ἔθνη. Ὅτι αὐτῆ, ἀνωτέρας ἀρμονίας ἀντήχησι, αἶρει τὰς ψυχὰς ἐπὲρ τῆς ἄλλης τὴν ἐπαρῆν, καὶ ἐκτείνει αὐτὰς εἰς ἀρετὴν καὶ μεγαλοφροσύνην, ὅτι εἶναι ἡ πρώτη τῆς νησιότητος τῶν ἐθνῶν τροφὸς καὶ διδάκαλος, ὁ ἐπιεικέστερος αὐτῶν στέφανος ἐπὶ τῆς ἀκαρπῆς, καὶ γλυκεῖα κερμαθία ἐπὶ τοῦ γήρους των, τοῦτο ἠνθάνθη πᾶς ὁ δυνάμενος νὰ αἰσθανθῆ ποιήσιν, ἢ ἀνεγνώρισε πᾶς ὁ μελετήσας περὶ αὐτῆς.

Καὶ μὴ τις εἶπη ἐνιστάμενος, ὅτι ἡ ποιήσις, καθὼς ἀκτὶς οὐρανῶθεν εἰς τὰς καρδίαις ἐλλείκοντα, διὸ προκαλεῖται διὰ βραδείων καὶ ἄλλων, καθὼς ψυχῶν τινῶν εὐγενῶν αὐτόματος ἐνθουσιασμοῦ, δὲν ἐκκαίεται διὰ συναγωνισμῶν· διότι πᾶσα ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ περὶ τοῦ ἐναντίου. Οὐδέποτε διέλαμψεν εὐλεέστερος ὁ Γαλιλικὸς Παριανὸς ἢ ἐπὶ Κοσμοδίκου τοῦ ΓΔ', τοῦ μεγάλου προστάτου τῶν ποιητῶν. Οὐδέποτε αἱ Ῥωμαῖαι Μοῦσαι ἐνετρέψθησαν εἰς ἀριστουργήματα ὡς ἐπὶ Ἀλγούτου καὶ Μαϊκήνα, οὗ τὸ ὄνομα κατέστη κερμαθιακόν. Καὶ ἡ μεγάλη ζῶη τῆς ποιήσεως παρὰ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις διηνεκῆς ἦν διαγωνισμῶς, ἐν ᾧ πρωταθληταὶ ἠλείφοντο οἱ πρωτότοκοι τῆς δόξης υἱοὶ, καὶ οὐ μόνον δὲν ἀπηξίουον τὸν στέφανον, ἀλλὰ καὶ ἐκθύμως ὑπὲρ αὐτοῦ ἠγωνίζοντο, καὶ ἐγκαυχόμενοι ἀνέθετον αὐτόν τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ Λιγυλὸς μετὰ καρδίαις τετραμῆνης διὰ τὴν ἠττάν του, ἀπέθνηκε φυγόπατρις παρὰ τῷ φιλομούτῳ Ἱέρωνι. Βεβαίως τὸ σπέρμα τῆς ποιήσεως ὑπάρχει θεόθεν ἐκτελειμένον εἰς ψυχὰς ἐλεγκτάς. Ἀλλ' αἰεὶ προσφυῶν περιστάσεων ἐν τῇ στενοχωρίᾳ βιωτικῶν μεριμνῶν, ἐν κοινῇ βλάσῃ ὀλιγῶν ἐχούσῃ τὴν τάξιν, καὶ ὑπὸ τὸ ψῆχος τῆς κοινῆς ἀδιαφορίας ἀπομαρτάνεται πρὶ ἀναπυχθῆναι. Ἀπὸ τῆς ἡμῶν ἦν πολυαριθμὸν καὶ ἀκαίριον, ἀνὰ κατὰ χιλιάδας φαιθμοῦντο ἐν αὐτῷ οἱ γνώστη καὶ ἐκτιμηταὶ τῆς ποιήσεως, τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος ἀρ' ἑαυτοῦ ἠροίγετο, καὶ ἀγωνισθῆς ἦν ἡ φήμη. Ἀλλὰ τούτου μὴ ὄντος ἡ ἐπίνοια τοῦ Κ. Ῥάλλη δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἰσχυροτάτη ἐμφύχουσι· τῆς ἀρτιγενεῦς

παρ' ἡμῶν ποιήσεως. Ὅτω καὶ περὶ αὐτῆς δοξάζοντες, ἀνελαβόμεν προθύμως τὴν ἡμῶν ἐπιτραπέισαν κρίσιν τοῦ συναγωνισμοῦ.

Τὰ παρουσιασθέντα ποιήματα ἦταν δέκα τὸν ἀριθμόν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἐμελλόμεν τὸ ἀριστον νὰ ἐκλέξωμεν. Ἀλλὰ τὸ ἀριστον ἀπολύτως, ἢ τὸ ἀριστον σχετικῶς; Τούτο ἦτο ζήτημα, καὶ ἀπερασίσαμεν ὑπὲρ τοῦ δευτέρου, κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμῶν κρίσιν, καὶ κατὰ τὴν δηλωθεῖσαν ἡμῶν πρόθεσιν τοῦ διορητοῦ. Ἦς ποιήσεως τὰ ἀπολύτως ἀρίστα προῖόντι εἰσι φαινόμενα σπάνια, εἰς αἰῶνων ἀποστάσεις ἀνατέλλοντα εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς φιλολογίας, διακείμενα δὲ οὐχὶ ὑπὸ ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὑπὸ τῆς παγκοσμίου φήμης, καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τῆς ὑστεροφημίας. Ὄντε, ἐν ᾧ Ἀκαδημαῖαι, τοὺς νέους τῶν Μουσῶν ἀθλητὰς ἐμφυγοῦσαι, καὶ τὴν κεκρυμμένην καὶ ἐαυτὴν ἀγνωσοῦσαν εὐφυῖαν προκαλοῦται εἰς φῶς, βραβεύουσι ἐτησίως πολλὰ μέτρια καὶ πολλὰς ἠθρηγενῆ ποιημάτων, ὁ τυρλὸς Μίλτων ἀγνωσθεῖται ὑπὸ τῶν συγχρόνων του, καὶ ἴσως ὁ τυρλὸς Ὁμηρος ἐπαίτεῖ, ὁ δὲ Μολιέρος καὶ Σεκαίσιπρος περιφέρουσι ἐπὶ τῶν θεατρικῶν ἱερῶν τῆς ἀδοξασίας των, καὶ μόνον αἱ μετ' αὐτοῦ γενεαὶ κηρύττουσι τὴν ἀξίαν των, καὶ εἰς κυπάριστον προσαρτᾶται τῆς ἀθανάτου των δάρνης ὁ στέφανος. Δὲν ἠδύνατο ἐπομένως ὁ διορητὴς ν' ἀπαρτῆ διὰ τοῦ παρόντος διαγωνισμοῦ ἐτησίως παρὰ τῆς Ἑλλάδος, ἔτι σπανίως καὶ ἐξαιρετικῶς μόνον ἐν παντὶ εἶναι παράγεται, τὸ ἐν τῇ ποιήσει ἀκριεῖ καλόν, τὴν ὑπερτάτην ἐντέλειαν· οὐδ' ὑπάρχει ὁ ἱκανὸς νὰ δικαίη κρίσιν εἰς τοιαύτην τεθειμένην περιωπῆν.

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἐνοήσαμεν τὸ πρόβλημα ἡμῶν ἀπλοῦστερον, ἀντιπαρβαλόντες τὰ παρουσιασθέντα ποιήματα, νὰ βραβεύσωμεν τὸ ὑπερέχον μὲν τῶν ἄλλων, φαινόμενον ὁμοῦς ὁμοσθητότε, καὶ οὐχὶ ἀπολύτως ἐντελέες, ἀλλὰ πάντοτε καὶ καθ' ἑαυτὸ ἐμφυχώτεως καὶ βραβεύσεως ἄξιον.

Ὅτι πρὸς τὸ ἀντικείμενον δὲ τοῦτο, ἐκτὸς ἐνός τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ κρίναντος οὐδὲν τῶν διαγωνισσομένων ποιημάτων ἄξιον τοῦ βραβεῖου, τὰ λοιπὰ τέσσαρα ἀπεφώνησαν ὁμοφώνως ὅτι ἐν πολλοῖς ἐξ ἐναντίας τῶν ποιητικῶν τούτων προῖόντων, διάφορα ἀπῆνθησαν ἀξίεπαινα, καὶ στιχομωγίας εὐχέρειαν, καὶ ποιητικὴν εὐφυῖαν πολλὰς ἐλέγχοντα, καὶ καλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος αἰωνίζοντα, μετ' ἀποχρῶσαν ἐν ἀσκησιν ἐν τῇ χρήσει τῆς γλώσσης καὶ διαμόρφωσιν τοῦ αἰσθηματος ἐν τῇ μελέτῃ τῶν μεγάλων διδασκάλων, καὶ μάλιστα τῶν ἀριστουργημάτων τῶν προγόνων ἡμῶν.

Ἀλλὰ δύο εἰλικυαν μάλιστα ὑπὲρ τᾶλλα τὴν προσοχὴν των, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἐταλαντεῖθη τῆς κρίσεως των ἡ πλάστιγγὲ ἀμφίβροπος, τὸ μὲν εἶναι ὁ Ῥ. Μεσολόγγιον φέρον ἐπιγραφὴν ἀπρὸς εὐ λέγοντας οὐδὲν ἀντειπεῖν ἔχω. Τὸ δὲ, «Ὁ Στρατὴς Καλιπύχειρος» μετ' ἐπιγραφῆς ἀμῆνι ἀνιδε θεά. Ἀμφότερα κατὰ τὴν γνώμην τῶν τεσσάρων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν θεωροῦνται μὲν ὡς ἀπῆλλαγμένα τινῶν μικρῶν ἐλαττωμάτων περὶ τὰ καθ' ἑαυτὰ, ἀλλὰ κρίνονται ὡς ἔχοντα πολὺ ὑπερνωκίωτα τὰ προτερήματα.

Ἐὶς τὸ Μεσολόγγιον εἶναι ὡς λέγει ὁ ποιητὴς ἀποσπάσμα μεγαλειότερου ποιήματος· τὰ δ' ἀποσπάσματα εἰσι ῥητῶς δεκτὰ ὑπὸ τοῦ διορητηρίου, καὶ τοῦτο εὐλόγως· διότι τ' ἀποσπάσματα δὲν δεικνύουσι μὲν τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ ποιητοῦ περὶ τὴν τοῦ μῦθου πλοκὴν καὶ οἰκονομίαν, ἀλλὰ πολλὰς εἰς τὴν ἀξίαν λόγου δύνανται εἰς τὰς λοιπὰς αὐτοῦ ἀρετὰς νὰ ἐλέγχωσιν. Ἄν περισώζετο σήμερον μὴ μόνον βαφροδία τῆς Ἰλιάδος, ἢ τῆς Αἰνείδος, μόνος ὁ χωρισμὸς τῆς δευδοῦς, βεβαίως εἰς τ' ἀποσπάσματα ταῦτα δὲν θὰ ἠρνούμεθα τὸν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ ἡμῶν, καὶ τὸν στέφανον.

Εἰς τὸ ποίημα τοῦ Μεσολόγγιον παρατηρεῖται γλῶσσα, ἐκτὸς ἐλαχίστων τινῶν παραδοσμῶν, γενικῶς καθαρὰ, βραχεῖα, νευρῶδης, εἰκονικῆ, σφῆρων περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἐπιθέτων· στιχομωγία ἀκριβῆς, ἐναρμόνιος, τὸ ἄχθος τῆς ὁμοιοκαταληξίας ἐλαφρῶς οὐχὶ ὡς ζυγὸν ἀλλ' ὡς κόσμημα φέρουσα, προσέτι αἰσθημα ζωηρόν, διαγραφὰ ποιητικὰ καὶ γραμματικὰ ἐπεισόδια, μεταξὺ αὐτῶν ἰσοδ' ἀρκούν νὰ δώσῃ τινὰ ἰδέαν τοῦ τρόπου τοῦ ποιητοῦ, διότι ἂν ὤρπειον νὰ μνημονεῦσθαι πᾶσαι αἱ καλλοναὶ τοῦ ποιήματος, ἐπερπε ν' ἀγνοῦσθῆ τὸ ποίημα ὀλίγου δὲν ὀλοκλήρον.

a (11)

Τοιοῦτον τὸ ποίημα τοῦτο, ὅπερ ἂν ἦναι ἀνάλογον ὄλου τοῦ καθυποβληθέντος ἡμῶν δείγματος, λέγομεν πεποιοότες ὅτι θέλει εἶσθαι ἐν τῶν ἐγχομημάτων τῆς ἐν γάλαξί καὶ σπαργάνοις φιλολογίας ἡμῶν.

Αἱ καλλοναὶ ἃς παρατηροῦμεν εἰς τὸν «Στρατὴν Καλιπύχειρον» εἰσὶν ἄλλης φύσεως καὶ κατηγορίας. Ὁ ποιητὴς αὐτοῦ δὲν ἀποβλέπει εἰς τὰς ὑπερφάνους ἀκρωρείας τοῦ Παριστοῦ, ἀλλ' ἐμφολογεῖ εἰς τὰς ἐμαλωτέρας καὶ ἰλαρωτέρας τῆς ποιήσεως λόγους. Τὸ ποίημα εἶν' εὐτραπέλον, διὰ τοῦτο ὁμοῦς καταδικαστέον; οὐχὶ βεβαίως. Ἡ Μοῦσα γνήσια μέλη ἀπαιτεῖται νὰ ψάλλῃ, ἀδιάφορον ἂν γελᾷ ἢ ἂν κλαίῃ. Ἐὰν ἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου οὐδεὶς περιεφρόνητε διὰ τὴν ὕλην αὐτῶν. Ἄν προδικετο δίκη μεταξὺ Ἀριστοφάνους καὶ Εὐριπίδου, θὰ ἐδίσταζεν ἡ χεῖρ ἢ κρατούσα τὸν στέφανον, καὶ ἴσως ὑπῆρξαν οἱ τῆς Φειδαίικῆς Ἀθηνῶς προκρίναντες τὴν Κνιδίαν τοῦ Πραξιτέλους.

Ὅλον τὸ ποίημα εἶναι γεγραμμένον μετὰ πολλῆς ἀγγιχνοίας, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιπέγεται εἰρωνεῖα χαριστοστὰς πολλὰς καὶ εὐρυῆς. Ἡ γλῶσσα εἶνε σχεδὸν πανταχοῦ ἀραιά, καὶ προφανὲς ὅτι ὁ ποιητὴς κατέχει πᾶσαν αὐτῆς τὴν ἐκτασιν, κρούων ἐπιδειξίως καὶ κατὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς ὕλης του τὰς διαφορὰς αὐτῆς; χορδὰς ἀπὸ τῆς ὑπάτης μέχρι τῆς νήτης, ἀπὸ τῆς ἀρχαίης σεμνολογίας μέχρι τῆς χυδαίης ἀφιλείας. Ἡ φράσις του, ἂν καὶ σχοινοτενῆς ἐνίοτε, ἔχει ὁμοῦς πρωτότυπον πολλὰς ἀπροσδόκητον καὶ σχεδὸν Ἀριστοφάνειον τὴν στροφὴν, καὶ ἡ λέξις; του εἶναι ἀκριβῆς, παροιμιακῆ καὶ φιλόκαλος.

Εἰς τὴν στιχομωγίαν του, ἦεις ἴσως θέλει ξενίσει τι.

των τὴν ἀγόμενον ἀκοῇ ἀποδίδουσαν πάντα ἐπαινον δὲν εἶχε μὲν ἡ ἀντικαλίτη ἐν αὐτῇ πρὸς τὴν δυσχερεῖαν τῆς ἁμοιοκαταληξίας, διότι οἱ στίχοι τοῦ εἰσὶν ἀνομοιοκαταληκτοί, ἀλλὰ κατὰ τοῦτο πλεονεκτεῖ, ὅτι δι' ὀρθῆς καταλήψεως τῆς τε ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Μαρτυρικῆς ἐκαλλιέργησε τὸν ὁρατὸν τρίμετρον τὸν Ἰαμβικόν, ὃν ἐδίδασκε πάντες τῆς ἀρχαιότητος οἱ δραματοποιοί, καὶ ὅστις ἐναπέμεινε, ὡς πολῦτιμον ἐκείνων κληρονόμημα, ζῶν ἐπὶ τῶν ὀρίων μας εἰς τὰ σόματα τοῦ λαοῦ (1) Πᾶσα προσπάθεια ὑπὲρ τῆς ὅσον ἐνδέχεται περιβολῆς τῆς νέας ἡμῶν ποιήσεως διὰ τοῦ σεμνοῦ ἐνδύματος τῆς παλαιᾶς προσφθίας εἶναι ἀξία ἐπιδοκιμασίας καὶ ἐμφυγώσεως, ὅταν μάλιστα τοσοῦτον ἐπιτυχῶς γίνετα, ἂν καὶ ἀναγνωρίζωμεν εἰς τὴν στιχομερίαν ἐποῦ Στραῦν τινὰς ἐλλείψεις περὶ τὴν τῶν στίχων τομήν.

Τὸ ποίημα ἔχει ἐποποιίας μορφήν, ἂν ᾗτο γνησίως τοιαύτη, τότε δ' ἐλαφρὸς τρίμετρος ᾗτο βεβαίως ἀνοικεὸς πρὸς αὐτήν, καὶ καταλληλότερος ὁ ὀγκώδης ἐξάμετρος, ἢ καὶ ὁ τετράμετρος ὁ Ἰαμβικός, ὁ κοινῶς δεκαπεντασύλλαβος, ἀλλ' ὁ ποιητὴς παρεδέχθη αὐτὸν προσφύεσθαι πρὸς τὸ ὕψος καὶ πρὸς τὴν ὕλην του. Ἡ ἐπική ἐκείνη ἀναβολὴ εἶναι ἀστεία μεταμφοίσεις μόνον, παιδιὰς χάριν περιβληθεῖσα, καὶ ὁ ποιητὴς ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως παιζῶν καταπατεῖ τοὺς τοῦ ἔπους κανόνας, περὶ ὧν ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται.

Στίχ. 726—737.

Ὅσαι ὑμῖν ἐφοροῖαι καὶ μάγειροι
καὶ τοῦ κοινοῦ φθορεῖς πανατεχνότατοι!
Μακρῶν τῶν ἐξαιρέσεων μὲ λέγετε
νὰ μένω κάττα; ἔχι! καὶ ὁ Ὀμηρος
Ἐξαιρέσεις εἶν' ὁἷος προκανόνιος.
Σεῖς δὲ, κανονιδίαν ξυγγραφίαν ἴχθυοί,
Τάχα ἐμὲ ἐλέγγετε νομίζετε;
Τὸν Ὀμηρον ἐλέγγετε κτλ. . .

Καὶ περὶ τοῦ μέτρου τοῦ στίχ. 10—21.
Εἰς τούτους τοὺς ἰαμβοὺς μου προσέξατε
Δὲν εἶναι διὰ τὸ μέτρον νέον ἤχησε
Πρὸ χρόνου κ' εἰς τὰ θεῖα μας ὡς κλέπτειν,
κ' εἰς ὧτ' ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους εἶν' εὐχάριστον.

Ἄν δὲ ἀρμόζῃ ἢ δὲν ἀρμόζῃ εἰς ἐπικήν

(1) Οἶον.

Συλλ. Fauciel Τον. Α. 26'.

1) τούτο τὸ καλοκαίρι καὶ τὴν ἀνοιξὴν
ἄπρε χαρτὰ μὰς γράφουσαν μαῦρα γράμματα
ὅσοι καὶ ἂν ᾗτε κλέπταις σ' τὰ ψεῖρά βουναί
ὅλοι νὰ καταβῆτε ἀπ' τὸν Ὀλυμπον, κτλ.
Τόμ. Α. λέ.

2) Ἐκὰς Παρῶς ἐβγήκεν ἡτὴν Εὐρύπολιν
Ἀρματολῶδες μαζῶναι κλέπταις κυνηγᾷ κτλ.
Τόμ. Β. κ'.

Κινῆσαν τὰ καράβια τὰ Ζαγορητὰ
κίνησε κ' ὁ καλὸς μου πᾶσι σ' τὴν ξειτεῖν κτλ.

διήγησιν ὁ Ἰαμβος, παρακαλῶ
πολὺ πολὺ μὴ ἐρευνάτα ἔχομεν
Τὰ πάντα ἐν τῷ βίῳ τάχ' ἀμύζοντα
νὰ ἔχωμεν καὶ μέτρα; πρῶτον, εἴπειτα κτλ.

Καὶ περὶ τῆς γλώσσης του (33—39).

Κάνεν' ἂς μὴ τρομάξῃ καὶ ἡ γλῶσσά μου
Ἐὰν συχνὰ εἰσῶθῃ καὶ εἰς χάσματα
τοῦ ὄχλου τοῦ βαδίζοντος χαμαὶ μὴ γὰρ
καὶ σεῖς κ' ἐγὼ ὄχλος ὡς χροῖς δὲν εἰμεθα
ἀπλοῦς; τί τόσον τώρα κορδωνόμεθα
μὲ τὴν εἰσέτι ἀκαμπτον εὐγένειαν
Τῶν τορνευτῶν μὲ τὸ καὶ σίγμα λέξων,

Ὁ ἦρωσ τοῦ ποιήματος τούτου εἶναι ἀπλοῦν ποιητὸν τοῦ ὄχλου, καὶ ὁ μῦθος αὐτοῦ μᾶλλον ἢ ἀρετῆς, ἢ ἐκείσε κοινῶν τινῶν συμβάντων τοῦ Στραῦν, εἰτε ἂν ὑποτεθῇ τὸ παρουσιασθὲν συγκείμενον ἐξ ἀποσκευμάτων πληρεστεροῦ ποιήματος. Ἡ μᾶλλον ἦρωσ καὶ μῦθος φύνονται ἀπλή ἀφορμὴ διὰ τὰς παρεκβίσεις τοῦ ποιητοῦ, αἵτινες εἰσι τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ ποιήματος.

Αἱ ἀρεταὶ τῶν δύο τούτων ποιημάτων, εἰ καὶ τοσοῦτον κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν ἀφῆροι, μὲν ἐφάνησαν ὅμοιως κατ' ἀξίαν ἰσότητι εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὡς ἂν δύο ᾗσαν τὰ ἄλλα, ἢ ἂν τὸ ὑπάρχον ᾗτο δανεικόν, δὲν ἠθέλωμεν διαστᾶσαι νὰ χορηγήσωμεν ἰσότητος αὐτοῦ εἰς ἐκότερον. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἀναγκάσιως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διορητηρίου εἰς ἕνα θέλει δοθῆναι βραβεῖον, ἐλπίζοντες ὅτι ὁ ἕτερος θέλει θεωρηθῆαι ὡς οὐχὶ κατώτερον αὐτοῦ γέρας τὸν στέφανον τῶν ἀνωμαρῶν αὐτῶν ἐπαινῶν, μεταξὺ ἴσων ἐκλεγόμενῶν διὰ βῆθυσ ταῖς ἀκοαῖς, εὐπροσδεκτοτέρου πραγματευόμενον ὕλην ἐθνικωτέραν, καὶ ὑψηλωτέραν, καὶ ἀπονέμουμεν τὸ ἄλλο εἰς τὸ ποίημα τὸ ἐπιγραφόμενον «Μεσαλόγγιον».

Ὁ Πρώτος: Ἀρχιμακρ. Μ. Ἀποστολίδης.

Α. Ρ. Ραγκαβῆς.

Φίλιππος Ἰωάννου.

Ι. Βενθόλος.

Κ. Παπαβήγγεπουλος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐκ τοῦ παρελθόντος ἐξαγόμενον. Ἐν Ζακύνθῳ. Τυπογραφεῖον ὁ Παρνασσός Σεργίου Ραφτάνη 1851.

Ἔρωσ φλογερὸς τῆς πατρίδος, ἐπιθυρία ἀκαθέκτα τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, λατρεια δεικνύουσα τοῦ εὐκλεοῦς αὐτῆς παρελθόντος, ἰδοὺ εἰ εἰσπρατῆστεροι χαρακτήρες τῆς συγγραφῆς; ταύτης τοῦ Κ. Πρωάνου Λαυρεντῆ.

Ἡ ἐνθουσιώδης καὶ ζωηρὰ αὐτοῦ φαντασία, ἀναπερουμένη ὑπὸ τῶν ἐνδόξων ἀναμνήσεων καὶ ὑπὸ τῶν ἐλπίδων τῆς Ἑλλάδος, ὑπερηγᾷ τὰ ὄρια τοῦ χρόνου,

κατατρέφει τοὺς φραγμοὺς τῶν ἀνθρωπίνων βουλῶν, καὶ μῦλι ἀναπαύεται ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τὰς ὁποίας ἡ γίγασε τὸ βῆπτισμα τοῦ πρώτου καὶ τὸ αἷμα τοῦ τελευταίου τῶν Κωνσταντίνων.

Καὶ ἰὰν δὲν ἀνεγινώσκωμεν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἠθέλωμεν ἴσως μαντεύει τὸ φιλόπατρι τέκνον τῆς ἑλληνικωτάτης καὶ εὐάνδρου Ζακύνθου. Ν. Δ.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΤΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ.

Ὁ Κ. Νάιτ Χάουντ — Knight Hunt — ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἐν Λονδίῳ σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον, ἡ τετάρτη ἐξουσία, ἐν ᾧ δίδει καὶ τὰς ἐπομένας πληροφορίας περὶ τῶν καθ' ἑβδομάδα καὶ κατ' ἔτος δαπανῶν τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων.

Τὸ 1773, ἦτοι πρὸ ἑβδομήκοντα ἐπτὰ ἐτῶν, μία τῶν γνωστοτέρων καὶ μᾶλλον ἀναγνωσκουμένων ἐφημερίδων τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ἡ Public Advertiser, ἦτις ἐδημοσίευε μάλιστα καὶ τὰς περιφήμους ἐπιστολάς τοῦ Ἰουίου, ἐπώλει κατὰ μέσον ὄρον τρεῖς χιλιάδας ἀντιτύπων καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα κατ' ἔτος εἰκοσιτρεῖς χιλιάδας δραχμῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ἐξόδων τοῦ χαρτίου, τῆς τυπώσεως καὶ τοῦ χαρτοσήμου, καὶ ἐκέρδαινε 51,000. Σήμερον δὲ ἐφημερίς ἐκδιδομένη καθ' ἡμέραν, καὶ ὄχι ὑποδεστέρα κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῆς εἰρημένης, δαπανᾷ καθ' ἑβδομάδα ὑπὲρ τὸ ἐν τρίτῳ τῆς ποσότητος ταύτης διὰ τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα. Αἱ ἐβδομαδιαῖαι δαπάναι μόνης τῆς συντάξεως αὐτῆς ἀναβαίνουν εἰς ἐννέα χιλιάδας δραχμῶν, κατὰ τὴν ἐφεξῆς σημείωσιν

Πρώτος συντάκτης	δρ.	540.
Δεύτερος συντάκτης	»	360.
Τρίτος συντάκτης	»	300.
Τέταρτος συντάκτης, ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν εἰδήσεων	»	240.
Ἄλλοι συντάκται	»	750.
Δεκαεφῆ στυγράφοι, διὰ τὰ πρακτικὰ τῶν βουλῶν	»	2580.
Συντάκται τῶν πρακτικῶν τῶν δικαστηρίων	»	1800.
Χρηματιστήριον	»	210.
Ἄγοραὶ	»	60.
Ἀνταποκριτὴς Παρισίων	»	300.
Συντάκτης τῶν πρακτικῶν τῆς Γαλλικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως	»	90.
Ἐξόδα ἐν Παρισίοις, ταχυδρομικά, γραφεῖον, συνδρομαὶ	»	690.
Πράκτωρ ἐν Βολωνῶν	»	30.
» ἐν Μαδρίτη	»	120.
» ἐν Ρώμῃ	»	120.
» ἐν Νεαπόλει καὶ Τουρίνῳ	»	90.
» ἐν Βιέννῃ	»	90.
» ἐν Βερολίνῳ	»	150.
» ἐν Λισσαβόνῃ	»	90.

Μεταξὺ δὲ τῶν δαπανῶν τούτων δὲν περιέχονται τὰ ἐξόδα τῶν ἐκτάκτως ἀποστελλομένων ἐν καιρῶν περιστάσεων σπουδαίων, οὔτε τὰ τῶν ἐν Μελίτη,

Ἀλεξανδρείᾳ, Ἀθήναις, Κωνσταντινουπόλει, Ἀμβούργῳ, Βρυξέλλῃ, Κωνσταντίνῳ, Σιγγαπόρῃ, Νεοβαρῶν, Βαστόνῃ, κτλ. πρακτορίων, καὶ πλήθος ἄλλων ἐξόδων καὶ συνδρομῶν εἰς ἐφημερίδας ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς, καθὼς καὶ πολλῶν ἄλλων ἀπροσδοκῆτων. Δι' ἐν μόνον ἄρθρον, σελλλόμενοι ἐκ Λιβερπούλης ἡ Μαγχέστριας, μισθοῦται ἐνίοτε ἐπιτήδεις ἀταμάμαξα διὰ 1500 δραχμῶν.

Κατὰ τοὺς ἀριεῖς λοιπὸν ὑπολογισμοὺς τοῦ Κ. Χάουντ μία ἐφημερίς τοῦ Λονδίνου ἐκδιδομένη καθ' ἑκάστην, δαπανᾷ καθ' ἑβδομάδα 15,000 δρ. ἢ 720,000 κατ' ἔτος:

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Η ΣΚΛΑΒΑ.

Ὁ Κωσαντῆ; μ' ἐξήντα νεύς ἐξήντα ἀνδρομέιους,
Στὴ χώρα τοῦ Χατάμπατα ἐχύθηε μὴ νύχτα,
Στὸ αἷμα τοῦ πατέρα του ἐκδίχθηε νὰ δώτῃ.
Σὲ μαῦρα ὄλοι ἄλογα, τὰ χαλινάρ' ἀφίνου,
Καὶ σὰν ἀγέρας χύνουσαι μὲ τὰ σπαθὰ στὰ χέρια.
Βουὴ καὶ ποδοβολητό! τουρκεισμοὶ κ' ἀντάρα!
Σκουσμοὶ, φωναὶς καὶ σκοτωμοὶ, καὶ ταραχὴ μεγάλη!
Ζερβὶα γυρίζουσι τὰ σπαθὰ, δεξιὰ τὰ κατεβάσου.
Ζερβὶα σαρβόνουσαι κορμιά, δεξιὰ πέφτουσι κεφάλια,
Κ' ἀπὸ τὸ αἷμα γίνεται ὁ τόπος ὄλος λίμνη.
Ἀπὸ τὸ αἷμ' ἀχνίζουσε τῶν μαύρων τους τὰ στήθια.
Πατοῦν κουράρα καὶ μυαλά, πηδᾷν καὶ χλιμινταῖου.
Κ' ἀπὸ τὰ σόμα τους ἄφροι στὸ αἷμ' ἀπάνω πέφτου.
Ὁ Κωσαντῆς πετάει ἔμπρὸς μὲ σηκωμένο χέρι,
Καὶ καθ' ἑλάρης τοῦ Πασιᾶ γυρεῖε τὸ Σερᾶγι.
Ἀπὸ τὸν μαῦρον του πηδαίει, κ' ἐπάνω ἀνεβαίνει.
Στὸ πρῶτο κλοτσοχτύπημα ἡ πόρτα πέφτει κάτω.
Καὶ τὸ κεφάλι τοῦ Πασιᾶ στὸ πρῶτο χτύπημά του.
Γυρίζε μᾶτια ἄγρια, καὶ διὰ παιδιὰ του βλίκει.
Ἀπὸ τῆς μαύρης μάνας τους τὴν ἀγκαλιὰ τ' ἀρπάζει,
Καὶ κατ' ἀπ' τὸ παράθυρο στὸ δρόμο τὰ πετάει.
Τὰ μάγουλά της μὲ φωναὶς ἡ μάνα τους τραβᾷει,
Καὶ κατ' ἀπ' τὸ παράθυρο πηδαίει κ' αὐτὴ καὶ πέφτει.
Μία κόρη τότε λιγερὴ, σὰν ἀνοιξὴ ὠραία,
Καὶ δροσερὴ σὰν τὴν ἀγνὴ, ὄμπρός του γονατίζει.
Τρεμουλιαστὰ τὰ χέρια της σηκώνει καὶ φωνάζει:
«Μή! μὴ μὲ σφάζῃς τὴ φτωχὴ! δὲν εἶμαι Τουρκοπούλα!
«Μή! χριστιανοὶ μ' ἐγέννησαν, καὶ σκλάβοι μ' ἔχουν πάρει.
«Λυπήσου με τὴν ἀμοιρὴ καὶ γλύτω με, λεβέντη!»
Στὴν τρομασμένη της φωνὴ ὁ Κωσαντῆς ἐστάθη.
Καὶ στὴ ματιὰ της, ἔβαλε στὴ θήκη τὸ σπαθί του.
Στὸ ἄλογό του ἤδησε καὶ πίσω του τὴν ἤπε.
Κενεῖται τὸν μαῦρον στὴν κοιλιὰ καὶ στὸ χωρὶό του φτάνει.
— «Μάνα μου πᾶρ' αὐτὴν τὴν νεῖδ, τὴν ὀρφανὴ τὴν κόρη.
«Μία κόρη, μάνα, ἔχασες, ἐκείνη πὸς πᾶς εἶναι.